

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Soucek_Ludvik-Blazni_z_Hepteridy.PDB

PDB Name: Soucek_Ludvik-Blazni_z_Hepterid
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.5.2004
Modification Date: 16.5.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Blázni z Hepteridy

1. KAPITOLA

Jakpak si mohu ověřit všechny tyto pochybnosti, když se tam nahoru nikdy nepodívám? A proč bych nemohl? Vždyť přece Prométheus kdysi v nebi byl, když tam ukradl oheň. Jsem snad já méně smělý než on? A mám snad důvody, proč si od toho slibovat méně zduhu?

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

"Dost, už dost!" zakvílel srdceryvně režisér hlasem Františka z Assisi nebo předsedy klubu přátel zvířat, donucených přihlížet odbornému opékání živé kočky.

Všechno, ale úplně všechno šlo toho dne dokonale v souladu se škodolibým zákonem schválnosti, uplatňujícím se sice co, chvíli i při každém pádu namazaného krajíce (pochopitelně vždy máslem na podlahu), vydávajícím však květy přímo tropické nádherly všude, kde se filmuje. Všichni profesionálové to ochotně potvrdí. A čtyři pozemšťané filmovali, lépe řečeno pokoušeli se filmovat, už od časného hepteridského rána, zalitého interesantně zelenými paprsky místního slunce, lámajícími se v křišťálově jasném vzduchu, takže poněkud připomínalo dort s pistáciovou polevou. Slovo "pokoušet se" plně vystihuje situaci - tentokrát se totiž nepodařilo dodržet ani uspokojivý minimalistický systém JZD, čili Jeden Záběr Denně.

Kameraman Tobiaš byl dnes stíhán osudem nejvíce. Ukládal s obličejem preventivně nasupeným do útočné grimasy mučedníka ze záliby kameru do kufříku a s takřka bolestnou touhou vzpomínal na blahé doby dávné minulosti, kdy jeho úhlavním přirozeným nepřátelům, divákům, postačil k zábavě pásek filmu, získaný spolehlivým proháněním celuloidové pentle prostinkou kamerou, v krajním případě dokonce - jak fantasticky jednoduché a zároveň důmyslné! - poháněné ručním točením klikou. Barevná, plastická, cineramatická a pocity indukující polyvize ovšem vyžadovala přístroje podstatně složitější, což v praxi znamenalo tisíce a tisíce elektronických obvodů, mikrominiaturizovaných bloků (nebo jak se ty zatracené pecičky, co se pořád pálí, jmenují) a dalších hejblat, odcházejících s tragickou důsledností v klíčových okamžicích pečlivě připravované scény polyvizní hry, stojící a padající s hlavní osobou a miláčkem mnoha planet Galaxie, Karou Karnovou.

Zmíněná slečna právě svěsila pečlivě naučeným pohybem smrtelnou únavou vyčerpané labutě ramena a odsunula do týla duhově lesklou bublinu přílby výstředního skafandříku, zrozeného v polyvizní rekvizitárně asi na podkladě snu šíleného cukráře o kosmonautice. Byl zde ovšem zhola zbytečný, atmosféra Hepteridy byla sice poněkud řidší než pozemská, ale docela dobře dýchatelná a ke všemu intenzivně provoněná drobnými kvítky místní luční vegetace jako krám s kořením. Zprvu to bylo nezvyklé, a někomu snad i trochu nepříjemné, po čase však způsobovalo vdechování hepteridského vzduchu vzácné a vybrané potěšení, které by lékaři určitě dopřáli mnoha pozemským i provinciálním astmatikům a bronchitikům, nebýt smutné skutečnosti, že nejpohostinnější planeta Zeleného slunce byla pro hromadné výpravy trochu z ruky.

Všemocná polyvize byla ovšem schopna organizovat třítapový let mimoprostorem i pro méně důležité, a zejména méně slibné cíle, než jakým nesporně byl další díl nekonečného kosmického seriálu Kara z hvězd. Vznikl i tentokráte za nevědomé spolupráce jakéhosi (jak scénárista doufal) dávno zapomenutého spisovatele sklonku novověku, který v pochopitelné naivitě a buranství své doby poslal do vesmíru dva muže, což ovšem pro polyvizi vůbec nepřicházelo v úvahu. Bylo jisté, že by přesně podle původní předlohy vzniklo cosi, o čem pak diváci shodně tvrdí, že dnes večer - zase v té pitomé polyvizi NIC, ale VūBEC NIC nebylo. Východiskem byl miláček miliard - Kara.

Kara z hvězd vypadala v tomto okamžiku poněkud jinak, než jak ji znaly zástupy oddaných citelů. Vidina pobytu na Hepteridě, postrádající - vonné koření sem, vonné koření tam - všech nezbytných životních potřeb polyvizních hvězd, ji děsila. Navzdory osvědčené nývě něžnosti, s jakou proploouvala telestěnami několika set planetárních systémů, obšťastňovaných večer co večer polyvizi, měla sto chutí Tobiaše nakopnout. Vyplnění této touhy bránila její znalost zákeřných sprostot, jichž jsou kameramani schopni. I nejkrásnější žena Galaxie {za níž se Kara pochopitelně považovala, ačkoli to zaujaté poroty soutěží krásy dosud oficiálně neuznaly} má jisté fyzické nedostatky, jež při dostatečně rafinovaném úhlu záběru a osvětlení na telestěně vyniknou tak, že jsou schopny otrást dokonce i oddanými a nekritickými dušemi příznivců, vytvářejícími nezbytné živné podhoubí popularity.

"Chudáčku Tobiaši," řekla nakonec sladce, "máte prostě dneska smůlu. Myslíte, že to vůbec někdy spravíte?"

Jako vhodnou kompenzaci a psychiatry všeobecně doporučované vybití afektu dříve, než adrenalin natropí nenapravitelné škody, nakopla nevinného data, stoupajícího pomalu jako dětský balónek z trávy, takže se rozpadl do hejna třepetavých pseudomotýlků, panicky prchajících na všechny strany. Chudáček Tobiáš se zuřivě zašklebil a se syknutím, neboť si přiskřípl palec, přirazil víko pouzdra.

Režisér Petr Pritt, obecně nazývaný navzdory svým šedivějícím vlasům spolupracovníky téže a vyšší úrovně Pét'ou, se rychle vyrovnal se sérií otřesů, které mu uchystal dnešní ztracený den, a po krátkém rozmýšlení se zahalil do své oblíbené role roztržitého intelektuála, žijícího jinde než okolí, kazící jeho geniální koncepcí.

Bystrý psycholog by mohl z až příliš dokonalého podání poznat hru. Pét'a totiž v podstatě vůbec nebyl roztržitý, právě naopak, a jaktěživ nežil nikde jinde než tam, kde právě byl a pracoval - nebo to předstíral - honorářová účtárna polyvize měla v této věci naprosto jasnou a vyhraněnou představu. Nebyl dokonce ani intelektuálem v onom žádoucím slova smyslu, jež se snažil vsugerovat každé neprozřetelně se blížící mladé ženě s patřičnými fyzickými vlastnostmi. Občas přetřásaná tvrzení, že by byl schopen tvořit daleko významnější a hlubší díla než venkonce dokonale stupidní seriály, byla zdvořilostí nebo omylem. Nebyl by schopen. Odstřelování jednoho dílu za druhým v přijatelné kvalitě a na slušné profesionální úrovni bylo jeho nejsilnější a - což u Pét'i obvykle rozhodovalo - nejsnáze vytěžitelnou stránkou. Jen jednou v životě se bláhově pokusil o nekonvenční polyvizní ztvárnění Cholmovy Duhové symfonie, dal si s tím hrůzu práce, honorář byl směšně nízký a nakonec materiál, na nějž dodnes dramaturgie Hlavní hudební redakce galaktické polyvize vzpomíná s hrůzou, nikdy nespátřil telestěny. Od té doby se již nikdy nezpronevřil svému životnímu poslání okrádat miliardy nevinných tvorů o čas, promrhaný před telestěnami, kam usedali naprosto přesvědčeni, že to bude určitě zase pěkná pitomost, a nemýlili se. Ale usedali - a rada bohů polyvize to naštěstí pro Pét'u věděla a oceňovala. Roztržitý intelektuál Pét'a už dávno seděl ve čtyřmístném terénním vznášedle, které dovelkli na Hepteridu přes protesty spořivé produkce především s ohledem na Karu, obdařenou výraznou nechutí ke každému pohybu. Transport sice znamenal četné komplikace, ty však dohromady nevyvážily úděsné možnosti obtíží se statečnou hrdinkou Karou, kdyby se octla v přímém styku s některou z méně příjemných - i když vesměs neškodných - ukázek hepteridské fauny, jež pečlivě odstranění z prostoru filmování bylo vedle mnoha dalších činností úkolem čtvrtého a posledního člena štábu, děvčete pro všechno a redaktora Marta Stama.

Jako pouhý redaktor tu vlastně neměl co dělat a cesta na Hepteridu mu byla produkčním oddělením povolena pouze pod podmínkou, že bez reptání zastane funkci skriptky, rekvizitáře a podle potřeby osvětlovače, garderobiéra, kuchaře, šoféra, mechanika, maskéra a komorníka. A samozřejmě i redaktora pořadu, ukáže-li se nutnost navzdory očekávání trochu přičesat scénář podle místních podmínek. Mart věděl dost dobře, co ho čeká. Dávno znal železný a staletými posvěcený zákon polyvize neudělat za nikoho nic, i kdyby ševci padali a i kdyby měl například kabel aparatury zvukaře, uneseného vesmírnými bytostmi, zarůst trní a hložit uprostřed zvířecky se nudících osvětlovačů. Věděl to, a přece letěl, protože, jak každému na setkání vysvětloval, tohle byl jeho první dálný let, dokonce se třemi skoky mimoprostorem a až do okrajových částí Galaxie. Někdo se tak daleko nedostane po celý život, a tak Mart nadšeně popadl příležitost a nepustil ji.

Upravování scénáře byl zatím ušetřen. Díky Pét'ově rutině šlo až do dnešní kalamity všechno jako na drátku. Právě teď byl zaměstnán funkcí rekvizitáře - snažil se totiž různými kopanci přimět hepteridského tura, aby laskavě popolezl o kousek dál a aby do zítřka nezničil pečlivě vybraný a (Martem, to se rozumí) upravený prostor příštího záběru.

Hepteridský tur se ovšem jmenoval v kosmozoologické systematické docela jinak a případněji, jenomže nikdo ze štábu nevěděl jak a už vůbec se o to nezajímal. Jen Mart, jehož koníčkem byla stará a zvětšelá literatura z přelomu novověku a kosmověku, tyto neforemné obludy miloval pro fantastickou shodu jejich neuvěřitelné existence s předpovědí H. G. Wellse z románu První lidé na Měsíci, tiše a anonymně stojícího u kolébky scénáře: "...Nejsilnější na mne působily turovy nesmírné rozměry; v pase měřil nějakých osmdesát stop, dlouhý byl snad dvě stě. Boky se mu zvedaly a klesaly namáhavým dýcháním. Všiml jsem si, že to obrovité, ochablé tělo leží na zemi a že kůži má svaštělou a bílou, ale podél páteře se mu rozlévalo černé grošování. Nohy jsme neviděli. Myslím, že jsme tehdy rovněž spatřili alespoň profil hlavy téměř bez mozku, s šíjí zarostlou tukem, se slintající všežravou tlamou a s pevně zavřenými očima. Letmo jsme zahlédli rozlehlou rudou jámu, jak ta stvůra otevřela tlamu k novému bekotu a řevu; dýchlo to na nás a pak se netvor převálil na bok; vlek se kupředu po zemi, přičemž poskládal celou svou tuhou kůži do záhybů, opět se překulil, a tak se kolem nás sunul a drtil si křovím cestičku, až ho v brzku skryla našim zrakům hustá spleť..."

Mart si tuto pasáž znovu přečetl před odletem ze Země a opakoval si ji s lehkým pocitem mrazení nejméně desetkrát za hepteridský den. Tady byl Wellsův měsíční tur, přemístěný ovšem o nějakou tu tisícovku světelných let od chudáka Měsíce, hemžícího se spíše výletníky a astronomy než zajímavými zvířaty. Tady byl, obludný a svrchovaně neestetický - ovšem jen podle obecných pojmů krásy. Před odletem na Hepteridu byli všichni členové štábu pro jistotu v tomto ohledu podrobeni cílenému hypnotickému zásahu, takže jim svrasklé bílé tělo, podobné vřaku menší vzducholodi, připadalo stejně pozoruhodné, zajímavé, nebo (v případě Tobiáše, zachmuřeně vzdorujícího kouzlům a čarám kosmopsychologů) alespoň lhostejné. Jinak by totiž mohly při natáčení nastat obtíže. Tur byl vedle čarokrásné Kary druhým hlavním představitelem epizody, což Kara okamžitě schválila a uvítala nejen díky hypnotické seanci, ale i jako krajní a zajímavé uskutečnění odvěkého a pro krasavice velice příznivého zvyku dát se doprovázet co nejošklivější přítelkyní. Bylo obtížné představit si dokonce i v galaktických dimenzích cokoli, co by poskytovalo k platinovým kadeřím a sladkým ústům Kary Karnové uspokojivější kontrast.

Chudák tur, jehož vlastnosti pan Wells takřka zázračně předpověděl i co do naprosté neškodnosti a dobromyslnosti, pokud si člověk dával trochu pozor, aby nebyl nešťastnou náhodou rozdrčen stovkami tun rosolovitého masa, se ovšem díky tvůrčí činnosti scenáristy stal záporným hrdinou příběhu, lstivým a krvežíznivým, což Pét'a hravě a takřka levou rukou zvládl. Samozřejmě se nevyločovalo ani použití daleko agresivnějších a hrozivějších potvor, objevených na jiných planetách. K dispozici by pro všemocnou polyvizi byly třeba i obrovské pancéřované pseudosépie z

Fredegary, odolávající atomovým bombám menší ráže, jenže proč si komplikovat život a proč riskovat?

Vždyť šlo jen o jeden z nesčetných dílů jednoho z nesčetných seriálů...

A tak kopal Mart do bělavého měkkého masa, kam se špička boty nořila jak do huspeniny, s energií znásobenou zřejmou netrpělivostí božské Kary i roztržitě nepřítomným Pétovým pohledem, signalizujícím naprosto zřejmou nevýznamnost, ba téměř neexistenci redaktora zdržujícího svou neobratností odjezd.

Tur se konečně s uraženým bekotem, odpovídajícím očekávanému hlasovému projevu tvora nejméně stokrát menšího, odvalil do bezpečné vzdálenosti, kde jej zítra docela určitě naleznou uprostřed spaseného kruhu vegetace a odkud bude možné dokopat jej zase bez nesnázi zpět na scénu. Mart si otřel z čela krůpěje potu a vyhoupl se za doprovodu významného Kařina povzdchnutí, jak nekonečně dlouho trval tak prostý a primitivní výkon, za řízení vznášedla. Motor s tichým bzučením naskočil. Opět jeden zničený filmovací den odešel k předkům.

2. KAPITOLA

Jak to, válka? Cožpak mezi vladaři tohoto světa dochází také ke sporům jako u nás na Zemi?

Cýrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Všichni byli po večeři, jen malebně rozervaný, odcizený a zmarněný intelektuál Pét'a si ještě na zakousnutí vybral nejsypanější housku, strhl průhledný obal a počal ji s mučednickým výrazem a strašlivým skřípotem zbavovat máku a soli, aby opět jednou dokázal všem přítomným vůbec a Kaře zvláště, že je bytostí mimořádnou, obtíženou mnohými podivnostkami. Mart vhodil špinavé nádoby do palubního anihilátoru a nalil sklenky zelenavého molierského vína, které jim produkce v záchvatu vzácné velkorysosti přibalila k zásobám.

"Žhavé trysky," řekl a pozdvihl sklenku směrem ke Kaře.

"Žhavé co?" vykulila na něj oči tentokrát zcela přirozeně, nikoli podle nacvičených mimických etud polyvizní Akademie.

"Trysky," opakoval truchlivě. "Měli bychom si tak připtjet. V každém starém kosmonautickém románu se to dělalo. A kosmonauté se obvykle zaklínali studenými a horkými mlhovinami. Byly to krásné a poučné knihy, slečno Karnová. Tak tedy na zdraví."

Pét'a Pritt dokročil dílo zkázy a oholil poslední máček. Teď pozoroval lysou housku s kritickou nechutí jako obtížný hmyz. Tobíáš si postavil sklenku na polní stolek, kde měl na plastické plachtě rozloženou kameru a sestavoval její prvotníte z novu v nástroj, schopný uspokojit požadavky diváků, netušících ani ve snu, co takový kameraman zkusí. Kara se právě chystala potěšit Marta prostou skutečností, že jej vezme na vědomí (mnoha mužům už i to bohatě stačilo), ten jí však neodpustitelně přestal věnovat pozornost. Vypadalo to, jako by čemusi naslouchal, ale kolem nafukovací kupole společného iglú bylo ticho, rušené jen občasným tichým a melodickým prasknutím koule data nebo vzdáleným zabečením tura, stěžujícího si patrně krutému osudu na námahu, spojenou s rolí polyvizního hrdiny.

"Promiňte," řekl Mart neadresně. "Musím ještě..." Zbytek věty se rozplynul v nezřetelném huhňání, které ovšem tak jako tak nikoho z přítomných nezajímalo. Vyšel ven do šera, snášejícího se díky lomu paprsků Zeleného slunce na Hepteridu pozvolněji a měkčeji než za pozemských soumraků. Krajina připomínala obrovité, fantastické akvárium se dnem porostlým vonavou trávou a kytičkami. Jejimi dominantami byla teď tři polokulovitá plastická iglú a opodál štíhlá a vznosná silueta kosmického člunu, podobná obrysu tužky, stojící na třech pružinách.

Ťukání u srdce se ozvalo znovu a Mart počítal. Čtyři, pět, šest, sedm. Nezmýlil se. Ještě sedm minut. Za minutu se drobný gravitační indikátor, zašitý pod kůži hrudníku, ozve znovu. A pak ještě pětkrát.

Prošel zeleným šerem k člunu, který se zblízka jevil podstatně větší než v klamně perspektivě do jejich iglú. Tužka byla ve skutečnosti věž a pružiny sloupy. Poklepal na jednu z oper.

"Haló, zdviž!"

Mikrofony přijaly jeho hlas, sonografy jej rozložily, paměťové snímáče ověřili modulaci a předaly příkaz výkonným automatům. Z boční stěny opery se vysunulo sedátko, které Marta dopravilo k otevřenému vchodu člunu.

"Světlo!" poručil.

Luminofoxy, rozložené po chodbách a v kabinách zablikaly a v okamžiku ustálily světlo v příjemné a neoslňivé intenzitě. Mart otevřel dveře skladiště, kde bylo jeho dočasné království se spoustou polyvizní veteše, rekvizit, náhradních částí nesmyslného skafandru Kary, kdyby nevyzpytatelný osud dopustil a něco se na originálu poškodilo, beden se vším možným i nemožným a mužem v kosmonautickém obleku a s nepřivětivým výrazem, stojícím v rohu místnosti.

U srdce to zaťukalo třikrát.

"Zasměj se trochu, protivno," navrhl Mart a dvěma prsty zdvihl mužovy koutky úst. Poslušně se poddaly a změnily tak přísný výraz v poněkud připitomělý úsměv. Mart kriticky prozkoumal své dílo, zavrtěl zklamaně hlavou obnovil raději původní stav. Důležitý, teď však zřejmě namíchnutý velemuž Eko Dart, ideál dívčích srdcí, byl každému pouhému muži pochopitelně přijatelnější a příjemnější než tentýž Eko Dart, byť v umělém provedení, samolibě a potěšeně se hihňající. Mart otevřel zdrhovadlo kombinézy figury a odsunul vrstvu plastiku. V místě, kde, jak předpokládal, má asi skutečný Eko Dart jakési srdce a plíce, byla skryta gravifonní stanice, objemem sice nevelké, ale výkonem vcelku uspokojující zařízení, obdařené už teď, nedlouho po vynálezu, četnými superlativy, mimo jiné i nejpracnější a nejnákladnější mašinka, jakou si až dosud 25. století vymyslelo a provedlo. Mart byl nezřízeně pyšný, že mu byl alespoň dočasně jeden exemplář služebně přidělen a že pro něj našel tak skvělou schovávačku. Kdyby ji náhodou Tobíáš (u Pritta a Kary to bylo takřka vyloučené) objevil, určitě by se domníval, že rekvizitáři animačních ateliérů zase vylepšili plastické dvojníky například vestavením nějaké zvukové aparatury. V polyvizním řemesle je možné vlastně všechno a

nic už nikoho nepřekvapí.

Jeden lehký úder. Za minutu se ozve Centrála.

Loutka neodolatelného krasavce Darta zastoupí zítra nebo pozítří svůj živý model, v nezbytných případech snad s trochou animace. Zbytek se pochopitelně dotočí vmontuje na Zemi trikem. Osobní přítomnost ušlechtilého svalovce by přišla trochu draho a byla by vlastně naprosto zbytečnou, nehledě na to, že si ji žádný ze tří mužů doprovázející na Hepteridu Karu, nijak toužebně nepřál. Pochopitelně.

Kontrolní žárovka zažhnula.

"Jste na příjmu, Marte?" ozval se tichý hlas a dodal nelogicky: "Nebo se zase jako obvykle někde flákáte?"

"Flákám se a nejsem na příjmu," odpověděl Mart do mužné Bártovy hrudi, "jako obvykle."

Představa, že Šéf mluví v pozemské Centrále právě v tomto okamžiku, zatímco světlo Slunce ztraceného někde v hlubinách Galaxie doletí k Hepteridě až za desítky tisíců let, byla fantastická, ale Mart si už jako všichni ostatní pracovníci Centrály zvykl na fantastično a nechvěl se posvátnou hrůzou, ačkoli by to bylo vlastně docela namístě. Takoví už jsou lidé.

"Nechtě si to," zahuboval hlas. "Něco nového?"

"S filmováním máme jakési obtíže...", začal Mart.

"Víte, co si myslím o vašem filmování a vůbec o polyvizi, vy traviči duší. A taky moc "dobře víte, oč mi jde. Zachytil jste už nějaké automatické signály v okolí?"

"Ne. Ticho jako v hrobě."

"Dejte si pozor, aby to vaše vtipné přirovnání nebylo až moc trefné, Marte. Mám pro vás špatné novinky."

"Poslouchám, Šéfe. Celý jsem se změnil v ucho."

"Přibyla další loď, Capax 37. Nastoupila k poslednímu posunu v mimoprostoru směrem k oblasti Zeleného slunce Hepteridy, ačkoli původní kurs měl být docela jiný. A ovšem zmizela..."

"Nic jsem nezachytil, Šéfe, opravdu. Jestli není zavrtaná sto metrů pod zemí..."

"Počkejte, to není všechno. Nepřerušujte mne. Máme důvodné podezření, že Capax 37 měl namířeno přímo na Hepteridu."

"Proč?"

"Kdybych to věděl," odpověděl unavený hlas, "neptal bych se vás, Marte, a asi bych se vůbec nenamáhal posílat vás flákat se na druhý břeh Galaxie. Capax 37 měl původně letět k..., na tom konečně nezáleží. Zkrátka k jedné rekonstruované planetě, kterou chtějí ti chlapi z Vystěhovaleckého zase jednou mermomocí přestavět podle svého. Vezl větší zásobu jaderných náloží. Dost, aby se ze slušné planety stal věnec asteroidů."

Mart tiše hvízdal. "Tak proto..."

Hlas se na několik okamžiků odmlčel.

"Také proto. Nic víc. Asper 176 a Regius 07 nic takového ve skladištích neměly, jak víte, Marte. Jen žádnou paniku, prosím vás. A poslouchejte dál. Něco tu není v pořádku, cítím to v kostech. To nejsou obvyklé havárie, nehledě na nepravděpodobnost takové shody. Můžete ty vaše polyvizní parazity ještě pár dní na Hepteridě zdržet?"

"Těžko, ale udělám, co budu moci, Šéfe. Už jsem Tobíašovi - našemu kameramanovi - poničil mašinku. Zítra musím přijít na něco originálnějšího."

"Je to rozkaz. Pokud Capax 37 ještě existuje, musí se někde kolem vás objevit co nejdříve."

"Jasně."

"Pak dělejte, co uznáte za vhodné, Marte. Kdoví, kdy pro vás zase dostanu na gravifonii pár minut času. A jestli něco zkopete, tak zůstaňte raději rovnou na Hepteridě a neukazujte se mi tu. Založte si tam rodinku."

"Zrovna jsem to chtěl navrhnout, Šéfe," uchechl se Mart. "Je tu bezvadně. Přál bych vám..."

"Konec," oznámil stroze hlas a žárovka zhasla. Ubohý a přehlížený redaktůrek ještě několik okamžiků uvažoval, pak uvedl hradní partii Eko Darta do pořádku a poklepal figuru po osmahlé líci. "To koukáš, co?"

Když se vrátil do společného iglú, zastihl už jen Pétu a Tobíaše. Kara se zřejmě odešla zotavovat z nevýslovné námahy dnešního nicnedělání. Režisér se rozhodl sestoupit na okamžik ze svých nebetyčných výšin mezi smrtelníky.

"Doufám, že je na zítřek všechno připraveno, Stame?" otázal se melancholicky a zjevně bez zvláštního zájmu.

"Musím to ještě trochu promyslet, pane Pritte," odpověděl servilně Mart, "ale doufám, že to klapne."

3. KAPITOLA

To, co jsem vám právě vyložil, není jen nějaký zábavný nesmysl.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Mart byl druhého dne neočekávaně zproštěn povinnosti vymýšlet si další sabotáže ušlechtilého díla trojice Pét'a - Tobíaš - Kara, o své skromné redaktorské účasti ani nemluvě. S Hepteridou se cosi neočekávaného dělo, soudě alespoň podle nepřilíhčivých zpráv, které o ní přinesly pilné včeličky automatických sond, dvě nebo tři výpravy biologů (přilákaných signály bioindikátorů sond, hlásícími obrovské živé tvory, z nichž se nakonec vyklubala politováníhodná hovada, hepteridští turové) a jedna expedice geologů (přilákaných škodolibými biology, kteří, jak se ukázalo, nedovedli rozeznat diamant od prachspřostého safíru, nebo to alespoň předstírali). Všechny referáty se totiž shodovaly na trvale slunném a jasném počasí a klimatu tak stálém, že by mohlo být snem všech filmařů a turistických cestovních kancelář. Nuže - toho dne nebylo. Ačkoli Zelené slunce už bylo dost vysoko nad obzorem, tonula krajina, veselá jako márnice, v šedozeleňém přísvisu, občas protrženém zábleskem, jako by někde za plochým horizontem blýskalo na časy.

To vše by ovšem samo o sobě filmování nevadilo - v Martově skladišti byly kromě mnoha jiných naprostých nezbytností i naprostých zbytečností také drobné luminofory, schopné nasvětlit podle potřeby cokoli buď jako rojem světlušek, nebo sluneční fotosférou - k šeru se však záhy přidala i jakási mlha, vytvářející sice malebnou vzdušnou perspektivu, pro Pěťu a jeho prostinké tvůrčí záměry však zcela nežádoucí. Zdálo se, že Hepterida je nabita skutečnou nebo pomyslnou elektřinou. Nejlepším důkazem mimořádné situace bylo, že dokonce i Kara, vzpomínající se vzrůstající nervozitou na své drahé kolegyně, vtírající se teď určitě nestydatě do přízné polyvizních a filmových producentů a odnášející, si od nich celé stohy senzačních rolí, projevila jisté uspokojení nad nucenou přestávkou. Bolela ji hlava, což by za jiných okolností mohlo být jen záminkou k lадné, póze ženy-trpitelky, podpirající si prastarým a působivým gestem štíhlé ruky záplavu platinových vlasů, ale hlava bolela také Tobíaše, ozdobeného kruhy pod očima, Pěťa málem vypadl z role podivínského génia a Mart se cítil podrážděný a nesvůj. Za chvíli vstal od stolu, kde se pokoušel zabavit počítáním dosud natočených archivních materiálů o Hepteridě, a vyšel ven. Blýskání zesílilo, ačkoli všude kolem bylo tísnivé ticho a ačkoli výboje nebylo vidět. Jako by pulsovala a rozsvěcovala se a zase zhasínala sama obloha - což byl ovšem zřejmý nesmysl. Lehký vánek, který včera po celý den neustal, utichl. Bylo naprosté, sklenikové bezvětří, v němž vzdušné a duhové balónky datů stoupaly vzhůru jako po šňůře. Mart si povšiml, že je jich daleko méně než kdy jindy. Prohloubilo to jeho špatnou náladu, měl docela rád tyhle podivné tvory, vlastně kolonie tvorů rozšířené v takřka shodných formách bezmála po celé Galaxii s výjimkou Země. Vhodně vyplňovali ekologické výklenky planetárních atmosfér i tam, kde chyběli místní ptáci a létající hmyz. A nevydávali žádný zvuk, což dovedl jako obyvatel Země obzvlášť ocenit.

Látka kombinézy mu tiše praskala pod dlaněmi drobnými elektrickými výboji. Chvillemi se mu zdálo, že na hrotu antény kosmického člunu, zpola skrytého zelenavou mlhou, bliká jiskra Eliášova ohně. Několikrát prošel bez cíle sem a tam uličkou mezi iglů, na chvíli se zastavil, uvažoval, a pak otevřel dvířka vznášedla právě v okamžiku, kdy ostatní tři členové štábu rovněž vyšli do pleněru, vyčerpání nuceným nicneděláním.

"Kam se to chystáte, Stame?" otázal se utrápeně Pěťa. Nepodařilo se mu ani vložit do hlasu patřičný tón vedoucího k podřízenému, který se odvažuje provozovat cokoli bez výslovného souhlasu a posvěcení.

"Zkusím udělat několik reklamních fotek, pane Pritte," vysvětloval Mart. "Pokud ovšem nic nenamítáte, Tobíaši."

Tobíaš zavrtěl rezignovaně hlavou a přetřel si dlaní obličej, jako by se zbavoval protivně lepkavé pavučiny. "Pro mě za mě. Mám pocit, že se tu dnes udusíme," poznamenal povzbudivě a odšoural se zpátky do iglů.

"Budete mne potřebovat, Stame?" zeptala se zcela neočekávaně Kara. Marta ani nenapadlo, že by se s ním mohla obtěžovat, a podvolit se dokonce fotografování, ona, vytoužený model nejproslulejších kumštýřů tohoto řemesla! Byl však dostatečně duchapřítomný, aby nedal překvapení najevo.

"To by bylo prima, slečno Karnová!" zazubil se. "Zkusil bych stříhnout něco s vámi a s panem Dartem. Chci říci s jeho figurou, samozřejmě."

Kara se zničeně usmála.

"Figura je mi skoro milejší. Od jisté doby mám podezření, - že si náš drahý Eko libuje v příliš česnekových jídlech."

Mart se povinně zazubil ještě jednou a odešel pro Eko Darta II., zaručeně nepoživajícího aromatické, na vitamíny bohaté zeleniny. Bude ostatně lépe mít ho po ruce, kdyby se znovu u srdce ozvalo klepání, i když to ovšem vůbec nebylo pravděpodobné. Gravitační frekvence byla zatím jen jedna jediná, zato agentů Centrály po celé Galaxii spousta. A domýšlivost nepatřila k Mariovým slabým stránkám.

Když nasedali s Karou do vznášedla, zmizel už i Pěťa. Mart vdechl fantastickou kombinaci vůní hepteridské vegetace a Kařina parfému, naposledy pohlédl trochu s obavou k šedozelené obloze, podobající se poklopu z lahvového skla, a jemně sešlápl akcelerátor. Oválné vozidlo se poslušně zdvihlo a proráželo přízračné chuchvalce mlhy, poléhající a poletující mezi nízkými pahorky jako stíny utopenců. Oba mlčeli, ačkoli potřeba soustředění na řízení vznášedla byla pranepatrná; automaty včas zabránily, nebo alespoň podle optimistického tvrzení konstruktérů měly zabránit, všem nehodám, a díky amortizátorům dokonce i nepříjemnostem náhlého zrychlení či zpomalení, o srážce ani nemluvě.

V několika minutách minuli hepteridského tuřilho herce, trůnícího zcela podle očekávání v kruhu spasené trávy. Ohlédl se na ně vyčítavým zrakem vykořisťovaného génia a zabečel jako ovce. Kara se nervózně usmála, ale neřekla ani slovo, ačkoli Mart bravurně objel horu bílého masa a místo slíbeného fotografování pokračoval směrem k oceánu

ohraničujícímu tuto jedinou jakžtakž prozkoumanou pevninu Hepteridy. Podle obecných zkušeností se totiž předpokládalo, že jeden planetární kontinent bývá dostatečně reprezentativním vzorkem i pro všechny ostatní a že ani geologické ani biologické rozdíly nebudou pravděpodobně takové, aby opravňovaly další, podrobnější, a tedy nákladnější průzkum. Bylo sice docela možné, že na jednom kontinentu budou například vačice a ježury a na druhých savci, ale to byl konečně detail, který nestál za zvýšené náklady, a už vůbec ne za štrapáce dálných letů.

"Proč se to tu vlastně jmenuje..., jakže se to jmenuje?" přerušila konečně Kara mlčení.

"Hepterida. Sedmiveslice starých Řeků, slečno," odpověděl Mart a zmínil jízdu. Terén dost prudce klesal od pahorků k zamlženému pobřeží oceánu a vznášedlo se naklánělo tak, že Eko Dartovi, ležícímu v poloze skrčence na zadních sedadlech, hrozilo vypadnutí. "Vlastně taky nevím proč. Je to asi sedmá planeta Zeleného slunce - to byl patrně kořen inspirace nějakého referenta Inteplanetární, kde se prý schvalují nová jména."

Datové úplně zmizeli a Mart prastarým instinktem lovce, který nesmazalo ani padesát století víceméně úspěšné civilizace, vnímal neklid ztichlé přírody Hepteridy. Na čele mu vyrazily krůpěje potu. Kradmo se ohlédl na Karu. Měla přivřená víčka a těžce dýchala. Musí dostat vznášedlo až ke břehu - snad bude vzduch u moře svěžejší.

Zakličkoval mezi omšelými balvany, dopravenými sem před věky nějakým lovcem. Vývoj planet byl kupodivu vzájemně podobný, právě tak jako vývoj mateřských hvězd. Zastavil. Vozidlo lehce dosedlo na písčitou pláž nedaleko břehu.

"Nechodte až k vodě, slečno Karnová," řekl, a podivil se vlastnímu hlasu. "Kdoví, co za potvory ..."

Kara ho neposlouchala. Dívala se k obloze.

"Vidíte to?"

Viděl to. Vysoko nad nimi se v záhvěvech časoprostoru, rozmazávajících obrysy a nechávajících onen předmět v některých okamžicích zmizet a pak opět se objevovat, vykryštovala z prázdnoty vesmíru zvláštní kosmická loď. Podobala se tvarem vřetenu a svými zjevně aerodynamickými liniemi i zlatou barvou se lišila od všech typů pozemských strojů, jaké Mart znal. Vzhledem k ekonomii výroby jich ostatně nebylo mnoho. Startovaly vesměs z Měsíce nebo ze standardní oběžné dráhy a nad planetami s atmosférou zůstávaly na orbitě - technici se tedy nemuseli nutit, a také nenutili, umísťovat jednotlivé části do uzavřených proudnicových celků. Cestu planetárními atmosférami obstaraly čluny a nákladní kluzáky, ale tohle docela určitě nebylo ani jedno, ani druhé.

"Kdyby mě alespoň ta pitomá hlava tak nebolela," poznamenala Kara s nevybíravostí, nad níž by její tiskový tajemník zešedivěl, neboť ji usilovně a vytrvale vydával za křížence dítěte a anděla s dvacetikarátovou sveticí. "To nás přiletěli otravovat z polyvize až sem?"

Mart milosrdně neodpověděl, ačkoli si byl jist, že tohle bezpečně nejsou otravové z polyvize a že by ani polyvize jaktživa nezaplatila výdaje cesty takového monstra - loď zatím trochu sestoupila a bylo možné dohadovat se jejich obrovitých rozměrů. Polyvize by se tak dalece neobtěžovala ani kvůli božské Kare Karnové, spíš to vypadalo, že se chystá nějaký malér. Nedovedl sice ani přibližně určit jaký, ale nezůstal v nejistotě dlouho.

Rozbouřené vlny časoprostoru, které vyvrhly nad Hepteridou kdovíodkud cizí kosmický koráb a usadily jej téměř přesně nad místo, posvěcené dějem dalšího plánovaného dílu slavného seriálu Kara z hvězd, se uklidnily. Koráb zřejmě zaujal postavení na stacionární oběžné dráze - zavěsil se nad kontinent, zlatě lesklý a čímsi, co nedovedl popsat, výhružný. Mart věděl docela přesně, že v tuto dobu měli být na Hepteridě sami. Náhodná shoda s jinou expedicí byla ostatně v každém případě naprosto nepravděpodobná. Nebylo tu vůbec nic pozoruhodného, jen ponravovití tuří. A ovšem ztráta Capaxu 37, Asperu 176 a Regia 07.

Elektronovým dalekohledem, který byl našťastí uložen vedle rukavic, krabičky cigaret a několika dalších krámů v zásuvce přístrojové desky vznášedla, bylo vidět zhruba totéž, co okem - plynulé, neporušené linie zlatého korábu bez průzorů (což samozřejmě znamenalo bohaté přístrojové vybavení), bez imatrikulačních znaků a se sotva znatelnými výstupky otvorů iontových trysek. A přece něco víc: v okamžiku, kdy už chtěl Mart dalekohled odložit, vypustil koráb jakési okřídlené těleso, podobné nákladnímu kluzáku, jenže daleko menší a štíhlejší. Ani tohle se nepodobalo celkem ničemu z běžné pozemské produkce. Za zádi VĚCI zažhnula jiskra - konvenční raketový pohon. Tedy pomocný palubní raketoplán.

Okřídlený stroj nabral strmý kurs přímo na Marta a Karu - alespoň se to zdálo -, Mart však věděl, že ani nejdokonalejší gravilokátory kosmického korábu (pokud by to ovšem byly pozemské gravilokátory) neobjeví z orbity tak snadno lehké vznášedlo, vyrobené většinou z umělých, nekovových materiálů. Hmota jejich kosmického člunu se ovšem musí vyjímat na gravilokační obrazovce oproti okolí tak kontrastně a nápadně jako panáčkující zajíc na kulečnicku.

Raketoplán se teď asi letí podívat zblízka, co se to na jinak odjakživa klidné a takřka panenské Hepteridě ocitlo za zajímavost.

Vzal Karu za ruku a dovedl ji, aniž se vzpěchovala, blíže k balvanům. Jistota je jistota. Potom bez spuštění motorů přitáhl i vznášedlo. Po písku jelo lehce jako saně, a kdo ostatně ví, zda ti v kosmickém korábu nedovedou na dálku zjišťovat magnetické pole nebo teplo běžícího stroje. Proč si zbytečně komplikovat život?

Božská Kara zatím ještě nebyla polekaná, jenom mírně udivená a zmatená.

"Proč se nevrátíme, pane Stame?! Jistě někdo přiletěl za námi. Totiž za mnou."

"Jistě, slečno! Prosím vás, ještě chvilku počkáme. Vysvětlím vám to," slíbil Mart co nejpokornějším hlasem. Byl ochoten zavrtat se třeba u Kařiných nohou do země jako červ, udělá-li jí to radost, jen aby zabránil hysterickému výstupu. Dovedl si ho představit - asi jako přírodní katastrofu středního rozsahu s následující epidemií v postiženém území.

Vzdálené hučení motoru raketoplánu utichlo. Patrně přistál někde u základny štábu. Mart by byl hrozně rád věděl, o čem se asi jeho posádka s Pétou a Tobiášem baví, ale tak zvědavý zase nebyl, aby se o tom hned uháněl přesvědčit. Minuty plynuly v podivném, zeleném, dusném a elektrickém tichu silového pole, doprovázejícího každé přistání z mimoprostoru. Oceán několik metrů pod nimi byl hladký a nehnutý jako ledová pláň. A po datech stále ani vidu. Konečně se znovu ozval svist startovaného raketového motoru, sílil, a pak opět slábl a klesal až do hlubokého, vzdáleného brumlání. Stroj se zřejmě vzdaloval nízkým letem někam na opačnou stranu kontinentu. Mart, napjatý a jakoby ustavičně připravený ke skoku, neměl ani čas si oddychnout, když se ozvala dunivá exploze, doznívající zlostně popuzenou ozvěnou v soutěskách skalního města kolem. Kara ho popadla za rukáv, poslušná pradávného ženského pudu, nevyhýbajícího se ani vytouženým idolům Galaxie.

"Co to bylo?"

Mart se ze všech sil snažil nasadit tvář, jaká získala slávu živé předloze panáka na zadních sedadlech vznášedla přesvědčivou a hromadnou sugesci představy, že se v přítomnosti chlapa takového kalibru nemůže křehké ženě nic stát, ani kdyby ve vzdálenosti tří metrů vybuchla supernova. Nějak by si s tím už poradil. Haha.

Nakonec se odvážil pohlédit Karu po ruce.

"Je mi moc líto, slečno Karnová, ale pravděpodobně to byl náš člun. Doufám, že pan Pritt i Tobiáš jsou v pořádku.

Hned se tam vypravíme. Nějak to všechno dopadne, uvidíte!"

Hluboce si uvědomoval hrubé blokování informací. Neřekl totiž Kaře, co věděl od samého počátku jejich společné vyjížďky: Hydrus 17 nebyl na oběžné dráze. Zmizel. A Hydrus 17 byla kosmická loď, která je dopravila ze Země na

Hepteridu.

4. KAPITOLA

...byl schopen vydat mě psům napospas, kdybych se nebyl náhodou dovětl, co je asi proti mně tak pošťvalo, totiž sám Měsíc, odkud jsem přiletěl.

Cýrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Přední část člunu se podobala surrealistické kovové plastice nebo obzvláště protipřírodnímu květu masožravé orchideje. Byla roztržena výbuchem, který roztavil a zřejmě úplně rozerval pilotní kabinu, kam asi byla výbušnina vyslána, a v dolejších obytných a přístrojových odděleních změnil všechno v drť a trosky. Tlak byl tak silný, že pokryl celý plášť lehkého a elegantního kosmického plavidla škaredými puchýři a výdutěmi, otevírajícími se na protržených místech jako opuchlé a vyrážkou pokryté rty. Iglů bylo roztrháno na cáry barevných plastických fólií a rozházeno po širém okolí mezi troskami zařízení. Nejbližší od místa, kde Mart zastavil vznášedlo, se povalovala pošetilá duhová bublina Kařiny přilby, ožehnutá - a protkaná sítí puklin.

Mart zaťal zuby. Nevěděl dosud přesně, co se stalo a proč se to stalo. Nic není v práci agenta Centrály škodlivější než zaujímat stanoviska příliš rychle a těmito ukvapenými stanovisky se řídit - ale tohle bylo v každém případě surové a brutální. Mart vlastně tušil v hrubých obrysech další, jakkoli naprosto nepravděpodobný vývoj událostí, jakmile spatřil zlatou kosmickou loď, ale na tohle připraven nebyl. Občas docházelo ke katastrofám, to se rozumí. Mart sám s mnoha ostatními kdysi pozoroval na obrazovkách velitelských monitorů pravidelné interstelární linky XV/Cco to, co zbylo z obrovské nákladní lodi Flexus 103 po poruše moderace anihilátoru, a byl rád, že nemusel vidět nic z toho, co zbylo z posádky, která se v posledním okamžiku pokusila uniknout v lehkých kosmických skafandrech. Ale tenkrát to byla náhoda nebo nedopatření. Věci bylo třeba ničit - což se týkalo i vysloužilých kosmických korábů, které dříve nebo později neprošly technickou kontrolou příslušného oddělení Centrály. Provádělo se to však s jakýmsi taktem a s ohledem k předmětům, v nichž byla uložena nesmírná dávka lidské práce a důmyslu, v jaderném ohni anihilátorů, v žáru vysokých pecí nebo nejčastěji v očištěném plameni Slunce, kam byly vraky, naložené radioaktivním odpadem, automaticky naváděny. Zničení člunu výbušninou se podobalo surovému rozdupání vzácné vázy zuřícím psychopatem a neodpovídalo mentalitě lidí, kteří se obvykle z osídlených planet vydávali do kosmu. A koneckonců ani mentalitě lidské společnosti kosmického věku.

Mart byl povděčen osudu a Kaře, že nedošlo k očekávanému hysterickému záchvatu. Musel přemýšlet. Čím dříve se ozve malá kovová tabletka, voperovaná pod kůži nad srdcem a živěná jeho vlastními bioproudy, tím lépe. Naštěstí - opravdu naštěstí a náhodou zůstala gravifonní stanice, skryta v pošetilé figuríně, nepoškozená a schopná provozu. A co řekne Šěfovi? Že byla Hepterida napadena fialovými nebo zelenými mužičky s tykadly antén, strašícími už dobrých pět set let v románech a kresbách humoristů, ale jak se zdá, nikde jinde? A je vůbec další možné vysvětlení? Vzpoura některé z dnes už téměř nesčetnými lidmi osídlených planet? Nesmírně složité technické procesy, umožňující výrobu kosmických plavidel zvláštní konstrukce s iontovým pohonem, uskutečněné bez vědomí Centrály a jejích agentů? Nesmysl. Nesmysl. Fakta - zatím žádné hypotézy. Ani pracovní hypotézy ne. Dost času.

"Co budeme dělat?" položil poměrně klidný hlas Kary poměrně věcnou otázku.

"Podívám se nejdříve po panu Prittovi a po Tobiašovi," odpověděl Mart a nabídl Kaře krabičku cigaret. "Zapalte si - než dokouříte, budu zpátky. Namouduši, slečno Karnová."

"Já se přece nebojím," obrátila se na něho dotčeně. "Nemluvte na mě jako na malou holku. To bych si vyprosila!" Ano, pomyslel si Mart. Století bez strachu. Spousta století bezpečí, klidu, ustavičné a poměrně úspěšné blokády vnitrodruhové agrese. Ničeho se nebojí, ani čerta, ani kominika, ani nemoci, ani bídy, a ve věku božské Kary ještě ani smrti. A pak se odněkud snese zlatý raketoplán a tohle je výsledek. Snad je to tak lepší. Prožívají zcela výjimečnou situaci.

"Nic takového mne ani ve snu nenapadlo," ujistil Karu a připálil jí plochým zapalovačem, který měl kromě občas selhávající schopnosti zapalování cigaret ještě další, ač ne na první pohled zjevné výhody. Při správném seřízení mechanismu drobné krabičky byl plazmový plamen schopen řezat i speciálně tvrzené slitiny oceli jako máslo a v krajním případě vysílat smrtící zážeh do vzdálenosti několika desítek metrů. Mart neměl takové hračky rád, protože mu sama myšlenka, co by se mohlo stát, takřka zabráňovala používat jich k bezmyšlenkovitému pohrávání. Což je, jak známo, hlavní funkce zapalovačů vůbec. Ted' mohl být užitečný.

Rychle se přesvědčil, že ani Pritt, ani Tobiaš (nebo to, co z obou zbylo) nejsou v prostoru zničené základny. Rozervané a zuhelnatělé cáry barevného plastiku by neskryly ani kočku, natož oba polyvizní tvůrce. Nitro člunu vypadalo přesně podle Martova tušení: v dolních prostorách a ve skladištích se po kotníky brodil v plastických i kovových střepech a očázených troskách, mezi nimiž ještě tu a tam doutnal oheň, který výbuchem ochromené a rozervané požární automaty nestačily uhasit. Vzácné a takřka zázračné, ač tolik proklínané Tobiašovy kamery se změnilly v beztvare ohořelé hroudy, chřestící střepy objektivů. Mart znovu stiskl rty a vytáhl se nad zprohýbanou podlahu pilotní kabiny po tom, co kdysi bývalo žebříkem. Zde byla ovšem zkáza absolutní, ale ani tady nebylo po obou ozdobách polyvizních štábů stopy. Mart si oddechl. Jeho naděje, spočívající v samotné skutečnosti přistání raketoplánu, se splnila. Kdyby chtěli lidé nebo fialoví pumprlíci z větrenovitého zlatého korábu jenom zabít, nemuseli se namáhat s přistáním v neznámém terénu.

Cílem byl zřejmě únos. Jakási naděje tedy zbývá.

"Čestný, ač chudý muž plní své sliby," řekl s úsměvem, který se mu na vlastní objednávku podařilo vyrobit, když se

vrátil ke vznášedlu. "Ještě zdaleka nekouříte filtr, slečno Karnová."

"Co s nimi je?"

Mart pokrčil rameny. "Nevím. Snad někam odešli. Rozhodně jsem nezjistil, že by se jim přihodilo něco zlého."

"Pane Stame," obrátila se k němu s líbezným úsměvem, který nevěstil nic dobrého, "pane Stame, můžete mi laskavě vysvětlit, co se, tu vlastně děje?"

Mart se opřel o kapotu vznášedla a přemítavě si ji prohlížel. Reagovala již poněkolkáté zřetelně jinak, než očekával. To sice nebylo dobré vysvědčení pro něho, ale může to přinést nějaký ten bod pro ni a k obecnému prospěchu.

"Bohužel nemohu. Vím přesně tolik, co vy. Na obloze se, kde se vzala tu se vzala, objevila kosmická loď a..."

"Nejsem slepá. Ani debilní. Alespoň si to o sobě zatím nemyslím. Tak co?"

Patrně bude nejlépe říci jí pravdu, pomyslel si Mart. Tyhle typy, předstírající v mužské společnosti neustále zdůrazňovanou a okázalou bezmocnost, dovedou být v případě potřeby tvrdé jako korund.

"Náš člun je zničen, slečno Karnová. A Hydrus 17 zmizel z oběžné dráhy."

Projevila jen mírné překvapení. "Jak dlouho to víte?"

"O zmizení Hydru? Od rána, kdy jsem se podíval na oblohu. Měl být totiž právě v nadhlavníku."

"Doufám, že nejde o únos a o pokus vydírání, pane Stame," prohlásila výhružně, jako by on byl vůdcem gangsterské bandy, nebo si ji přinejmenším vydržoval. Potřásl hlavou. Něco takového mohlo napadnout právě jen hvězdu polyvize - jinak už asi nikoho na světě. Kosmický člun, a tím spíše kosmický koráb dálných cest byl pro lidstvo investicí tak obrovskou, že se proti ní i neoptimističtější odhadnutá kořist případného vyděrače výkupného takřka ztrácela.

"Děje se tu něco podivného, víte, slečno," řekl Mart pokud možno co nejlhostejnějším tónem, jakým obvykle vyprávěl bezvýznamné drby z poslední premiéry. "Ztratilo se tu v okolí, jak náhodou vím, několik lodí. Možná že jsme se nevědomky do něčeho zamíchali. To ostatně uvidíme. Jakmile se Hydrus 17 v očekávanou dobu nevrátí na Zem, pošlou z Centrály po nějaké době průzkumný koráb a všechno bude zase v pořádku."

"Co to znamená, po nějaké době?" zajímala se božská Kara. Mart právě naneštěstí prožíval okamžik propastně sníženého intelektu, který občas zachvacuje muže při diskusi se ženami. Nezákladně a dosti optimisticky spočítal možné datum.

"Za dva tři měsíce, slečno Karnová. Nejpozději. Propána, co to děláte?"

Božská Kara provedla zcela nepředstíraně to, co bývalo předností gotických rytířů, vyhledávajících sice draky, ale bystře ztrácejících vědomí vždy, když měli dokázat, že jim pod cizelovaným krunýřem bije srdce něžné a citlivé: sesula se s tichým zaklokotáním mezi voňavé kvítky Hepteridy dříve, než pošetilý Mart, kterého podobná možnost ani nenapadla, oběhl vznášedlo.

5. KAPITOLA

Když jsme si, milé zvířátko, rozdělili v duchu každou viditelnou částičku hmoty na nesčíslné množství neviditelných tělísek, je třeba si představit, že celý nekonečný vesmír se skládá jen z takových nekonečných velice pevných, nezničitelných a jednoduchých atomů z nichž některé jsou krychlové, jiné rovnoběžníkové jiné zas hranaté, kulaté, špičaté, jehlancovité, šestiúhelníkové, oválné a všechny působí jinak, každý po dle svého tvaru.

Cýrano z Bergeraku, Cesta na Měsíci

Centrála pochopitelně nevěla vzrušením jednak pro to, že si nemohla dovolit vřít ani pro závažnější událost: než jakou byla ztráta tří lodí v sektoru Hepteridy, jednak proto, že automatické počítače asi neznají emoce (navzdory opačným tvrzením několika kybernetických romantiků) a je jim naprosto lhostejné, evidují-li housky, nešťastné milence nebo ztracené kosmické koráby. A příslušníci Centrály, tedy lidé, měli právě v těchto dnech na starosti především erupce na Terebře, ohrožující kontinenty, jež musely být evakuovány, podivné zákeřnou a takřka škodolibou infekci v sektoru Laurea, roznesenou na několik planet dříve, než epidemiologové nastražili sluch, a konečně opět jednou další zmatené a neúplné zprávy o setkání s jakýmsi mimozemským inteligentním životem. Posledním důvodem, proč Centrála neburácela vzrušením, bylo, že vlastně jako uzavřená instituce obvyklého typu neexistovala; její pracovníci byli navzájem často tisíce kilometrů vzdáleni a spojeni toliko videofony a duplikátory. Po zdokonalení gravifonie bude dokonce možné - jak se zdálo - rozšířit možnosti umístění představitelů Centrály kdekoli po Galaxii, aniž by došlo k prodlení.

"Dále," zabručel Šéf, jak se na šéfa sluší, tedy nerudně. Obrazovka se automaticky rozsvítila.

"Výsledky pravděpodobnostního Hodnocení problému, sektor Hepterida," řekl mladý muž a vsunul plastickou destičku do šterbiny duplikátoru. Současně se tatáž destička vyplazila z duplikátoru na Šéfově stole jako hmyz, který vylezl ze škvíry pod kamenem. Ani v pětadvacátém století nebyli výkonní mladí mužové v centrálních úřadech nahrazeni žoviálními roboty, blikajícími světýlky a mluvícími mechanickým hlasem operních tenorů, propadlých alkoholu. Ne snad, že by roboti nezastali tutéž práci téměř stejně dobře, nebo dokonce lépe - výkonní mladí mužové se však zanic na světě nenechali vytlačit z pozic, výhodně, ač pouze obrazně, blízkých Šéfovu křeslu. Ten dědek tu přece věčně nebude, ksakru.

Šéf po několik okamžiků potlačil překvapení, že něco jako problém sektoru Hepterida existuje, pak si ale vzpomněl na ztracené koráby a na svůj včerejší rozhovor s Martem Stame, agentem Centrály pro zvláštní úkoly. Přelétl očima, jejichž démonický lesk prozrazoval dosti silné kontaktní čočky, výsledek díla počítače. Jako obvykle v těchto případech nebyl k ničemu - postupné seřazení možných malérů od havárie iontového motoru (pro tři lodě v daném časovém intervalu možnost 2,7.10-9) přes palubní vzpoury (0,45.10-9) až k zásahu dosud neznámé civilizace, který byl v poměrně dost slušně a alespoň zhruba prozkoumaném sektoru Hepteridy puntičkářsky oceněn údajem 4.68.10-15

pravděpodobnosti, bylo sice pozoruhodnou matematicko-logickou etudou, o skutečných příčinách ztráty lodí nedokázalo však říci více než opilý mechanik, probírající ji s přáteli v bufetu nějakého zapadlého kosmodromu. Spíše méně.

Šéf pocítil nával pocitu zmarněnosti.

"Podle počtu pravděpodobnosti je takřka vyloučeno," řekl unaveně a s plným vědomím, že mluví docela zbytečně, ačkoli právě tehle mladík vypadal jako jeden z nejschopnějších, "abyste si při lyžování způsobil komplikovanou zlomeninu nohy. Díky tomu se kdejaký blázen hrne v zimě na hory nebo v létě do skidromů a nemocnice se vesele plní. Doufám, že mi přinesete místo těch nesmyslů -," štítivě odložil destičku na psací stůl - "nějaký rozumný nápad."

Mladík poněkud zrudl. Neztratil tedy ještě v kolotoči Centrály všechny dobré přirozené vlastnosti a zbývala jakási naděje, pomyslel si Šéf.

"Vzpomněl jsem si..., " začal nesměle.

"Vy, nebo počítač?"

"Já," řekl mladý muž po chvilce váhání s přemáháním, jako by se přiznával k sice pečlivě utajované, ale tím ohavnější neřesti. "Já sám, Šéfe. Vrtám se po večerech tak trochu v dějinách některých sektorů. Náhodou mezi ně patří Sco X/3, chci říci Hepteridu, a to všechno kolem ..."

Šéf kývl. Věděl pochopitelně také, že Sco X/3 je sektor Hepteridy, ale potlačil v sobě v zájmu srdečních "věnitých" cév myšlenku, že je podřízenými považován za beznadějně sklerotickou trosku člověka.

"A dál?"

"Vzpomněl jsem si, že asi před osmdesáti - ne, promiňte, Šéfe, už to bude skoro sto let, požádala jakási skupina pošuků o hromadnou emigraci právě na Hepteridu. Tenkrát byla sotva naťuknutá automatickými sondami."

Šéf bolestně zkřivil tvář při slovech "pošuci" a "naťuknutá" jako každý starší pán, setkávající se s nevyhnutelnými zvláštnostmi mládí, připomínajícími mu, že je právě jen starším pánem. "A co to bylo, ehm, za pošuky?"

Mladý muž byl šťasten, že nebyl rovnou potupně vyhnán z obrazovky posvátné pracovny, a že s ním dokonce Šéf ztrácí čas.

"Nikdo to vlastně dodnes dobře neví. Něco jako... jako fakiři. Soustředování se na vlastní pupek a podobně. Já o těchhle věcech moc nevím. Nakonec jim to nepovolili, jak jsem se dozvěděl. Od počítačů," dodal rychle a omluvně.

"Biologický průzkum Hepteridy nebyl tehdy ještě dokončen, a tak..."

Rozpačitě zmlkl, když si uvědomil, že si málem dovolil poučovat Šéfa.

Ten věděl, a dokonce už si vzpomněl. Ano, před sto lety. Bylo mu tehdy sotva dvacet, když se bouřlivě rozhodlo o projektu podstatného snížení Himaláje, aby mohl vlhký oceánský vzduch svými dešti znovu po milionech let učinit z východoasijských a středoasijských pouští zahradu. V jednom okamžiku to skoro vypadalo, že Koordinační rada projekt schválí, ačkoli k tomu později nedošlo k velkému žalu jeho vlastní generace, jež by byla uvítala třeba změnu zeměkoule v zeměkrychli, jen aby se konečně NĚCO POŘÁDNÉHO dělo. Mezi oponenty tehdy takřka zanikl hlas, vlastně hlásek, skupiny lidí nejrozumnějšího původu, kteří do Tibetu odcházeli na útěku před civilizací. Nebylo jich mnoho - technika se jakžtakž začala vyškrabávat z dětských plenek a opět zlepšovat pozemské životní prostředí, které na přelomu novověku a kosmověku málem navždy zničila. Pár tisíc, možná. Nebyli to ovšem fakiři a už vůbec se nedívali na vlastní pupek. Tyhle kejkle patřily, jak si Šéf matně vzpomínal na dávná školní léta, někam do staré Byzance. Ano, omphaloskopie, sekta hesychastů, Jan Kantakuzen... Potěšené se usmál, že to s tou sklerózou nebude ještě nejhorší. Mládenec na obrazovce povinně - což bylo koneckonců správné - úsměv opětoval.

"No a? Co to má společného s Capaxem 37 a dalšími lodmi?"

"To nevím, ale ..."

"Tak se nevrťte jako brejlovec a vymáčknete se, člověče! Proto jsem vás zavolał." "Víte, Šéfe, ono to vypadá hrozně přitažené za vlasy, ale... Já jsem si dal v Ústředním paměťovém vyhledat nějaká data. Ti - ti fakiři se tenkrát už neozvali. Vůbec ne, ačkoli všechny ostatní zájmové skupiny, šlo totiž alespoň o částečnou nivelaci Himaláje ..."

"Vím o tom. Pokračujte," přerušil ho Šéf,

"Ano. Tak tedy všechny protestující zájmové skupiny se předháněly v protinávrcích. Tak třeba tady..., " vytáhl z kapsy další plastické destičky, na které se Šéf podíval se zlým zafuněním. "Ano, Šéfe, promiňte," prohlásil, a honem nacípal destičky zpět do kapsy, "divné je, že ti..."

"Pošuci," napověděl Šéf.

"- jen jednou. A ještě něco. Když se pak stavěly první himalájské heliocentrály zrovna tam, kde měli žít, zmizeli."

"Jak to, zmizeli? Vypařili se? Sublimovali?"

Mladík pokrčil rameny. "To nevím. Některé kmeny z Tibetu a Nepálu byly tenkrát na vlastní přání přestěhovány na klidnější místa." Sjel znovu rukou ke kapse, ale pod Šefovým pohledem zase rychle prsty vytáhl a předstíral, že si toliko upravoval kombinézu. "Pokud se pamatuji, Bandžhankriové a Kušundové a ... a podobně. Nikdo jiný ..."

"Opakuji znovu svou otázku, mládenče," nahlásil se Šéf za stolem, takže se podobal kaferskému buvolu chystajícímu se k útoku, "co to má nebo může mít společného se ztrátou tří kosmických lodí v sektoru Sco X/3?"

Už aby tě vzal čert, dědku, řekl si mladík v duchu, což nahlas přeložil takto: "Velmi lituji, Šéfe, ale tohle všechno jsem vám musel říct předem. Zamotal jsem celou záležitost do problému sektoru Hepteridy jenom proto, že se vzápětí po podání prvního a jediného protestu tou divnou čeládkou ztratila z kosmodromu v Benáresu jedna stará rachotina," znovu pohyb ke kapse, znovu jeho přerušování, "tuším Phoebe 06. Dnes už by pochopitelně patřila do muzea," poznamenal mladík přesvědčivě a Šéf bolestně zkřivil tvář jako vždy, když někdo kladl léta jeho mládí do druhohor k dinosaurům nebo někam poblíž, "ale mohla se už kupodivu pohybovat i v mimoprostoru. Tenkrát to byla pro velké koráby ještě úplná novinka."

Ten kluk není hloupý. Dobře že jsou u počítačů také lidské mozky.

"A výsledek vyšetřování?"

"Skoro nula. Nakonec to zaváleli," - mladík opravdu řekl zaváleli! - "na nějakou sektičku posledních náboženských fanatiků, která prý chtěla Phoebe zničit jako pomstu za posvátné krávy či za co, a tak ji prostě vypustila pánubohu do oken. Vyšetřování bylo brzy zastaveno - víte přece, jak je Centrála opatrná v otázkách víry." Šéf věděl. "Ona byla Phoebe stejně určena do šrotu," utěšil ho ještě mladík povzbudivě, jako kdyby její ztráta Šéfa osobně postihla. "O nic tedy celkem nešlo. Jenom si myslím, jestli ti pošuci, když dovolíte, přece jenom nebyli v Phoebe, když šla ke všem čertům."

"Před chvílí jste se zmiňoval o oknech pánuboha,"; poznamenal Šéf.

"Tam nebo tam. A kdoví, jestli to náhodou nebylo v kursu Hepteridy. Možná že by to stará Phoebe byla ještě dokázala.

Víte přece, jakým fofrem se koráby vyřazují ..."

"Vím," přikývl Šéf. "Až moc dobře mládenče."

6. KAPITOLA

Abychom to vysvětlili: musíme vyjít z předpokladu, že jest jen jediný živel; neboť i když vidíme vodu, zemi, vzduch i oheň od sebe oddělené, nikdy nejsou tak dokonale čisté, aby se vzájemně neprostupovaly.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Martovy představy o Kaře se za těch pár dní poněkud změnily, byť i to nebyla jednoznačně změna k lepšímu, Kara mu teď tak trochu připomínala letitou dámu, okázale a manifestačně neschopnou a bezradně mávajícími pažemi (chudinka stará!) jak pelikán, je-li postavena před složitý úkol stisknout správné tlačítko ve výtahu, nevybaveném ještě fonoautomatem, zasahující však s přesností lumka, kladoucího vajíčka do housenky hluboko ve dřevě, jde-li o uplatnění nějaké jedovatosti. Příklad ovšem nebyl zcela správný; Kara nebyla jedovatá, ba nebyla ani zlá. Ale její hra na bezmocnou bytost (chudinka děvčátko!) byla stejně virtuózní a její reakce v případě potřeby stejně přesné a účelné. Pro situaci, v níž se ocitli, to pochopitelně vítal, jenomže ve společnosti Kary Karnové žádný muž nemyslel pouze na přítomnost, zejména pokud sestávala z obhlížení nesmyslně zničených kosmických člunů a hledání ztracených korábů a vysvětlení pro všechny tyhle zmatky. A kdyby snad přece jen myslel, stala by se Kara již kvůli nezbytné sebeúctě jeho smrtelným nepřítelem.

Bylo zjevně rozumné opustit okolí člunu. Marta ani nenapadlo hrát si na Robinsona a hledat nějaké užitečné věci v přehrabávaných troskách, ačkoli pod cáry plastických iglů by se téměř určitě našly například nějaké jeho oblíbené konzervy. Vyšetřující komise Centrály, která bude záhy řešit případ, jaký nemá v dějinách kosmické plavby hned tak obdobu, by tím měla zbytečně ztíženou práci. Železná zásoba komprimátů vznášedla určitě postačí až do doby, než se zase ozve před srdcem tůkání. A Šéf bude - jak Mart doufal - dost slušný, aby je nenechal dlouho na holičkách. Už kvůli Kaře a poprasku, který její zmizení způsobí, a ovšem i kvůli Pét'ovi a Tobíášovi a jejich osudu, nerozlučně spojeném s osudem polyvizní seriálové tasemnice, milované prostšími povahami celé Galaxie. Věřil, že žijí - tak daleko by snad ti cvoci z větrenovité zlaté lodi bůhvídkud přece jenom nezašli.

Ještě před několika hodinami jim Hepterida připadala prostě jako jedna z mnoha planet, rotujících v přiměřené vzdálenosti od svých přiměřených sluncí a obdařených přiměřenou velikostí, což ve vzájemné kombinaci obvykle poskytl docela slušné podmínky i pro přiměřenou existenci člověka. Vesmír byl, jak se stále znovu a znovu ukazovalo, vytvořen podle jednotného schématu, a život, pokud jej kosmonauti nebo alespoň spektrografy a bioindikátory sond prokázaly, rovněž. Žádní křemenní bubáci se po Galaxii nepřeháněli a nelze říci, že by toho kdokoli příliš litoval. Všechno bylo víceméně jasné, přehledné a známé. Teď si však Mart s Karou připadali jak Jeníček s Mařenkou v pustém a nepřátelsky naladěném lese. Dojem nemohly napravit ani duhové koule datu, po zmizení větrenovitého korábu a silového pole opět stoupající a rozpadající se jako vždy, ani ostře zelené moře, zářící v paprscích místního slunce a šumící kolem členitých pobřežních skal.

Vznášedlo se mezi nimi propletlo už podruhé, ale tentokrát na břehu nezastavilo. Mart přepjal řízení na pohyb vodou a vozidlo se změnilo v člun, ozdobený za zádi okázalou vlečkou pávích per vodních gejzírů, podobajících se marnotratným sprchám smaragdů.

"Jste si docela jistý, Stame, že se neutopíme?" zeptala se Kara docela zbytečně a nelogicky.

"Nikoliv, slečno -," odpověděl nemilosrdně, i když podle pravdy. "Stává se, že i plazmové články občas selžou, a kdyby se to náhodou stalo uprostřed oceánu ... Naštěstí tu není moc široký, pokud si vzpomínám na mapy hemisfér Hepteridy. Zůstaly tam -," kývl hlavou přes rameno. Pro jistotu si nechal pro sebe další poněkud znepokojující skutečnost, že hydrobiologický průzkum oceánu Hepteridy se co do pokročilosti nebezpečně přiblížil nule a že nebylo možné vyloučit setkání s nepříjemnými ukázkami místní mořské fauny. I když to ovšem nebylo příliš pravděpodobné a i když byl kromě víceúčelového zapalovače jako zplnomocněnec Centrály ozbrojen ještě důmyslným emitorem paprsků, šokujících, ochromujících, nebo v krajním případě - což vždy znamenalo vyplňování sáhodlouhých protokolů - zabíjejících všechny živé tvory rozumné velikosti a víceméně normální anatomie.

Naštěstí ho nemusel použít. Na hladině se neukázalo nic kromě malých živočichů, podobných medúzám, ale opatřených ploutvemi, kteří se před přídělí vznášedla zděšeně rozjížděli na všechny strany. Vodní příšery, ozdoba románů a cestopisů a nezbytná rekvizita vyprávění všech vysloužilých veteránů Galaktické, měly ten den patrně volno. Málem se však stalo něco horšího: šumění vody, odstříkované tryskami vznášedla, zprvu přehlušilo svist raketoplánu, přelétávajícího nad obzorem nedaleko naší dvojice. Mart teprve v posledním okamžiku vypjal motory: gejzíry by byly vznášedlo prozradily i při docela obyčejném optickém pozorování stejně bezpečně jako kdysi chudáky velryby blahé paměti.

Mart si z duše oddychl a zapálil zaslouženou cigaretu. Na palubě raketoplánu zřejmě neměli biodetektor - jinak by je na hladině oceánu objevili bez obtíží a za všech podmínek, s výjimkou plavby v hloubkové ponorce. A na tuto možnost ani zkušená polyvizi produkce při zajišťování prachobyčejného exteriéru nepomyslela. Bylo to vlastně zajímavé a podnětné; raketoplány Galaktické vesměs biodetektory vybaveny byly, aby mohly v případě potřeby sloužit jako záchranná letadla a v této funkci posbírat příliš horlivé expedice, které se dostaly do maléru. Opět další důkaz, že větenovitý kosmický koráb neměl s pozemskými konstrukcemi mnoho, nebo dokonce vůbec nic společného. Když zvuk raketoplánu utichl, zapjal Mart opět motor vznášedla. Čím dříve budou schováni někde na Druhém kontinentu, tím lépe. Pomocná expedice je najde bez problémů i tam.

"Vidíte, pane Stame," dotkla se Kara Martova ramene, "ty mraky před námi?"

Nad vlnami se v dálce objevila proti zelené obloze světlejší, nadýchaná silueta, objímající nepravidelnou křivkou celý obzor.

"To nejsou mraky, slečno Karnová," řekl po chvíli Mart, když už si byl docela jistý, "to jsou hory."

Obrovské hory Hepteridy, s věčně zasněženými vrcholky. Mart věděl, že se nějak jmenují - dočetl se to v navigačním schématu -, nevzpomínal si však už jak. Zaujímaly celý Druhý kontinent jako gotický chrám, vysílající z okrajů střech výběžky chrličů až k moři, a každý nos každého chrlice byl horou, světem sám pro sebe. Předchozí expedice možná přistály na některém z nosů některého chrlice - čímž byl průzkum formálně proveden a uznán za dostatečný i pro trochu legrační podnikání polyvize, ačkoli se při něm místo tvrdých chlapů z Předvojové sekce Galaktické motá po cizí planetě miláček diváků Kara Karnová ve výstředním skafandříku, zneuznaný intelektuál Pét'a a mučedník Tobíáš, kéž je nepotkalo nic zlého. A pak najednou nějaký blázen zničí kosmický člun, odtáhne kdovíkam Hydrus 17 a zlikviduje nebo si odloží do mimoprostoru Capax, Asper a Regius. A všechno je hned jinak.

Mart odhodil cigaretu širokým obloukem do vln.

"Jsou nádherné, vidíte," žasla Kara nad vznosnou siluetou hor, které se už rychlou plavbou, vlastně letem, přiblížily tak dalece, že umožňovaly rozlišit i ostře končící pásmo bujně zeleně, šedomodrých skal a bílých sněhových polí a ledovců, sestupujících tu a tam dlouhými jazyky splazů do údolí. "Víte, jaká by to byla senzace, mít tu chatu?!"

Mart věděl, nebo si to alespoň dovedl představit, a byl velice rád, že k tomu patrně hodně dlouho nedojde. Cítil, že by se do téhle scenérie nehodila ani božská Kara, ani její chata, která by určitě měla nějaký halucinační tvar jako z opojení drogami a nejméně osm pokojů, ani manifestačně mužný zjev Eko Darta, hopkujícího po skalách, aby dokázal výkonnost svého svalstva.

"Je to tu zatím trochu osamělé," podotkl, "Hepterida je zcela neobydlená. Bioindikátory tu nezjistily na souši nic než tury a několik druhů dalších a menších potvor. Žádný inteligentní život, to se rozumí. Nudila byste se tu, slečno Karnová."

Nemohl odtrhnout oči od kaleidoskopu proměnlivých kamenných tvarů. Skály tu vytvářely pyramidy, hranoly a jehlany, tu a tam byly formovány do bizarních podob abstraktních plastik, zdobících náměstí a křižovatky tohoto mlčího města, odvíjejícího se před jejich očima jako širokouhlý film. Podobnost s městem zvyšovaly kamenné mosty, klenoucí se nad zlomy a puklinami terénu.

"Město obrů," řekl Mart zamyšleně a polohlasně. "Vidíte, slečno Karnová? Náš svět byl ještě velmi mladý, když je tu hepteridské sopky vystavěly."

"Město?" podivila se Kara. "Myslíte něco jako Babylón nebo pyramidy?"

"Ne," zavrtil hlavou Mart. "To všechno takřka září novotou. Myslím na Atlantidu a Lemurii, Commorion a Utuldaroom. Myslím na hříšné město Olathoë v zemi Lomar. Myslím na města, jejichž jména se vyslovují jenom šepem, na Valusii, R'lyeh a Ib v zemi Mner. Nebo, o nichž se jenom mlčí, jako o bezejmenném městě ve Velké arabské poušti. ..." Trhl sebou a přešel si dlaní čelo. "Promiňte. Mluvím jako obvykle nesmysly."

Kara se na něho na okamžik pozorně zadívala, ale mlčela.

Vznášedlo se blížilo ke břehu a Mart je řídil pomalu podél skal, aby našel nějakou zátoku nebo kousek písčité pláže pro přistání - zatím marně. Ostré útesy se táhly dál a dál souvislým pásem a pod nimi syčel příboj.

A pak jej uviděl. Na jednom z balvanů stál nehnutě muž v jakémsi výstředním, zřaseném, bílém rouchu. Marta napadlo, že je to snad Pét'a nebo Tobíáš, kteří si z nedostatku vhodnějšího šatstva, jež vzalo při výbuchu zaskvě, posloužili osuškou, ale sotva se vznášedlo dostalo blíže k nehnuté postavě, zjistil, že se mýlil. Muž byl daleko starší, s tváří snědou, osmahlou a vrásčitou jako pergamen. Božská Kara si přesto pro jistotu upravila navykým ladným pohybem vlasy.

"Možná že to tu tak docela opuštěné není, pane Stame!" zavrkala sladkým hlasem, uvádějícím Galaxii do vytržení. Mart jenom zíral.

7. KAPITOLA

Otázal jsem se ho, mají-li těla jako my. Odpověděl, že ano, že mají těla, ne však jako naše, ani cokoliv jiného, co si pod slovem tělo dovedeme představit.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Kdyby byl Pét'a Pritt věnoval alespoň tolik času kosmické literatuře z přelomu novověku a kosmověku jako budíčkničemu Mart Stam, připadala by mu situace, v níž se ocitl, podivně známou: přesně v takové se totiž už kdysi

dávno ocitli učený profesor Aronnax, statečný Ned Land i neochvějně věrný Conseil a téměř současně s nimi (ačkoli na druhé straně světa) strýc Prudent a Phil Evans, okrasy Weldonova klubu, doprovázení nezbytnou figurkou mírně debilního černocha, nahrazujícího veselou zápletku, Frycollinem. Ti všichni byli také uneseni naprosto neočekávaně a překvapujícími způsoby, ať již mlčenlivým kapitánem a melancholickým Nemem, zbavujícím se svých depresí hrou (na rozdíl od houslisty Sherlocka Holmese na varhany), či neméně zamlklým, ale naopak cholerickým Roburem Dobyvatelem. V každém případě se ocitli stejně jako všichni vyjmenovaní v uzavřené místnosti bez jakéhokoli vybavení, bez výhledu a, jak se alespoň na první pohled zdálo, bez východu.

Pét'a však ke své škodě dila Julesa Věrna nečetl. Dokonce i jeho slavné jméno mu utkvělo v paměti jen svrchovaně matně jako jméno jakéhosi málo významného klasika literární prognostiky, jehož znalost vyučovací stroje polyvizní Akademie nevyžadovaly, a tím učinily seznámení zhola zbytečným. Netušil tedy, že potvrzuje génia šest století mrtvého pána i svým chováním: přesně jako vousatý strýc Prudent "vstal, vztáhl ruce a ohmatával stěny místnosti, snaže se objevit někde nějakou skulinu. Nikde nic, ani stopy po dveřích ne ..."

Tobiáš zvolil nejspolehlivější ze - všech variant činnosti - nedělal nic, což sice nebylo obzvláště heroické, ale zato za daných okolností docela vhodné. Kdyby si vrahci, kteří omylem vlétli do pokoje, dovedli poručit a přestali s ustavičnými hysterickými pokusy o útěk kterýmkoli směrem, utlouklo by se jich ročně k smrti podstatně méně. Snažil se alespoň na chvíli zapomenout na bolesti hlavy, vystřelující z týlu do spánků a čela vlnami nepříjemného, bodavého mravenčení. Neměl ponětí, co se vlastně stalo od okamžiku, kdy nad rozebranou kamerou pocítil prudkou, takřka bleskovou závat' spojenou se zborcením a zduhováním obrysů všeho, co kolem sebe viděl, a s explozí oslňujícího světla, vystřídáného teď protivnou bolestí. Okolí se, pokud mohl ve svém stavu soudit, vůbec nepodobalo jejich iglú.

Jestliže Pét'a Pritt nečetl Julesa Věrna, Tobiaš se stejně samozřejmě a pochopitelně jako příslušník polyvizní noblesy tří stavů, totiž dramaturgů, režisérů a kameramanů, jaktěživ nestýkal se žádným sice zábavným, ale přesto společensky vyvrženým notorikem. Byl by se možná ledacos dozvěděl o účincích paprskových paralyzátorů, používaných ve vážných případech, kdy hrozí zničení vnitřního zařízení záchytné stanice zuřivcem, odděleným od chutného zdroje, o závratí, o zborcených a duhových obrysech, o světelném výbuchu a konečně i o elektrizující bolesti hlavy, která je kromě obvyklé kocoviny jakýmsi dodatečným zostřením trestu za opilství.

Prostor, v němž byli oba uzavřeni - dá-li se říkat uzavření pobytu v místnosti, kde zcela zřejmě chybějí dveře i okna, jež mohou být případně otevírána a zavírána - připomínal jednotvárnou šedí, přerušenu jen luminoforem kolem okraje stropu, hrobku. Jednou stěnou, nahrazenou od podlahy až do stropu zrcadlem, se poněkud podobal rafinované mučimně politováníhodného, leč morálně pochybného Erika, Fantóma opery.

Tobiaš se konečně vzbudil, došel s dlaní přitisknutou na čelo k zrcadlu a prohlédl si ho zblízka.

"Dejte si pozor, Pét'o," prohlásil varovně a obrátil se ke studené lesklé ploše zády. "Asi si nás prohlížíte."

"Odkud?" zajímal se režisér. "A kdo?"

"Za tímhle nesmyslem. To není skutečné zrcadlo, ale polarizované sklo, samozřejmě. Z druhé strany je nás tu vidět jako na dlaní. A kdo, to nevím."

Pét'a přiložil ucho ke sklu s pocitem studu, jak trapně asi vypadá jeho zmuchlaný boltec, jestli se někdo z druhé strany opravdu dívá. Ačkoli si nedovedl představit, co by tu kdo mohl očekávat za podívanou. Nic. Ticho. Pokrčil rameny. Pokusy o vysvětlení, co se vlastně stalo, měli už skoro za sebou a bez výsledku. Ke cti obou budiž řečeno, že je (na rozdíl od Kary) ani nenapadlo možnost únosu se zjištěným cílem. Kanadský žertík také zavrhl. Nějakou chvíli se zdála nejpravděpodobnější Tobiašova domněnka o nějakém záhadném neštěstí, k němuž patrně došlo bez jejich vědomí a naprosto neočekávaně, a o zásahu záchranné lodi - jenomže to nevysvětlovalo ani samovazbu, ani holé stěny, ani zrcadlo. Slušný zachránce by je podělil alespoň něčím proti bolení hlavy, pod kterýmžto pojmem si Tobiaš představoval tabletu analgetika, Pét'a blíže nedefinované množství alkoholu. Ani jedno, ani druhé se však neobjevilo. Posléze navrhl Pét'a jako východisko zámožného a úředními psychiatry dosud neodolatelného zvrhlíka, který se dozvěděl o exteriérovém filmování jejich skupiny, a především Kary na Hepteridě, špendýroval si velkoryse nezbytné tři translace mimoprostorem a zmocnil se galaktického ideálu. Až se Kary dostatečně nasytí, odmrští ji a pokusí se zmizet. Nebylo to o nic bláznivější než celá situace.

"Doufám, že se Karnové nasytí brzy," poznamenal chmurně Tobiaš. "Kdyby si byl se mnou promluvil předem, byl bych mu to určitě vymluvil. Ta ženská...", mávl jen rukou. "A kde je, mimochodem řečeno, Stam?"

Jak se ukázalo, Pét'a na Mariovu bezvýznamnou existenci nakopávače hepteridských turů málem zapomněl. Jeho právě zjištěná nepřítomnost vlastně nemusela znamenat nic jiného, než že i předpokládaný nemrava s vlastní komickou lodí chápe propastné rozdíly v polyvizní hierarchii a neztrpčuje Pét'ovi a Tobiašovi nedobrovolné vězení ještě ke všemu přítomností nějakého redaktůrka.

"Nic jiného už mne namouduši nenapadá," prohlásil poraženecky Pét'a Pritt, obdivovaný po celé Galaxii pro svou schopnost vymýšlet a barvitě rozvíjet nejfantastičtější historky o interplanetárních útočnicích, zlých pozemšťanech a vůbec agresivních vesmírných bubácích. Ke cti mu budiž řečeno, že je nikdy nepovažoval za nic jiného než slušný způsob obživy a celkem zajímavou zábavu. Ani ve snu by ho nenapadlo spojovat cokoli z tematiky polyvizních seriálů, které měl až dosud na svědomí, s jejich současnou situací a vůbec, s realitou.

"Nic jiného mne nenapadá," opakoval zamyšleně a hladil si bolavý týl, "pokud ovšem nejsme mrtví a tohle není nebe nebo peklo. Počkat! Ticho!"

Znovu přiložil ucho k impozantnímu zrcadlu. Zdálo se mu, že za ním zaslechl nějaký škrábavý zvuk, a sdělil to Tobiašovi.

"Andělé nebo čerti," podotkl kameraman. "Podle toho, která z naznačených variant platí." Nálada se mu začala pomalu zlepšovat. Bolest hlavy polevovala a tahle šaškárna přece nemůže trvat věčně. Mimozemské prémie jim účtárna polyvize zaplatí tak jako tak třeba i za pobyt v kriminále.

Vtom zhasl luminofor, osvětlující jejich vězení. Pěťa, až dosud naslouchající s uchem přitisknutým ke sklu, zařval a odletěl na druhý konec místnosti nádherným saltem, umožněným prudkou emocí a snad i sníženou gravitací, které si dříve nijak zvlášť nepovšiml. Polarizované sklo, poslušné fyzikálních zákonů, převrátilo zrcadlicí plochu k osvětlenější prostofe sousedícího kamrlíku.

Ani andělé, ani čerti. Ani bohatý neřestník.

Za tabulí skla - Tobiáš si ve zlomku sekundy s hrůzou uvědomil, že se ji chtěl pokusit rozbít a že si to naštěstí včas rozmyslel - se v ostrém světle luminoforů, patrně právě rozsvícených, hemžila změt' tvorů z horečnatého snu. Podobali se nejspíše mořským hvězdicím s rozpětím slušné dva metry, přičemž všechna ramena byla na koncích opatřena jakýmsi rohovými háky. Uprostřed, kde se pět ramen stýkalo - a. to bylo nejúděsnější a nejodpornější -, bylo cosi jako obličej: dvě špičaté hnědé plošky, zpola zakryté kožním záhybem a sloužící patrně zraku, a pod nimi dvě horizontální štěrbin, rytmicky se vchlipující a vychlipující jak kapři tlamka. Těla těch potvor byla bělavá a na pohled houbovitá asi jako svalová hmota hepteridských turů - když však jedna hvězdice, lezoucí pomocí jakýchsi přísavek po skle zřejmě v touze nenechat si ujít ze vzácné a vybrané podívané, přerušené přepnutím luminoforů, spadla na podlahu s pleskavým zvukem, slyšitelným až za sklem, pokryl se její povrch růžovými skvrnami, které jen pomalu bledly.

Pěťa i Tobiáš pochopitelně už dávno a nejednou prošli hypnokursem, který je měl zbavit a také z větší části úspěšně zbavit jakéhokoli pošetilého emocionálního odporu vůči všem druhům pozemských i mimozemských tvorů, vyplývajícího, z nesouladu jejich vzezření s lidskými estetickými normami, odvozenými z ideálních lidských představ o ideálním lidském těle. Pro kosmonauty, i příležitostně, to byla holá nutnost, neměli-li v panice a hnusu prchat před naprosto neškodnými bytostmi některých planet, jež se při svém vývoji patrně pozapomněly informovat, co se lidem líbí a co ne. Některá stvoření vskutku byla - opět podle lidských měřítek - tak dojemně odporná, že hypnokurs byl jediným východiskem dokonce i pro vědce, zabývající se jimi chladně a nezaujatě. Oba byli dostatečně vzdělaní a dost inteligentní, aby přijímali mnohotvárnost a někdy i podivné zákony přírody takové, jaké jsou, ne jaké by asi měly být - což je obvyklá chyba všech, považujících sklovnutí mouchy pěkavou a její předložení mladým pěkavám za roztomilý žánrový obrázek, avšak sklovnutí pěkavy kočkou a její předložení koťatům za brutální a neomluvitelnou vraždu. To vše měli Pěťa i Tobiáš za sebou, ale co je mnoho, to je přece jen příliš.

Poprvé v životě, poměrně bohatém na setkání s všelijakými výstřednostmi kosmické zoologie, spatřili cosi naprosto vzdáleného člověku, a zároveň nutkavě lidského. Bělavé hvězdice se podobaly středověkým kresbám hvězd-pavouků s obličejí, lezoucích po nebeské klenbě. Pěťa by byl dokonce přísahal, že se pohyblivé štěrbin pod očima několika potvor nejbližších havarovanému exempláři na okamžik zavlínly a roztáhly škodolibým úsměvem nad nehodu pana kolegy.

"To... to se mi jenom zdá...", zašeptal nakonec Tobiáš, přitisknutý do nejzazšího koutku místnosti. Dokonale průhledné sklo nebylo po zhasnutí luminoforu téměř vidět, takže se zdálo, že je od bílých potvor nedělit nic, absolutně nic. "Vidíte? Chtějí... ty mrchy protestují a chtějí se dívat dál. Vidíte to, Pěťo?"

Hvězdice byly nakupeny k průhledné překážce, jevící se teď z jejich strany jako zrcadlo, a poklepávaly na ni rohovitými háky. Pohybovaly se trhaně a, jak se zdálo, nepříliš obratně; obvykle použily tři ramen jako pevné základny a zbylých dvou jako pohyblivých údů.

Pěťa Pritt několikrát polkl. "Snad klapají jenom na své vlastní obrazy. Jako opice. Už nás přece nemohou vidět. Alespoň doufám." Tobiáš rovněž doufal, ale nedostal se ke slovu. Ticho, přerušované jen poněkud makabrozně znějícím klepáním rohovitých výrůstků hvězdic na sklo, přerušil hvízdavý tón tak vysoký, že se zprvu zdál jen preludem. V pozadí místnosti, obsazené bílými potvorami, se otevřel kruhový otvor, vedoucí do matně osvětlené chodby, opatřené po stěnách jakýmsi zábradlím, jehož se hvězdice obratně zachytávaly. V několika sekundách zmizely do poslední. Otvor se zase přivřel a současně s tím se rozsvítil luminofor nad Pěťou a Tobiášem. Průhledná plocha se znovu změnila v zrcadlo.

"Konec malého představení," řekl třesoucím se hlasem Tobiáš a teprve teď si otřel kapesníkem pot z čela. "Máme vlastně další díl našeho seriálu v kupě, nemyslíte, Pěťo?"

Pěťa projevil bleskurychlou regenerační schopnost, v polyvizi naprosto nezbytnou.

"Taky jsem už na to myslel. Já bych je ovšem navrhl animátorům daleko věrohodnější. Tohleto byla jenom příroda, Tobiáši. Obyčejný amatérismus."

8. KAPITOLA

Muž, se kterým jsem mluvil, byl stařec olivové pleti a nejdříve se mi vrhl k nohám; pak sepal ruce za hlavou, otevřel ústa a zavřel oči. Dlouho něco mezi zuby drmolil, ale nepoznal jsem, že něco říká; a tak jsem to pokládal za blekotání němého.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

"Je živý?" informovala se Kara zcela případně. Snědý muž na balvanu, ostříkovaném mořem, nebyl pohyblivější než panák na zadních sedadlech vznášedla a působil rozhodně ještě nepravděpodobněji.

"Myslím, že ano," odpověděl Mart. "Měl by nám určitě něco vysvětlit. Alespoň kde je Pěťa a Tobiáš a co se stalo s naší lodí."

Zatočil kolem balvanu a obratně manévroval tak, aby se plastikový okraj vznášedla nedostal do nežádoucího styku se

skalami.

Muž je sledoval klidným zrakem. Vypadal naprosto nevzrušeně. Volným pohybem si upravil cíp látky, který mu vítř shodil z ramene - byl tedy zcela určitě živý - a otázel se právě jen tak hlasitě, aby jej bylo slyšet i přes hučení a šplíchání vln:

"Jakou řečí s vámi mohu mluvit?"

Oslovení bylo terránské, umělým logickým jazykem, který byl ve 24. století nadšeně přijat nejen jako východisko cesty k další integraci Země a galaktických kolonií, ale zejména jako důležitý krok k odstranění sémantických nedorozumění. Díky těmto nepochybným a ještě dalším výhodám se lingua terrana neujala; zůstala jen velmi neoblíbeným vyučovacím předmětem na školách a tu a tam obcovacím jazykem vědeckých, především lingvistických kongresů. Mart se ji učil dost dlouho, ještě ve věku, kdy Kara již dávno zakoušela trpký a odříkavý osud (jak zdůrazňoval její tiskový agent v interviewech) polyvizní hvězdy.

"Jak si přejete. Třeba terránsky," odpověděl. "Rád bych věděl, kde..."

Muž je nenechal domluvit.

"Budu vám velmi vděčen, a nejen já, odejdete-li. Vzdalte se, prosím."

Mart přeložil Kaře dost ultimativní, i když zdvořile formulovaný požadavek podivného Hostivita.

"My dobrá. Proč my vy ne dobrá, mužové? Pryč, pryč!" oznámila Kara troskami své terránštiny, podobající se sice španělštině karibských Indiánů několik hodin po Kolumbově vyloďení, avšak zato s výrazem, který jí obvykle vynutil respekt.

"Promiňte -, " pospíšil Mart zahladit možné nedorozumění navzdory sémantickým výhodám použitého jazyka.

"Souhlasím s... ehm, se slečnou. Nemáme špatné úmysly a v žádném případě neodejdeme, dokud se nedozvíme, kde jsou naši spolupracovníci, naše kosmická loď, a proč jste zničili náš kosmický člun."

Mart mluvil pokud možno klidně, ačkoli cítil, že se ho navzdory komplexní protiagresivní výchově, které nebyli po dlouhých úvahách ušetřeni ani zvláštní agenti Centrály, zmocňuje zdravá zuřivost. Kdyby vymáčkl z trysek všechno, co mohly dát, dostal by se patrně se vznášedlem jedním skokem na pobřežní hřeben skal a diskuse by asi dostala švih. Nebo by se alespoň vyrovnala a nemusel by se domlouvat do výšky. Bez Kary by to už dávno udělal - ale s ní po boku nechtěl riskovat. Zatím

Ani teď se starcův obličej nepohnul - Martovi se však zdálo, že v černých očích zahlédl překvapení.

"Musíme se chránit... před infekcí...", řekl chlapík na balvanu se sotva znatelným zaváháním. "Víte přece ..."

Mart vycítil, že boduje, a rozhodl se neztratit iniciativu.

"Vím, samozřejmě. A vy patrně naopak nevíte, že vám nic takového nehrozí. Před odletem ze Země jsme samozřejmě spolklí antibiotika s plným spektrem."

"Řekl jste ze Země?"

Teď se pro změnu podívil Mart:

"Odkud jste myslel?"

"My Země, mužové vy cvok," dotvrdila jeho slova Kara. Muž cvok po ní sjel pohledem, který se zdál spíše pobavený než okouzlený nebo dotčený.

"Viděli jsme vaše dva kosmické koráby," řekl významně.

"Viděli jste je d e n náš kosmický koráb," odporoval Mart. "A vy to moc dobře víte. Dnes ráno zmizel. A za několik hodin jste zničili náš kosmický člun, což asi taky víte. Jsem zvláštním zplnomocněncem Galaktické centrály a milerád vám to dokážu, jakmile se dostanu nahoru. Těch hloupostí už bylo dost, kamaráde. Myslím, že vás čekají i tak dost velké nepříjemnosti. Nepřidělávejte si ještě další, jestli vám mohu poradit."

Muž chvíli uvažoval.

"Souhlasím, že se asi nepříjemnostem nevyhneme, jenomže docela jiným, než máte na mysli," řekl konečně.

"Posečkejte, prosím, jenom okamžik."

Mart očekával, že odejde pro instrukce nebo se vytasí s vysílačkou nebo udělá něco jiného rozumného, co bylo možné za těchto okolností očekávat. Muž však jenom přivřel či a znehybněl.

"Co to dělá?" zajímala se Kara. "A co jste mu to chtěl nakukat o agentovi Centrály? Vy si koledujete o malér, Stame!"

"Mužové on cvok dělá my nevěděť," odpověděl tiše Mart, zatímco stále upřeně pozoroval nehybnou postavu v bílém rouchu a předstíral, že druhou část otázky přeslechl. Zatím nehodlal před Karou vystoupit z celkem pohodlné role subalterního redaktůrka.

"Už se na nás zase dívá," zašeptala Kara, jako kdyby se tím stařík dopouštěl nějakého obzvláště rafinovaného zločinu.

"Smíte vystoupit," řekl muž konečně, a Mart potlačil chuť vysvětlit mu, že by v případě potřeby rozhodně vystoupil i bez jeho laskavého svolení. Konfliktní řešení situace si může vždycky nechat na pozdější a vhodnější dobu. "Za touto skálou je zátčina, kde můžete přistát. Alespoň předpokládám, že to vašemu pravidlu nebude dělat obtíže."

"Děkuji vám," odpověděl Mart zdvořile. "Hledali jsme už chvíli vhodné místo, ale marně. Je to šťastná náhoda, že jsme vás našli," ujistil chlapíka a obeplul výčnělek skály, za nímž skutečně byla mezi balvany malá zátoka s písčitou pláží.

Vznášedlo měkce dosedlo. Mart vypjal motory.

Muž k nim sestoupil pozvolným krokem, na němž se projevovalo stáří. Určit jeho věk bylo však zcela nemožné. Něco mezi šedesáti a smrtí.

"Nebyla to náhoda," navázal přerušovaný rozhovor. "Přivola jsem vás. Věděli jsme o vás, ale ... Došlo k omylům. Zřejmě jsme se považovali vzájemně za útočníky. To vysvětluje mnohé. Lituji."

Mart letmo pohlédl na Karu, rozumí-li. S potěšením zjistil, že asi ne - jinak by byla určitě zareagovala, obohatila diskusi o nějakou sentenci ve své rádoby terránštině, a on by byl nucen ještě ke všemu dělat tlumočníka. Blahá nevědomost byla v tomto okamžiku výhodnější.

"Jak víte, že mluvím pravdu?" otázal se.

"Vím to," pousmál se poprvé staroch nejen očima, ale i úzkými rty. "Dál budeme pokračovat pěšky, Bohužel. Terén je pro vaše vozidlo příliš obtížný. Není to daleko."

Mart obhlédl krajinu, posetou balvany, mezi nimiž vedla úzká, sotva prošlapaná cestička sporými trsy čehosi, co bylo místní trávou, a dal mu za pravdu. Tudy by se opravdu vznášedlem, dodaným šetrnou polyvizní produkcí toliko pro pohyb po plochem Druhém kontinentu, daleko se nedostal. Vysvětlil situaci Kaře.

"Vážně to není daleko? A kam nás vlastně vede?" tázala se zoufale. Pěší pohyb nebyl silnou stránkou pozemšťanů 25. století vůbec a polyvizních hvězd obzvláště. Nezbytnou svalovou stimulaci obstaraly rychleji a příjemněji masážní automaty. Mart pokrčil rameny.

"Nemám tušení. Budiž vám útěchou, že půjdete nalehko. Já vezmu ještě pana Eko Darta. Ve třech nám bude veseleji." Zdvihl plastikovou figuru ze zadních sedadel a přehodil si ji přes rameno jako únosce Sabine. Jejich průvodce byl v prvním okamžiku lehce otřesen neočekávaným objevením se mrtvol, ale bleskurychle pochopil situaci a zdržel se jejího komentování i otázek. Kara ne.

"Proč ho tu nenecháte? Mně už je i bez toho trouby Darta dost zle," prohlásila utrpeně.

"Nemůžeme vyloučit ani existenci místních domorodých kmenů, vyžadujících lidské oběti, slečno Karnová," odpověděl Mart se smrtelně vážnou tváří a prohnul Eko Darta v pase, aby se mu lépe nesl. "V tom případě jim místo nás nabídnou ideál dívčích srdcí celé Galaxie v prvotřídním provedení."

Kara jen pohrdavě odfrkla a klopýtavě se vydala po stezce. Mart za ní. Malý průvod uzavíral snědý muž. Všichni mlčeli, i když ovšem Marta napadla tisíc a jedna nejružnější otázka. Časem je snad položí a dozví se na ně odpovědi.

Trpělivost je jednou z nejvzácnějších, ačkoli, bohužel, nejméně běžných ctností.

Stezka vedla k blízkým pahorkům, nepatrným bradavičkám na nosech chrličů horských chrámů, tyčících se nad nimi zdánlivě tak blízko a tak" hrozivě, jako by se chystaly sesout se a rozdrtit naprosto neuvěřitelný průvod dvou lidiček v lehkých kosmonautických oblecích, třetího človíčka v kusu bílé látky a čtvrtého v plastikovém provedení. Pahorky spadaly srážně, téměř kolmými stěnami na pobřežní pás, z ocelově šedé, snad žulové, ale v každém případě tvrdé horniny, v této oblasti jen málo porušené působením povětrnostních vlivů. Nic se tu nepodobalo kamennému městu. Bylo proto zřejmé, že průrva, pokračující tunelem proraženým do jejich souvislého řetězu a s geometricky přesným profilem, není dílem přírody, ale člověka, přesněji řečeno člověka vybaveného anihilátorem, jak si Mart uvědomil. Vůbec mu nepřišla na mysl možnost kladiva a dláta. Něco takového bylo už 25. století takřka nekonečně vzdálené. Usoudil, že se technika neočekávaných obyvatel Hepteridy asi přece jen nezastavila u burnusů a sandálů, což měl snědý muž na sobě. Ve svém tušení byl utvrzen, když se současně s jeho vstupem do tunelu rozsvítily, zřejmě díky skrytému fotočlánku, lineární luminofory na stropě chodby. Soudě podle perspektivy sbíhajících se světelných pásů byl tunel značně dlouhý. Náhle se Mart zarazil, až Kara s heknutím narazila do kučeravé lebky Eko Darta; na stěně při vchodu tunelu byl vytesán několik metrů dlouhý a od podlahy až ke stropu sahající reliéf, takže trvalo několik okamžiků, než jej Mart celý přehlédl a než zjistil, že představuje podivný a zřejmě velmi starobylý typ lodi, opatřené čtvercovou plachtou na jediném stěžni a celým lesem linií, jež měly patrně představovat vesla na bocích. Na přední korábu stála jakási postava. Podrobnosti už smazal čas a povlak modravých mechů (byly-li to mechy), živořících ve sporém světle při ústí tunelu.

Mart zatajil dech. To byl úžasný objev. Reliéf vznikl zřejmě dávno před objevením Hepteridy a před přistáním první průzkumné skupiny, skutečněným sotva před sto lety. Znamenal další z nemoha důkazů inteligentního mimozemského života. Zatím jich bylo mimo Zemi nalezeno asi jako za krejcar plutonia: zrezivělé trosky čehosi, co mohlo být automatickou sondou na Vele, skalní galerie s geometrickými obrazci, o nichž se dodnes učen

ci nemohou dohodnout, co znamenají, na Cassaně, a uměle opracované skalní bloky (střízlivější nebo lépe řečeno o svou pověst bojácnější vědci mluví ovšem o geometricky pravidelném zvětřávání) na jednom z obrovských měsíců Echeneidy. A ovšem ještě ty nešťastné "kanály" na Marsu a Blairovy monolity s obdélníkovou zříceninou na západním okraji měsíčního moře Ticha.

"Jak je to staré?" obrátil se Mart k průvodci, který stál klidně a trpělivě opodál. Odpověď ho málem porazila.

"Pět tisíc osm set šedesát šest let," odpověděl bez rozmyšlení snědý chlapík, jako kdyby hlásil přesný čas nebo výsledek matematické úlohy.

"Ale to je ... to je...", zakoktal Mart, takže byl špatně pochopen.

"Ovšem, hepterida, sedmiveslice. Vytesali ji zde první lidé, kteří Hepteridu navštívili a dali jí jméno."

Mart se na něho chvíli díval, dotkl se reliéfu, aby se přesvědčil, že to není halucinace ani telestěna s polyvizní projekcí, nadhodil si na rameni Eko Darta a rezignovaně prohlásil: "Prima. Takže můžeme zase jít dál..."

9. KAPITOLA

"Ale víte," dodal pak, "jakou směšnou rozepři jsem měl kvůli vám s našimi církevními otci? Tvrdí, že jste čarodějník, a nedají si to vymluvit; největší milosti pak u nich můžete dojít, když budete považován jen za podvodníka," Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Šéf ještě seděl ve své pracovně, ačkoli již dávno uplynula maximální lékaři doporučená denní pracovní doba, o předebrané ani nemluvě. Ty zatracené sopky na Terebře řádily jako pomínuté a stupňovaly svou činnost hodinu od hodiny. Patrně nevěděly o uklidňujících předpovědích vulkanologů, zašklebil se Šéf. Takhle to dopadne, přehánění-li se pozemský patriotismus a považuje-li se kdejaká planeta za rodnou sestřičku nenahraditelné a závazné vzorové Země.

Vulkány Teretary teď plivají lávu kosmickou rychlostí na oběžnou dráhu kolem planety a v tom zmatku přistávají, kde se dá i kde se vlastně vůbec nedá, koráby a čluny odvelené ze všech čtyř sousedních sektorů, aby odvezly alespoň nejcennější a nejméně nahraditelná zařízení. Lidé už jsou naštěstí pryč. To by tak ještě chybělo!

Šéf si dovedl zmatek kolem Terebry představit docela dobře a neotravoval organizátory záchranných prací neustálými dotazy a radami - alespoň v tomhle ohledu, když už ne jinak, člověk léty zmoudří. Dovedl si také představit práci epidemiologů na planetách sektoru Laurey; teď - zrovna potí krev, ale to nejhorší mají už za sebou. Původce záhadné choroby je nalezen, zase ten zatracený polysacharid, vyhnáný už dávno ze Země. Zřejmě dovoz bůhví odkud. S pozemským životem nemá nic společného - jen apetit. Šéf spokojeně zafuněl, když se dozvěděl, že léky byly kupodivu snadno objeveny v dosud archivovaných publikacích z 20. století. Tehdy způsoboval tentýž virus, scrapie, onemocnění ovcí a koz v Austrálii a lidožroutů na Nové Guineji. A dovedli to už tenkrát léčit. Šéf uměl ocenit přednosti minulosti, k níž už víceméně náležel sám také ...

Zbývala záležitost s tou ... no ... ovšemže ještě nemá sklerózu, na tu je dost času ... s Hepteridou, kterou hodil na krk Martu Stamovi. Vlastně s kosmickými koráby, ztracenými v okolí. Tři, k tomu jeden s jadernými náložemi - to bylo trochu mnoho. Někteří fyzikové mluvili cosi o "černých děrách", prázdných místech prostoru, kde se gravitačním zhroucením sama od sebe propadla neutronová hvězda a změnila se v nepředstavitelný, savý vír přitažlivosti. Snad opravdu černé díry existují, a snad dokonce jedna z nich straší v sektoru Hepteridy, ale ... Ne, ne. Šéf energicky potřásl hlavou.

On najde někoho nebo něco, co ukradlo Asper 176, Regius 07 a naposledy Capax 37. I kdyby to mělo být to poslední, co v Centrále vůbec udělá. A pak si opatří ve Skotsku nebo poblíž - ani ho nenapadne opustit pod vlivem nějakého turistického plakátu Zemí, má vesmíru už nadosmrti dost - hezký, malý domeček a bude chytat pstruhy.

Stiskl tlačítko. Několik set kilometrů od jeho pracovny s okny do zahrady, zbarvené podzimem žlutě, zlatě a rudě zavmrel bzučák. V několika sekundách se rozžářila telestěna, ozdobená ochotným, uctivým a zřejmě aktuálně přepracovaným mladíkem. Šéf by se byl vsadil o cokoli rozumného, že v těch pár technicky nezbytných i zdvořilostných sekundách prodlení ukryl do šuplete kapesní polyvizor nebo fotografii děvčete nebo nějakou jinou zbytečnost.

"Je gravifonní frekvence volná?" otázal se Šéf.

Mládenec radostně přikývl, jako by to byla jeho osobní zásluha. "Samozřejmě. Hned vám zavolám graviceptonem Tere ..."

"Nepřehánějte tu svou zatracenou horlivost," přerušil ho Šéf suše, "a žádnou Terebru nevolejte. Poradí si sami. Za pět minut chci mluvit se stotrojkou. Sektor Hepterida."

"Zajistím, Šéfe!" ujistil jej mladík a se zřejmou úlevou zmizel ze zhasínající telestěny.

Teď zaťukala kovová tableta nad Martovým srdcem pětkrát, řekl si Šéf. Možná že je to všechno nesmysl a že mu budu zbytečně komplikovat život. Kdoví co na těch bláznech z Tibetu je - a na celé sto let staré historii se záhadným zmizením Phoebe 06. Té staré rachotiny, tak to doslova řekl ten zatracený mladík, který mu nasadil brouka do hlavy. V archivu technické dokumentace mu prozradili něco jiného; Phoebe 06 byla tehdy docela v pořádku, dokonce po generální prohlídce a po renovaci celé motorické sekce. K Hepteridě i všelikams jinam se tedy docela určitě dostat mohla, a snadno. Pověst o jejím vyřazení rozšířila tehdy sama Centrála, aby nezhoršovala i tak dost nepříjemnou situaci kolem nevyhnutelných důsledků částečné nivelace Himaláje. Dodnes byla veškerá dokumentace toho případu "ZD", zvláště důvěrná, přístupná jen několika oprávněným pracovníkům Centrály.

Bzučák. Tlačítko, potvrzující pohotovost a přepracovaný mládenec na telestěně.

"Hotovo, Šéfe. Za dvacet sekund můžete mluvit. Dobrý příjem!"

Starý muž kývnutím poděkoval mizejícímu obrazu a vysunul, ze stolní desky kuličku mikrofonu. Červené světlo.

"Haló, Marte, slyšíte mne?"

Netrpělivě poklepával prsty na desku stolu. Snad je Stam zrovna někde mimo dosah gravifonního přístroje.

Koneckonců tam letěl s těmi směšnými tajtrlíky z polyvize. Nesmyslný nápad.

"Marte, jste na příjmu? Neslyším vás!"

Zesílil hlasitost až na doraz. Bylo ticho, zdálo se mu však, že z reproduktoru zaznělo slabé ťuknutí. Znovu. A ještě jednou. Mohou to být a patrně to jsou poruchy. Nebo se do rozhovoru někdo motá. Posledním vysvětlením ovšem mohlo být, že Stam z nějakého důvodu nemůže vysílat přes fonio a hlásí se nemodulovaným signálem, který je pochopitelně silnější a proniká i tam, kde je hlas pohlcen.

„Jste-li to vy, Marte, cvakněte třikrát.“

Ťuk. Ťuk. Ťuk.

"Slyšíte mne dobře? Místo ano klepněte jednou, místo ne dvakrát."

Ťuk.

"Jaké máte kódové číslo? Sto čtyři?"

Ťuk. Ťuk.

"Sto osm?"

Ťuk. Ťuk.

"Sto tři?"

Ťuk.

"Ještě poslední zkouška: ten nesmysl, který jste mi před měsícem přivezl ze služební cesty, pamatujete?"

Ťuk.

"Kolik měl částí?"

Ťuk. Ťuk. Ťuk. Ťuk.

Správně. Byly to čtyři topologické neeuklidovské hlavolamy, které vymyslel nějaký matematický darmošlap, vyhýbající se pořádné práci, na Rialtě. Così na způsob Mobiovy pásky, ale daleko rafinovanější. Šéf se ujistil, že to jsou zatím jediné exempláře na Zemi, pak je pečlivě ukryl do trezoru a zařídil zákaz dovozu. Ještě tohle by mu v Centrále chybělo! Hlavolamy!

"Všechno v pořádku, Marte. Máte poruchu?"

Ťuk. Ťuk.

"Tak proč, ke všem... Kvůli utajení? Trochu přeháníte chlapče."

Ťuk. Ťuk.

Šéf horečně přemýšlel. Proč tedy ...?

V příštích deseti minutách několikrát zuřivě zahnal z telestěny přičinlivého mládence ze spojovací centrály, zděšeného svou smělostí, ale velmi tísněného dalšími naléhajícími žadateli o gravifonní frekvenci. Obzvláště neodbytně si vedla epidemiologická sekce, domnívající se zřejmě, že by bez jejich zdržování byli kolegové na planetách kolem Laurey úplně neschopní napíchat postiženým i nepostiženým antivirus.

"Musíme končit, Marte," řekl Šéf do kuličky mikrofonu. "Pokud jsem rozuměl, máte tam zmatek a obtíže, dva mládenci se vám ztratili a vy sám máte omezenou možnost pohybu. Ještěže ta frajle je s vámi. Hlíďte ji, človče, nebo mně blázniví fandové polezou vyhrožovat až do koupelny. A jsou tam lidé. Hm... něco o tom vím, ale s tím vás nebudu otravovat. Dozvíte se to lepší na místě. I když to nepovažujete zatím za nezbytné, pošlu tam nějakou tu rachotinu Výzkumné skupiny, jen jak se to na Terebře trochu uklidní. Je to tak v pořádku?"

Ťuk. Pauza. Ťuk. Ťuk.

"Nevíte. No dobře. Jen si nehrajte na vesmírného hrdinu, Marte. Nechte taky kousek práce pro cizineckou, jestli tam vůbec nějaká práce zbude. Za tři za čtyři dny by se mohli objevit u vás. Opatrně, to se rozumí. Zavolám vás zase za čtyřicet solárních hodin, Marte."

Ťuk.

Šéf chvíli uvažoval, pak se zašklebil.

"Jak se se mnou loučíte, Marte? Děkuji a na shledanou, Šéfe, nebo trhni si nohou, dědku? Odkleptejte to jednou nebo dvakrát!"

Ťuk.

Ťuk. Ťuk.

"Teď vás poznávám naprosto bezpečně," řekl Šéf truchlivě. "Úpadek hodnot. Žádná účta k staří. Mládež je mimospolečenská a protispolečenská skupina."

"Končím," prohlásil Šéf upjatě a odpojil přístroj. Mladíkovi, který vykrystalizoval na telestěně, oznámil: "Můžete dát frekvenci epidsekcí. A když bude někdo chtít Terebru, tak ho taky spojte alespoň na půl hodiny. Třeba tam umírají nudou," dodal kousavě. Pak si konečně dopřál luxus skončení pracovního dne stodvacetiletého slušně zachovalého pána v odpovídém postavení.

10. KAPITOLA

Rovněž tak odpovídá zdravému rozumu, že příčina zrodu je umístěna uprostřed všech těles, aby na ně mohla stejnou měrou a co nejlépe působit, podobně jako moudrá Příroda umístila plodidla v člověku, jádérka doprostřed jablek a pecky do středu každého plodu; a podobně jako cibule ukrývá pod obalem množství slupek, onen drahocenný zárodek, z něhož může čerpat deset miliónů dalších cibulí.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Mart byl hluboce přesvědčen, že obě křesla, jež podle opotřebování zřejmě kdysi sloužila v nějakém kosmickém korábu (patrně v jednom z těch, které Šéf tak usilovně hledal), byla přinesena jen pro tuto příležitost. Zdvořile vyčkal, až usedne Kara. Bez rafinovaného makeupu vypadala po noci strávené na lůžku z kožešin, nikoli v objetí superrealistického a regenerujícího silového pole, a po šoku, který jí způsobilo zjištění, že ze sprchy, jejíž obsluhu konečně přece jen pracně rozluštila, teče pouze voda, jako sestra proslulé Kary Karnové. Možná mladší sestra, ale podle vlastního úsudku sestra zanedbaná a zjevně hlodaná těžkou chorobou.

Třetí křeslo zde nebylo. Další a velmi starý muž, k němuž byli uvedeni, usedl raději na několik polštářů, zkříživ nohy. Záhyby volného, šafránově žlutého roucha prozrazovaly, že je spíše vychrtlý než jen hubený. Aniž se vzájemně domluvili, připomínal Martovi a Kaře černými brýlemi a širokými obroučkami komickou postavíčku z dětských polyvizních her. Něco takového už prostě na Zemi neexistovalo. Gelové kontaktní čočky byly nejen pohodlnější, ale především víceméně skryté. Mláďa a zdraví byly žádoucí a normativní. Nikdo se dobrovolně nepřiznal, že má s tím nebo oním nějaké obtíže.

Chvilí mlčeli. Mart úpěnlivě doufal, že Kara neztratí nervy jako první a že nezahájí diskusi svou sice malebnou, ale nepřilíš dobrou terránštinou. Míchal lžičkou v šálku čaje, o němž měl vážné podezření, že je pouhým přírodním produktem, nikoliv rafinovaným syntetizátem.

"Máte pravdu, pane Stame," poznamenal stařec. "Pěstujeme si v některých údolích pro svou skromnou potřebu vlastní čaj. Doufám, že vám chutná."

"Čaj je v pořádku," připustil, "ale nemám rád, když mi někdo čte myšlenky, pane... pane ..."

Stařec se mírně pousmál. "Nemohu bohužel jinak, pane Stame, doléhají-li ke mně stejně hlasitě nebo ještě hlasitěji než

vaše slova. Slečna Karnová právě teď například uvažuje, zda si svá roucha pereme nebo zda je po použití, jak je snad obvyklé na Zemi, ničíme. Ovšemže pereme, slečno. Nemáme tu téměř ničeho nazbyt."

Kara se nasupila: "To je neslýchané!"

"Je to stejně přirozené jako naslouchat zvukům nebo číst písmo. Ostatně jsem vás na to sám upozornil, protože jsem si uvědomil, že na Zemi používáte výhradně ..., jiných způsobů dorozumívání. Ano, opět se nemýlíte. Posel, který se s vámi na břehu setkal, se s námi takto spojil a vyžádal si rozhodnutí. Ale naznačil jste laskavý zájem o moje jméno, pane Stame. Je to nedůležité. Jsem jedním z tylků, i když toto slovo už dávno na Hepteridě nemá svůj původní význam tibetského zasvěcence. Nebylo však proč měnit dávnou tradici. Vyhýbáme se tomu, pane Stame, a máme pro to některé dobré důvody."

Mart si pomyslel, že by trochu méně tradicionalismu v zařízení ložnic a koupelen rozhodně neškodilo, ale tylku na jeho myšlenku nereagoval.

"Vzhledem k vašemu služebnímu postavení vítáme možnost vysvětlit vám situaci naší kolonie na Hepteridě, pane Stame. Věříme a doufáme, že budete své poznatky nezkráceně tlumočit příslušným představitelům Centrály, aby nedošlo k nenapravitelným škodám."

Mart se netrpělivě zavrtěl.

"Vaše důvěra mne těší, pane ... ehm, tylku, ale bohužel musím nejprve...",

"To se už rovněž pokoušíme zařídit," mávl tylku mímě rukou a Mart jenom stiskl rty. "Vaši dva přátelé jsou v tomto okamžiku v kosmické lodi, kroužící kolem Hepteridy na stacionární orbitě. Žijí, a pokud můžeme zachycovat některé jejich myšlenky, daří se jim vzhledem k daným možnostem celkem slušně. Rada starších hledá nejvhodnější způsob řešení tohoto problému."

"Doufám, že hledání nebude dlouhé," poznamenal Mart s trochu provinilou vzpomínkou na sabotáže vzácných Tobiášových mašinek a na chronicky utrápenou kameramanovu tvář. Z Pétí ovšem všechny nepříjemnosti sklouznou jak voda z fikusů.

Tylku pokrčil rameny. "Uvědomíme vás, pane Stame, i vás, slečno Karnová, jakmile bude naděje, že by náš nebo váš, případně společný zásah mohl mít úspěch. Abych se však vrátil ke svému vyprávění; snad jste už pochopili, že styky Země a Hepteridy jsou velmi velmi dávné. Trvají mnoho tisíc let. Ano, pane Stame -, " usmál se a zdvořilým gestem předem umlčel Martovy námitky, "- mnoho tisíc let, i když je kosmověku, jak - tuším - na Zemi říkáte, sotva půl tisíciletí. Hepteridáné byli již před stovkami tisíců let velice vyspělou galaktickou rasou a počali pronikat do vesmíru poměrně záhy. Nejprve ovšem do blízkých oblastí, přičemž záhy zjistili, že jedna z planet sousedních cizích sluncí na cestě třetího řádu je téměř zázračnou náhodou nejen oživena, ale i obydlena inteligentními tvory s možností takřka neomezeného duševního rozvoje. Byla to Země, pane Stame."

"Vy žertujete, tylku," zavrtěl hlavou Mart. "Sousední slunce - desetitisíce světelných let... Milióny bližších hvězd..."

"Na první pohled máte samozřejmě pravdu, pane Stame," připustil stařec. "Jenže právě první pohled bývá i prvním článkem dlouhého řetězu omylů. Uvažoval jste někdy o červotočivém vesmíru?"

"Prosím?" zděsil se Mart.

"O červotočivém vesmíru. O vesmíru, který je provrtán jakýmsi chodbami, vedoucími v časoprostoru z místa na místo zcela ... zcela neočekávanými směry, které mohou vzdálenosti docela podstatně zkracovat. Víte, pane Stame," naklonil se tylku důvěrně k Stamovi, jako by mu sděloval diskrétní poznatky o společných známých, "ono totiž časoprostorové kontinuum opravdu není souvislé a homogenní, ačkoli sám název tomu zdánlivě nasvědčuje - v tom byl patrně zárodek omylu. A Hepteridáné to už velice dávno věděli a využívali."

Pohlédl Martovi do tváře a Mart si poprvé povšiml, že se mu na okamžik zornice zúžily do velikosti špendlíkové hlavičky, ačkoli v místnosti bylo stále poměrně šero, díky němuž asi Kara hrdinně, avšak neúspěšně bojovala se spánkem. Aha, pomyslel si, teď si ve mně čteš jak v jízdním řádu!

"Vidím, že jste nepochopil," potvrdil tylku jeho podezření. "Pokusím se vám naznačit přirovnáním, oč jde. V prostoru existují tři druhy možných cest, z nichž obyvatelé Země, pokud víme, využívají zatím pouze první, obvykle nejnevýhodnější."

"Kosmické trasy?" zdvihl významně obočí Mart a vzpomněl si na obrovský komplex navigačního sektoru Centrály, který by se asi jako jeden muž a jako jeden počítač cítil strašlivě uražen tvrzením toho dědy ve žlutém prostěradle.

"V praktickém výsledku ano, kosmické trasy," přisvědčil stařík a usrl čaje, jako by to bylo vzácné burgundské, "geometrické křivky, využívající pohybu kosmických těles a jejich přitažlivosti k vytyčení co nejkratší a nejrychlejší trajektorie mezi místy startu a cíle. Většinou to jsou vlastně téměř dokonale přímé linie od hvězdy ke hvězdě, ať už se vstupem do mimoprostoru nebo bez něho. Je to tak správné?"

Mart kývl a snažil se alespoň chvíli nemyslet na podivnou nesrovnalost prostěradla se znalostí mimoprostoru.

"Existují ovšem trasy druhého řádu, pane Stame. Dovolte mi laskavě otázku: leží-li na Zemi dvě místa na téže rovnoběžce, jaká je nejkratší cesta mezi nimi? Ne, to není chytačka. Nemíním tunely a podobné věci."

"Samozřejmě po rovnoběžce," odpověděl Mart, aby dětinského staříka potěšil. Zplnomocnění a agenti Centrály obvykle neřešili kvízy a nebyli nuceni se jimi zabývat s výjimkou občasného zkoušení duševních schopností příslušnými automaty.

"Samozřejmě nikoli, pane Stame," odvětil tylku, aniž jediným svaem tváře naznačil úsměv nebo škodolibé potěšení, "pokud by ovšem onou rovnoběžkou nebyl rovník. Lze se o tom přesvědčit pomocí nitě, přiložené ke glóbu,"

poznamenal. "Kdybyste byl ovšem dvojrozměrnou bytostí a jako takový žil na mapě v Mercatorově projekci, nikdy byste nebyl schopen zjistit, že nejkratším spojením dvou bodů na zemském povrchu představovaném touto mapou, není loxodroma, tedy přímka, ale křivka - ortodroma. Nějak podobně je tomu i v kosmu - pouhou zkušeností a ovšem ani prostou úvahou nejsou omezené trojrozměrné bytosti, jimiž bohužel jsme, schopny zjistit zajímavé možnosti prostorů

vyšších dimenzí. Například právě zkrácení kosmických tras."

Kara hluboce a klidně oddechovala.

"A Hepteridáné ..."

"Ano. Jejich civilizace se vyvíjela, jak už jsem vám tuším naznačil, jinak. Když hepteridští počtáři - a bylo to kupodivu dosti pozdě - objevili možnost vyčerpávajícího matematického vyjádření vícerozměrného prostoru, dovedli si jej záhy také představit. Nebyl pro ně pouhou matematickou gymnastikou nebo funkcí, nýbrž čirou realitou. Jak se brzy ukázalo, velmi užitečnou realitou. Zejména díky otevření cesty k trasám třetího řádu.

Pohlédl na Stama a zúženými zornicemi patrně vyčetl zájem, ačkoli Mart nepromluvil.

"Problematika těchto tras, které vzdálenosti nezkracují, ale téměř ruší, a to daleko účinněji než cestování mimoprostorem, vlastně dosud není plně objasněna, část hepteridských vědců se zřejmě domnívala, že jejich existence je jednou provždy určená a že je možno měnit je nejvýše v určitých úzkých mezích, druzí, většinou mladí a odvážnější, věřili, že tyto hyperspeciální trasy třetího řádu jsou v každém případě vytvářeny. Podmínky, za nichž taková 'okna nekonečna', dovolíte-li starému muži básnický obrat, vznikají, nejsou však dodnes uspokojivě probádány a obávám se, že ještě dlouho nerozporně objasněny nebudou. Ano, vím - pokusím se opět o neobratné přirovnání.

Možná že v labyrintu pozemského světa, v němž žijete - či tomu snad tak není? - navštěvujete nějakého přítele, možná nějakou ženu. Cesta je složitá, několikrát se lomí, používáte výtahů, které vás dopraví dolů a opět vzhůru.

A jednoho dne snad s údivem shledáte, že ona osoba bydlí vlastně necelý metr od vás, v domě sousedícím s vaším domem, za stěnou, sousedící s vaší stěnou, a že by postačilo zřítit dveře, aby se celá zdánlivě nezbytná cesta městem stala zbytečnou. Vzdálená ulice, cizí dům a úplně jiný byt se pojednou stanou svrchovaně blízkými. Chápete?"

"Tohle chápu," připustil Mart. "Má to snad znamenat, že se Hepteridáné prokopali zdi a vystoupili na Zemi? Není to trochu moc přitažené za vlasy? Četl jsem něco podobného v románu H. G. Wellse: jakýsi, tuším, pan Barnstaple jel ve svém maličkém autu na výlet a pojednou se ocitl v jiném světě ..."

Tylku se opřel do polštářů a se zřetelným potěšením naslouchal.

"Naprosto správně, pane Stame, naprosto správně. Pan Barnstaple, ve skutečnosti ovšem pan Wells osobně, jel ve svém automobilu a pojednou se ocitl na Hepteridě. Bylo to ještě před počátkem kosmověku. Rada starších se totiž tehdy rozhodla ukázat Hepteridu několika vybraným pozemšťanům, kteří pak měli možnost popsat některé - ehm, aspekty, ovšem vhodným způsobem. Pan Wells byl jedním z nich. Musím s potěšením prohlásit, že jeho román, ačkoli neměl účinek, který si od něho zřejmě Rada starších slibovala, jinak zcela odpovídal nadějím a představám Rady."

"Jaký účinek?" zajímal se Mart,

"Odvrátit hrozící válku a upozornit obyvatele Země na nevyužitě, ačkoli nesmírně zajímavé možnosti, skryté ve společenském vývoji, pane Stame," odpověděl stařec. "Lidstvo k nim došlo, bohužel, daleko později a až po velice tvrdých zkušenostech, jak víte."

"Byli zde ještě další pozemšťané?" tával se Mart a jeho obdiv k předvídatelné obrazotvornosti pana Wellse, pokud jde o hepteridské a měsíční tury, klesl na bod mrazu.

"Jsou zde pouze pozemšťané, pane Stame," ujistil jej pedanticky tylku. "Hepterida je odkazem Zemi. Teď, v době kosmověku, ovšem odkazem nicotným, jen jednou z tisíců planet, umožňující lidem život bez velkých obtíží a bez závažných úprav prostředí. Ale vy jste měl na mysli další spisovatele nebo vybrané návštěvníky, že? Ano, byli zde. Hyperspeciální trasy poskytují jistě... jistě možnosti. V určitých mezích lze dokonce přemísťovat podle libosti jejich vyústění - díky tomu také pan Wells, který byl na Zemi sledován jedním z našich vyslanců, projel svým směšným červeným vozidlem přímo na Hepteridu, poblíže místa, kde jste se slečnou Karnovou včera přistáli. Jistě byl velice překvapen," dodal.

Mart o tom ani trochu nepochyboval. Ale to přece - to poskytuje obrovské možnosti! Může se odtud ihned dostat na Zemi, samozřejmě s Karou, i když Hydrus 17 zmizel bůhvíkam. A tunelem ze Země může pochopitelně v opačném směru přiklusat pár mládenců z Výzkumné skupiny s nějakými vhodnými prostředky, které brzy přivedou ty cvoky z cizího kosmického korábu k rozumu a vrátí všem nadšeným fandům polyvize v celé Galaxii nenahraditelného Pét'u a Tobiáše.

"Obávám se, že to tak docela jednoduché není, pane Stame," potřásl lítostivě hlavou tylku.

Mart se už ani nerozzuřil. Začal si zvykat. Alespoň se člověk neunavuje zbytečným mluvením.

"Hyperspeciální vstup je z bezpečnostních důvodů trvale uzavřen; otevírá se jen v naprosto výjimečných situacích a po schválení Radou starších. Právě teď uvažuje Rada starších, zda je možno učinit výjimku, bude-li třeba, pro vaše dosud uvězněné přátele. Musí to být krajní, mezní situace, pane Stame. Poruchy, které může otevření vstupu způsobit, nelze předem přesně odhadnout a několikrát už málem došlo ke katastrofě. Dost sugestivně to popsal pan James Hilton. Bylo nám tehdy velmi líto..."

"James Hilton?" přerušil ho Mart. "Ztracený obzor? Chcete snad říci, že také on ..."

"Přesně tak. Také pan Hilton byl, řekněme, pozván na Hepteridu, když jednou podnikl delší osamělý lovecký výlet z Dardžilingu do pralesů na úpatí Himaláje. Tehdy došlo k jakési dosud nikdy nepozorované pulsaci nadprostoru, takže bylo nezbytné velmi brzy hosta opět odeslat na Zemi, avšak vstup do hyperspeciálního tunelu se zatím posunul tak dalece, že pan Hilton byl nucen absolvovat velmi nepříjemnou a nebezpečnou cestu pustými horami. Jeho poznatky z Hepteridy byly pochopitelně kusé, takže naše společenství básnicky popsal toliko jako jakousi lámaserii dlouhověkých, Šangri-La ..."

"Hrozně ordiněmi...", zamumlala božská Kara a opět usnula. Tylku se zatvářil nechápavě. Vypumpovat telepaticky myšlenky spících polyviziálních hvězd bylo asi nad jeho síly.

"Má na mysli parfém Šangri-La," uklidnil ho Stam. "Jenom něco takového jí mohlo proniknout až do spánku.

Nevšímejte si toho. Nechápu jenom, jak se na Hepteridu dostali první lidé a jak ji osídlili."

Tylku stiskl tlačítko na malém lakovaném stolku. Jedna z dlaždic se odsunula a uvolnila místo pro další konvici s čajem.

Chvilí popíjeli oba mlčky, Mart především ze zdvořilosti, protože čaj nijak zvlášť nemiloval a po dvou absolvovaných šálcích měl pocit, že mu brzy poteče z uší. Tylku to bud' nevnímá, nebo považoval Stamův pocit za nedůležitý a bláhový předpoklad. Promluvil teprve po chvíli a zdálo se, že přeslechl nebo úmyslně opomenul Martovu otázku.

"Také Ambrose Bierce nás poctil návštěvou ..."

"Bierce? Ten přece zahynul někde v mexické občanské válce, do které odjel jako válečný zpravodaj!" protestoval Mart. "Málem zahynul, pane Stame, málem zahynul. Náš vyslanec ho našel právě včas těžce raněného, a pokud bylo vůbec možné, ještě rozhořčenějšího na lidské pokolení než obvykle. Podařilo se jej dopravit na Hepteridu. Žil zde ještě několik let. Po návratu na Zemi netoužil."

"A psal tu?"

"Ovšem, celé dny," usmál se tylku. "Jenomže ne strašidelné romány a povídky, ale lyrické básně ..."

"Neříkejte! Bierce a lyrické básně ..."

"Přesně tak, pane Stame. Ale vraťme se k Hiltonovi. Jeho pohled na společenství, které tehdy Hepteridu hostila, byl sice lichotivý, ale velmi, velmi jednostranný. Znáte, pane Stame, prastarou indickou historku o čtyřech slepících? Je poučná a kratochvilná. Čtyři slepci si přáli zvědět, jak vypadá slon, a požádali manuta, aby se jej směli dotknout. První ohmatl jeho břicho a prohlásil, že slon je kulatou nádržkou. Druhý se dotkl na několika místech nohy a od té doby byl přesvědčen, že slon se podobá sloupu, s čímž nesouhlasil třetí. Ten si sáhl na ucho a prohlásil, že slon je jakýmsi druhem košíku. A konečně čtvrtý popleskal chobot a všem ostatním se vysmál. Pro něho byl slon docela prostě ohnutou holí." Stařec zřejmě vychutnával pointu - trvalo opět několik okamžiků, než pokračoval. "Kdo ví, jak se praví obyvatelé Hepteridy jevíli pozenšťanům při prvním styku. Vlastně o nich dodnes mnoho nevíme. Rozumné civilizace, pane Stame, nezanechávají mnoho stop. Rozumné a čisté."

Stam si vzpomněl na staré Polynésany a dal mu za pravdu. Pak mu prolétly hlavou hory rezavých vraků automobilů, naftou, radioizotopy a chemikáliemi zamořená moře nedávných století, s jejichž uvedením do jakžtakž slušného stavu byla tak obrovská práce sotva před dvěma generacemi, a dal mu za pravdu podruhé, což tylku zřejmě přijal s potěšením. "Nevíme vlastně ani, jak první kontakt vyhlížel a jak se odehrál - smíme-li věřit pověsti, došlo k němu někde v dnešním Perském zálivu. Hepteridáné se ostatně vyhýbali styku s lidmi. Nechtěli pravděpodobně ovlivňovat jejich přirozený vývoj, přinejmenším do té doby, než se o nich dozvědí více. Ovšemže byli považováni za bohy, ať už si pod tím názvem chcete představit cokoli, pane Stame," pousmál se tylku. "Za velice zvláštní bohy, kteří na rozdíl od všech ostatních, které si nápadité lidstvo vytvořilo, nejen neměli lidskou podobu - což by konečně nebylo tak důležité -, ale dokonce ani přibližně lidskou strukturu vnímání světa. Byli však velmi, velmi pokročilí, a dovedli si tedy bez větších obtíží modelovat svět pohledem člověka. Víte, je to asi něco takového, jako když dnes zoologové zjišťují, jaké barvy vidí či nevidí včela nebo mravenec, jenže ovšem daleko složitější. Hepteridáné se brzy dozvěděli nejen to, jak člověk vidí a slyší a čichá, ale především jaké cítí emoce, co je jeho radost a žal a bolest a rozkoš." Stařec si pohrával se šálkem a přemítavě sledoval zbytek čaje, jako by se ze zelených lístků chystal věštit. "Vidíte, pane Stame, tak daleko jsme se ještě s mravenci nedostali..."

"To ne," připustil Mart. "Alespoň jsem ještě nikdy neslyšel ani nečetl o mravenčích radostech a žalech. Znamená to, že Hepteridáné byli ohavní? Jakási vesmírná strašidla?"

Tylku odmítavě vztáhl bleďé a takřka průsvitné dlaně v půvabném obranném gestu.

"Ne, to ne. Byli jiní... byli mimo, chápete, pane Stame? Mimo dobro a zlo, i když oba pojmy velmi přesně rozlišovali a na cizích planetách se jimi řídili ..."

"Co je dobré a co je zlé pro mravence...", zabručel Stam.

Tylku kývl. "Nějak tak, přejete-li si. Někteří naši učenci se domnívají, že se dovedli proměňovat, že se již zbavili stálého tvaru jako přebytečné přítěže. Byli tedy i mimo krásu a ošklivost v lidském slova smyslu, což ovšem neznamená, že museli být na pohled příjemní. Ušlechtilý hřebec, pane Stame, je - a na tom se snad shodneme - jedním z nejkrásnějších tvorů Země. A přece Indiáni prchali při konkvistě před kastilskými hřebci Cortéze a Pizarra jako před noční můrou a křičeli hrůzou. Neznámé je vždycky děsivé. Hepteridáné proto záhy přenesli svou hlavní solární základnu na Mars ..."

Mart udiveně zhlédl. Už se ani nenamáhal s otázkou. Shledával telepatickou komunikaci docela příjemnou, i když by mu ovšem byla oboustrannost ještě vítanější.

"Ano, pane Stame, na Mars. Sledovali ovšem Zemi a měli zde i nadále své pozorovací stanice poblíže středisek, kde začala přirohovat kultura -, tylku se potěšené zavrtěl nad vhodným a plastickým obratem, "- kde se počala společnost rozšhazovat a vytvářet civilizaci."

"Mezopotámie, přirozeně," poznamenal Mart.

"Ne, lituji, ale opravdu ne. Sumerská kultura je odvozená, pane Stame. Počátek byl v povodí Indu, v kultuře, z níž jsme našli toliko velmi pozdní trosky Harappy a Mohenžo Dara se satelitními oblastmi vzdělanosti v povodí čínské Žluté řeky. Druhé středisko, o němž se Hepteridáné živě zajímali, vytvořily původně pouštní civilizace v Jižní Americe, na pobřeží Peru. Oni -, stařec to vyslovil slavnostně, takže nebylo pochyby, koho míní, "měli po celá tisíciletí jakési přední hlídky v Himalájích a na Velikonočním ostrově. Myslím, že to vysvětluje mnohé, co dosud uspokojivě vysvětleno nebylo, pane Stame."

"Máte na mysli ty ... ty obrovské sochy?"

"Moai? Chcete-li, i ty, ačkoli jsou jen výsledkem dávné vzpomínky, která v obyvatelstvu přesto pracovala silně a vytrvale jako reaktor. Zajímavější jsou ovšem, ačkoli si toho věda, pokud vím, zatím nepovšimla, tři impakty, přisuzované meteoritům. Různého stáří a všechny na malíčkém ostrůvku, menším než kterékoli pozemské velkoměsto." Mart mlčel a vyčkával, ale pochopil.

"Docela správně, pane Stame. To nebyly meteority, ale Oni. Stopy přistání, z nichž jedno skončilo katastrofou a vytvořilo pro celé příští generace obyvatel ložisko obsidiánu na sekerky, jimiž z lávového tufu hromadně vyráběli

sochy ochránců - prostě strašáky. Víte, Oni se také někdy mýlili, dokonce i v samotných akcích na pomoc lidem. Sám jste mluvil o mravenčích radostech a žalech - kdo z nás o nich něco ví?"

"Nerozumím, tylku," řekl Mart. Kara stále klidně a důsledně spala. Trvalo to už trochu dlouho. Že by i tohle...

Stařec se usmál, ale k tomuto problému se nevyjádřil.

"Je to docela prosté. Jestliže obdarujete pračlověka třeba dovedností vyrobit si provaz, otevíráte mu celý vesmír nejrůznějších a především bezprostředních možností, co s ním. Poskytujete mu transportní mechanismus, zbraň, prostředek k ohoštění zvěře, ke zneškodnění protivníka, aniž je třeba ho zabít, a k tisícům jiných užitečných akcí. Jedním z nejgeniálnějších nápadů, který kdy Oni měli, bylo uvedení proutkařské virgule do nejstarší čínské civilizace. Tehdy nepotřebovala ani vodu, ani rudy, pane Stame, a používala proutek po dlouhá staletí pouze ke zjišťování dobrých nebo zlých tygřích žil pod místy, kde měla být postavena obydlí. Později ovšem umožnil proutek osídlení suchých krajín a nástup kovového věku. Uvažte - obyčejný vrbový proutek. Dáte-li však člověku na této civilizační úrovni..."

"Polyvizor," navrhl Mart nadšeně a tylku se rozkašlal.

"Jak si přejete, třeba polyvizor, nebo jen obyčejný galvanický článek - což se opravdu kupodivu stalo - nebo znalost výroby hliníku a železa, které nepodléhá korozi, což se rovněž stalo, obdarováváte jej předmětem a znalostí, pro něž má jen jedno jediné, nebo dokonce vůbec žádné použití, ale které nadto není schopen sám reprodukovat, i když je snad nějakou dobu využívá. To byl nejhorší a tragický omyl Hepteridů. Oplovnili obě civilizace mnohým způsobem, ale zároveň jim dali do vintu zárodek zkázy, totiž ustrnutí, stagnaci. Tak zahynula slavná Harappa i Tiwanaku. Byly zcela výjimečné a jedinečné, a proto jen trvaly. Svět kolem se však vyvíjel."

"Myslím, že vám rozumím, tylku," kývl Mart. "Hrdina sklonku novověku, rudý gentleman Vinnetou - víte, já se tak trochu zabývám historií literatury - sice mohl provádět úspěšný odstřel bledých tváří svou slavnou ručnicí, pobitou stříbrnými cvočky, ale bez bledých tváří by nedokázali vyrobit ani on, ani jiný Indián dokonce i ty cvočky. O ručnici nemluví. Jenže čas utíká. Budu vám vzhledem ke své funkci vděčný za vysvětlení lidské kolonizace Hepteridy. A pak si opravdu musíme promluvit o obou našich přátelích, kroužících zatím na orbitě."

"Teď teprve vám bude mnohé pochopitelnější, pane Stame. Radě starších velmi záleží na přesných informacích, jež předáte Zemi. Víte, máme ... máme jakési podmínky."

"Chápu, ale přesto bych vás prosil, tylku ..."

"Samozřejmě. Hned se vše dozvíte. Jak se zdá, Oni po jistém čase zjistili, že i jejich sebelépe míněné zásahy mají jen dočasný úspěch a dříve nebo později se zákonitě projeví negativně. Spokojili se proto už jen pouhým sledováním oblastí, kde v minulosti probíhaly jejich velkorysé pokusy, a snad i nápravou nejnapadnějších záporných a neblahých důsledků. I to ovšem bylo velmi problematické, ale jak již víte, ačkoli Oni byli mimo dobro a zlo ..."

"Vím," přerušil jej trochu netrpělivě Mart, "tohle je jasné."

Tylku kývl hlavou na útlé, takřka ptačí šíji. "Harappa byla posléze napadena horskými kmeny Ářjů, zdatných a statečných bojovníků, přivýklých námahám a neskonale odolnějších než původní obyvatelstvo, žijící, abych použil vašeho příoměru, pane Stame, na dluh a na úvěr pušky se stříbrnými cvočky. Dočasná záchrana kvetoucích harappských měst by ovšem pro Ně byla snadnou a jednoduchou, znamenala by však krveprolití, jehož důsledky by se opět šířily dál a dál hladinou času jako vlny. Rozhodli se nezasahovat do předem rozhodnutého boje - avšak zachovat alespoň, smím-li se tak vyjádřit, laboratorní vzorek celého experimentu. Z Lothabu, jednoho z harappských přístavů, vypluly tři sedmiveslice, velké koráby, nesoucí na palubách a v podpalubí odhodlané muže a ženy se znalostí písmen a mnohých řemesel, tavení kovů a léčení četných nemocí, především těch, jež zkracovaly život nejmenších dětí. A ovšem veškerá domácí zvířata, aby mohl být v nové vlasti někde daleko na jihozápadě obnoven chov. Jakýmsi nedopatřením se stalo, že Oni včas nezjistili blížící se katastrofu - tajfun v Bengálském zálivu. Jedna sedmiveslice byla zátopou vyvržena hluboko na souš. Uvázla, když se mořská zátapa vracela zpět ze zničeného kraje, jehož obyvatelé se zčásti zachránili na nízkých pahorcích. Nikdy nejen nespatriili takové plavidlo, ale neměli ani tušení, že podobné lodi mohou existovat a převážet lidi a zvířata. Zrodil se mýtus o polobohu, zachráněném zásahem vyšších mocností. Sumerové, kterým ztroskotaná sedmiveslice přinesla i písmo - totiž přesněji řečeno myšlenku písmen, což je hlavní a rozhodující - jej po několika generacích nazvali Utnapištinem, Babyloňaně Ziusšudrou. A Mojžíš, jenž se seznámil s pověstí v klínopisných zahraničních archivech egyptského Vesetu a Memfidy - Noem. Druhá sedmiveslice se potopila dříve, než jí mohla být poskytnuta účinná pomoc. Třetí Oni zachránili, a to jediným způsobem, který zbýval. Abyste rozuměl, pane Stame, Hepteridové byli již tehdy pravděpodobně v nadtechnickém vývoji své civilizace a nedisponovali například kosmickými čluny v našem slova smyslu. Obešli se i bez nich. V tomto případě vzhledem k časové tísní zvolili otevření hyperprostorového kanálu a na této planetě, jejíž původní jméno ovšem neznáme, se pojednou ocitla v cizím oceánu bouří pošramocená harappská sedmiveslice, čili, jak říkali o několik tisíc let později Řekové, hepterida, shodou okolností s dostatečně schopnou a hmotně poměrně dobře vybavenou posádkou. Nalezli zde laskavou a přívětivou planetu, lidem příjemnou dýchatelnou atmosféru a dostatek potravin. Planeta byla prázdná, připravená přijmout lidské kolonisty."

"Nikdy už se tu Hepteridové, myslím praví Hepteridové, neobjevili?" zeptal se po chvíli Mart. Tylku zavrtěl hlavou.

"Pokud víme, ne, ačkoli se zachoval mýtus o jakýchsi dvou podivných mužích, vítajících na pobřeží trosečníky. Stopy, které zanechali, jsou velice nezřetelné a sporné. Zdá se, že se po neúspěchu s experimenty na Zemi všichni původní obyvatelé Hepteridy přestěhovali na Mars. Snad se pro ně stala Hepterida nebezpečnou, snad se obávali pozemských infekcí přistěhovalců, které sem sami při záchranné akci dopravili. Domníváme se, že se Hepteridům ani na Marsu nevedlo příliš skvěle a že měli jakési obtíže i tam. Zabýval jste se, pane Stame, astrologií?"

Stam se zatvářil, asi jako kdyby byl tázan, zda se zabýval hanobením mrtvol, a odmítl rozhodným gestem takové podezření.

Starý muž trochu pobaveně přikývl.

"Neměl jsem na mysli pošetilé sestavování horoskopů, ale stupeň poznání nebes dávnými národy. Je to zajímavá oblast a věnuje se jí dnes opravdu málokdo. Snad proto, pane Stame, není všeobecně známo, že Mars se stal zlověstnou planetou války, krve a zmaru teprve kolem roku 1000 před počátkem vašeho letopočtu. Do té doby byl považován za vcelku bezvýznamné nebeské těleso - na stropě hrobky Senmuta, královského stavitele faraónky Hatšepsovet, ozdobené pečlivou a podrobnou freskou oblohy, přirozeně tehdejší oblohy, dokonce mezi planetami chybí vůbec. Planetárním ztělesněním zla, k této pochopitelně nesmělo ve střetání protikladných kosmických sil chybět, byla až do té doby Venuše, nazývaná dokonce Baal-Zevuv, Pán much, Belzebub. Naši učenci -, " tytku to pronesl skromně, ale velice důstojně " - došli po zamítnutí všech dalších možností k názoru, že přibližně na přelomu prvního tisíciletí před vaším letopočtem postihla Mars planetární katastrofa, která jej změnila v poušť rudých písků a propůjčila mu tak při pohledu ze Země dnešní zlověstnou barvu. Na Zemi se to také kdysi dávno, na počátku druhohor, stalo. Pevniny se tehdy vyprázdnily a docela slušně rozvinutý suchozemský život zas uprchl zpět do oceánů. Z této epochy zbyly na vaší planetě jen vrstvy rudých pískovců, pane Stame. Ať už byly důvodem zkázy Marsu jejich další nezdařené pokusy v planetárním měřítku nebo ať šlo o přírodní katastrofu, které Hepteridáné nedovedli čelit, jisté je, že Mars opustili. Zbytky obrovských a nedokončených zemních prací, 'kanály', o něž jsou dodnes vedeny spory, jsou svědkem jejich snahy zadržet zánik planety a snad i sebe samých. Marné snahy."

Mart cítil, že konečně může přejít k jádru věci.

"Nechcete snad tvrdit, tytku, že všichni dnešní obyvatelé Hepteridy jsou potomky oněch neblahých plavců, prchajících z Harappy ,,"

"Ne, ne, nic takového mne ani nenapadne! Já sám a několik desítek dosud žijících starších obyvatel jsme přilétli například na Hepteridu před devadesáti lety korábem Phoebe 06 z benárského letiště, když se zdálo, že úpravy Himaláje navždy znemožní další používání hyperspacálního prostoročasového tunelu, který, řečeno velmi nepřesně, ústí právě v této oblasti. Za uplynulá tisíciletí přece jen o tom tu a tam proskočily nějaké zmatené zprávy - všechna ta nesmyslná povídání o tibetských podzemních říších dobra a zla, o Agartě a Shampullah ... Snad jste je také slyšel. Jakýsi agresivní politik ze samého konce novověku, tuším, že se jmenoval Hiller či Hitler nebo nějak podobně, jim věřil tak pevně, že ještě v průběhu poslední velké války nařídil svým agentům pátrat v Tibetu. Strážcům to prý tehdy dokonce způsobilo nějaké obtíže. Další, novější přistěhovalci byli právě v poslední době dopraveni kosmolety Asper 176 a Regius 07, jejichž posádky byly získány pro myšlenku přesídlení na Hepteridu a přizpůsobení se našim poněkud ..., " tytku sotva znatelně zaváhal - "... poněkud zvláštním zvyklostem a osobitému způsobu života. Neměli jsme jiné východisko."

"A Capax 37?" vypálil Mart otázku. Tytku jen pokrčil rameny.

"O této lodi nemáme ani tušení, pane Stame. Neznáte základy našeho společenství, a proto mi nemusíte věřit, že my, totiž my zastávající ve správě této planety zodpovědné funkce - a to o sobě mohu se vši skromností prohlásit - prostě nemůžeme nemluvit pravdu. Kdybych vám nemohl nebo nesměl odpovědět podle pravdy, mlčel bych."

"Capax 37 vezl na palubě dost jaderných výbušnin, aby se z Hepteridy stal pás celkem skladných asteroidů a kosmického prachu," opakoval Mart Šefovu myšlenku. "A zmizel v mimoprostoru s kursem do tohoto sektoru. To není zrovna k popukání," dokončil pochmurně a žalobným tónem, jako kdyby tytku schovával nešťastný Capax pod šafránově žlutým hábitem. Což nebylo pravděpodobné.

"Vím o tom," kývl stařec. "Rada starších řeší i tuto otázku v souvislosti s oběma vašimi přáteli. Zdá se, že nalezneme styčné body obou ... obou mimořádných událostí. Chtěl jste se ještě zeptat, pane Stame, proč jsme Zemi unášeli kosmické koráby, a proč jsme raději nepoužívali hyperprostorového tunelu, že?"

Mart přisvědčil s lehkými pocity rozpaků, které sám nedovedl vysvětlit, tím méně je sám před sebou jako zplnomocněncem Galaktické centrály, podnikající zcela oprávněné šetření, obhájit. Tytku byl koneckonců jenom stařík ve výstředním rouchu, který se v posledních sto letech patrně velmi činně zúčastnil neomluvitelné krádeže přinejmenším tří kosmoletů a tím - nehledě k jiným důsledkům - i vzniku prvotřídního zmatku v několika sekcích Centrály. Dovedl sice číst nějakým záhadným způsobem myšlenky, ale to by možná (Mart si tím nebyl jist) dokázal šikovný psychiatr nebo varietní artista také. Zároveň však nepochyboval, že by se tenhle děda, třaslavě popíjející čaj, okamžitě stal z jakýchsi naprosto nepochopitelných důvodů středem společnosti například výročních galavečírků kosmické výkonné noblesy a že by bez zřejmého úsilí zastínil nejen nejslavnější kosmonauty, ale i - a to už bylo co říci - ještě daleko slavnější polyvizní hvězdy. Což bylo zřejmě nesmyslné, ale jisté. Credo, quia absurdum.

Tytku zdvořile nepřerušoval jeho přemítání a tvářil se zcela neproniknutelně: Teprve když Mart skončil úvahy bolestným povzděchem, odpověděl.

"Jednou z hlavních a vyžadovaných vlastností našeho života zde, kterou kupodivu přesně vystihl i James Hilton, je, pane Stame, umírněnost. Jsme mírně asketičtí a stejně mírně rozmaří. Vhodné prostředí k obojímu musí být stále vytvářeno. Rozebráním kosmických korábů a instalací četných zařízení získáváme jistou míru pohodlí a příjemností, která je žádoucí. Lumínofory, elektrárny, anihilátory ... Chápete? Je tu však ještě další přinejmenším stejně závažný důvod: hyperkosmický tunel byl otevřen před mnoha tisíci lety a původní obyvatelé této planety se sem nikdy nevrátili, aby jim mohli podle libosti vládnout. Trvalo neobyčejně dlouho, než se to alespoň zčásti podařilo nám, pozemským přistěhovalcům. Dodnes však ne úplně, pane Stame. Nevíme vlastně o trasách třetího řádu téměř nic. Zkoušíme jen štěstí."

"To znamená," zděsil se Stam, "že bychom se mohli navždy ocitnout někde ... někde ve staré Harappě a nechat se tam podříznout nájezdníky?"

Tytku mírně nachýlil hlavu. "Jsem rád, že jste tak chápavý, pane Stame. Ano, nelze to vyloučit. Nelze vyloučit ani to, že

by se poutník hyperspeciálním tunelem ocitl v téže době na již opuštěné Hepteridě. Vlastně abych byl docela upřímný, Rada starších se ve svém zasedání zabývá převážně otázkou, zda ony dvě podivné bytosti, se kterými se prý harappští plavci setkali po přenesení na Hepteridu, nebyli vaši přátelé, tuším pan Tobiáš a pan Petr. Šlo nesporně o dva muže, vy a slečna Karnová jste tedy mimo podezření. A byli-li to pan Tobiáš a pan Petr, nebo chcete-li, budou-li to oni, jak máme postupovat dál."

Tylku si obřadně přitáhl cípy šafránového roucha k tělu, čímž dal zdvořile najevo, že rozhovor skončil. Zároveň se lehkým trhnutím probírala Kara a přejela si gestem myslitele, milovaným miliardou diváků, čelo útlou dlaní.

"Slyšela jsem dobře něco o Tobiášovi a o Petrovi?" zajímala se. "Budou už zase brzy na světě?"

Mart polkl.

"Jak se to vezme, slečno Karnová," prohlásil nakonec hlasem naprosto postrádajícím jakýkoli sugestivní optimismus.

"Někde se snad, doufejme, vykutálejí."

11. KAPITOLA

Nemohl jsem se ubránit smíchu, když jsem slyšel, jak se tu svádějí bitvy podle přísných pravidel; a za příklad věru o mnoho důmyslnější politiky jsem uváděl zvyky naší Evropy, kde vladař neopomine využít jediné výhody, která mu může dopomoci k vítězství.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Šéf mohl, samozřejmě, použít radiovideofonie, ale představa, že by mezi každou otázkou a odpovědí uplynulo nevyhnutelných osmdesát minut (což byla doba, potřebná právě v té době k překlenutí vzdálenosti Země - Saturnův měsíc Titan rychlostí elektromagnetických vln 300000 km/s) a že by tedy rozhovor docela určitě ztratil bezprostřednost a švih, jej děsila. Několik sekund si vyčítal, že už dávno Aslana nevybavil gravifonií, a pak výčítku rázně zavrhl, protože tihle pánové tak jako tak chtějí mít pokud možno všechno jako dětičky před vánoci, a požádal příslušnou sekci, aby mu s Aslanem zprostředkovala schůzku na pozemské standardní orbitě. Koneckonců je Aslan o dobrých osmdesát let mladší, ať se tedy trochu namáhá, když už se musí namáhat i sám Šéf. Velkoryse si nepřipustil myšlenku, že to pro něho znamená pár minut v kyvadlovce z letiště docela nedaleko domu a pro Aslana skok mimoprostorem se všemi nepříjemnými fyziologickými následky. A pomyslel-li přece, pak s mírnou škodolibostí, kterou cítil vždycky, když Aslana a jeho mládence něco postihlo. Což nebývalo tak zřídka.

Za necelé tři hodiny vyplivl duplikátor na Šěfův psací stůl plastikovou kartu potvrzující konferenci v zadaném salónku standardní orbitální stanice Terra III. Odlet kyvadlovky ze Země byl - jak se Šéf přesvědčil pohledem na hodinky - naplánován za tři čtvrtě hodiny. Času je tedy dost. Kdosi kdesi v záhadné spleti Centrály, kdo vyřizoval Šěfův pokyn, byl tak rozumný nebo znal Šěfovy zvyky do té míry, že se ani nepokoušel nabízet mu jedno z početných raketových taxi, létajících pro Centrálu a obvykle daleko předem zadaných důležitými mládenci, jejichž význam a starosti se v žádném případě nedaly srovnávat s odpovídající zátěží Šéfa.

Terra III byla mnohoúčelovou kosmickou stanicí, kroužící kolem Země na polární dráze, takže při každém odletu mījela obě točny - vzhledem k potočení Země po každé obrátce by tedy tvořil záznam její dráhy na glóbu cosi podobného síti poledníků. Každodenně se ocitla alespoň dvakrát poměrně blízko kteréhokoli místa na Zemi. Kyvadlovky, zřízené v 25. století takřka ve všech větších střediscích, vynášely k ní do výšky 300 kilometrů cestující i náklad v několika málo minutách a byly pak vtahovány do některého z mnoha magnetických průvlaků. Zde odpočívaly až do okamžiku, než se znovu ocitly v dostatečně výhodném postavení pro návrat klouzavým letem na domovské letiště. Bylo to rychlé, levné a elegantní řešení mnoha svízelných problémů, počínaje dopravou na odlehlá místa Země a konče odpadnutím poněkud riskantních přistávacích manévru křehkých a bizarně tvarovaných korábů, schopných vstupovat do mimoprostoru. Zde, na orbitě, bylo všechno snazší než na pevné zemi. Zde bylo vlastně ledacos jediné možné. A nelze ovšem zapomenout ani na milence, básníky a jiné podobně postižené, kteří vyhledávali podle meteorologických zpráv v jasných dnech Terru III a zatěžovali provoz početných vyhlídkových restaurací, kochající se od počátku kosmověku sice naprosto všedním, ale nikdy úplně nezevšedněným pohledem na modrou kuličku tam dole.

Šéf byl po celou cestu k letišťátku kyvadlovky mučen velikašskou představou, že se personál kolem něho shlukne v uctivém obdivu a že se stane středem nevítané pozornosti ostatních cestujících, takže byl krutě zklamán, když si ho nikdo nevšiml, když jeho blankytná úvěrová karta pro všechny galaktické linky (a takových sítí ovek nevydávala Centrála právě moc) nevzbudila zájem ani registračního robota, který cosi nesrozumitelného a patrně zdvořilého zachrchlal z odřeného magnetofonového pásku, ani letušky, jež jej odborným hmatem připoutala ke křeslu asi se stejným zájmem, jako by proti lehkému přetížení zajišťovala pouzdro na basu. Kyvadlovka měla tentokrát jen málo cestujících - ze stovky míst, natěsnaných v dlouhé úzké kabině, byla sotva čtvrtina obsazena. Šéf spolkl (pro jistotu) pilulku, doporučenou pánům starším sto let při jakémkoli přetížení (ačkoli těch půl g navíc sotva stálo za řeč a Šéf si byl jist, že by se bez pilulky nějak vyrovnal se třemi, možná i čtyřmi g) a zavřel oči. Aslan byl už také na cestě, podstatně delší, i když ovšem z mimoprostoru vypadne dříve, než se tahle kyvadlovka (už by, jak si Šéf při zvuku nízkotlakových plazmových motorů uvědomil, dávno potřebovala do šrotu) dohrabe těch pár set kilometrů k orbitální stanici. Do rezervovaného salónku jedné z lepších vyhlídkových restaurací vešli téměř současně. Aslan, štíhlý a snědý (slunce planety, kde se narodil, nešetřilo ultrafialovými paprsky), se nápadně přidržíval stěny, což Šéf pochopitelně připisoval dávno známému a takřka nevyhnutelnému vlivu mimoprostoru na velejemné zařízení labyrintu vnitřního ucha, zajišťujícího rovnováhu, takže byl málem v pokušení projevit přiměřenou dávku soucitu. Pak ale zcela neklamně ucítil i přes bariéru vůně ústní vody koňak. Aslan si toho povšiml a zašklebil se.

"Slavíme ruku, Šéfe. To se jednou za rok musí, marná sláva. Budete mne potřebovat dlouho? Mládenci mě ani nechtěli

pustit. Chápete, že?" Mírně a decentně říhl.

Šéf si vyčítal, že jej vytrhl od slavení ruky právě jen tak dlouho, než sám sebe přesvědčil, že by musel mít elektronickou paměť, aby si zapamatoval kdejaký nesmysl, například datum 30. dubna 1983, kdy se rota kapitána Danjoua (toho s dřevěnou rukou) na mexické farmě Camerona bránila padesátinásobně přesile jedenáct hodin a takřka do posledního muže. Mládenci na Titanu, označovaní i ve vnitřním a tedy důvěrném styku Galaktické kódovým názvem Výzkumná stanice, to neměli lehké. Právě naopak. Téměř neustálý pobyt pod plastikovou kopulí vyžadoval již předem dlouhé a pečlivé zkoumání psychiky každého jednotlivce, aby nedošlo k nepříjemnostem, jejichž náprava by byla těžká, nebo vůbec nemožná. Aslan totiž ve skutečnosti velel vojenské jednotce, jediné pravidelné vojenské jednotce v celé lidmi obydlené části Galaxie, přísně tajné a izolovanější než koptický klášter v egyptské poušti, jejíž písek je ostatně zemským rájem na pohled i jinak oproti střídavě vroucímu a opět tuhnoucímu moři zmrzlého metanu, pokrývajícimu největší Saturnův měsíc. Obydlené planety měly pochopitelně svou vlastní pořádkovou policii, zasahující v nepředvídaných případech porušení několik set let osvědčené společenské struktury několik miliónů let starou nevyzpytatelností lidského mozku. Tyto policejní jednotky byly obvykle vyzbrojeny přamáo děsivými prostředky, ale až dosud splnily svou funkci. Postačí však zcela určitě a vždy?

Tato otázka trápila vedení Galaktické centrály tak dlouho, až byla konečně po nekonečných poradách zřízena Výzkumná skupina a zároveň jmenován její velitel. Došlo k tomu po neméně nekonečných psychotestech a zkoumání, zda zbraně – j e d i n é opravdu účinné zbraně celé Galaxie – nejsou svěřovány muži se skrytou ctižádostí zahrát si na mocnou bytost.

Aslan obstál. Již déle než patnáct let byl v čele jednotky, jejíž počet představoval přibližně prapor armády z počátku kosmověku, palebná síla však byla schopná zanechat jakési – byť nepřilíš zřetelné – stopy v nebeské mechanice kteréhokoli hvězdného systému. Jinými slovy vymazat průměrnou planetu z vesmírných katalogů, aniž by bylo vyčerpáno všechno střelivo.

Aslan, podobný spíše pečlivému úředníkovi než reprezentantu galaktické soldatesky (jak by žurnalisté zcela určitě Výzkumnou skupinu nazvali, kdyby o ní ovšem měli tušení), neměl vojenskou hodnost, obvyklou v dávných dobách. Kromě toho byl jakýkoli další postup ve službě vyloučen, takže nebylo třeba označovat jeho pracně zlezené schůdky. "Kterého vašeho člověka to vlastně tenkrát napadlo s tou cizineckou legií," zavrčel Šéf jako přátelské zahájení hovoru. "Oslava ruky! Dřevěná ruka kapitána Danjoua! Nemohli jste si vybrat něco důstojnějšího?"

Aslanovi se už zřejmě podařilo přemoci jak říhání, tak lehké kolísání. Farmakologie 25. století měla k dispozici prostředky, které občas dokázaly i ze zcela společensky unaveného akademického malíře takřka okamžitě restaurovat osobu schopnou komunikace, krátce zázračné. Aslan měl asi něco podobného pro všechny případy ve svém služebním kosmoletu, se kterým se před několika minutami vykutálel z mimoprostoru v bezpečné vzdálenosti opodál stanice Terra III.

"Mohli," připustil. "Mohli bychom oslavovat třeba Frolův skafandr. Víte, šéfe, to byl ten chlapec, který opravdu jako jediný dostal na Fredegaře supersépii a ovšem supersépie dostala vzápětí jeho. Nicméně třeba to, co zbylo z raketometu Ollie Divá na Masteru. Jenomže moji mládenci jsou hrozně romantičtí, Šéfe – jinak bychom je na Titan asi vůbec nedostali."

Šéf neshledával nic zvlášť romantického ve střídavě vroucím a mrznoucím moři metanu, ale vkus může být rozličný. A Aslan měl spíš na mysli občasná nasazení Výzkumné skupiny. Ta byla ovšem vždycky vzrušující jak pro přímé účastníky, tak pro Radu, upadající do hluboké a vydatné deprese z ustavičných úvah, jestli se to přece jen nedalo zařídit jinak a lépe, a především delikátněji. Aslanovi mládenci rozhodně delikátní nebyli a jen blázen by to očekával při životě, který mezi naprostou nudou a stejně naprostým riskováním života vedli. Nasazovat život bylo něco neobvyklého a vlastně absurdního v této době. Kapitáni kosmických tras občas utrpěli infarkt nad tím, co jim usouzený kuchař s laskavou pomocí řas a konzerv soustavně předkládal a vydával za jídlo. Nebyl však dosud zaznamenán případ infarktu při setkání se zákeřným rojem meteorů, nebo dokonce se zelenými pumprlíky, ozbrojenými laserovými paprskomety tvaru hákovnic, vyskytujícími se houfně v obrazových seriálech. Výzkumná skupina měla za sebou několik zdařilých akcí na planetách určených ke kolonizaci, jejichž fauna byla poněkud příliš agresivní vůči naprosto bezbranným, holým dvojnožcům, vlastníím pouhé rudimentární zbytečky smyslů, samozřejmých každému slušnému šavlozubému tygru. A jednou nezdařenou akci na Fredegaře, kde se supersépie ukázaly takřka nezranitelné atomovými bombami, ba dokonce díky výsledné radiaci zřejmě značně zvýšily svou i tak dost blahobytnou životní úroveň. Fredegara byla pak ze seznamu plánovaných kolonizací vyškrtuta a o celé věci se v Galaktické zachovávalo povznesené mlčení jako o provaze v domě oběšence. Připustit, že je v Galaxii cosi zjevně pitomého – a supersépie zcela jistě inteligentní nevynikaly –, co vzdoruje i nadmíru pyšnému člověku kosmického věku, bylo zahanbující, ačkoli nezaviněné.

Hlavní smysl Výzkumné skupiny byl však v její prosté existenci. Země byla stále kulturním a správním centrem obydlené Galaxie, i když všechny kolonizované planety měly, přály-li si to, nejen naprostou hospodářskou i politickou samostatnost, ale i úplnou izolaci, z níž obvykle po čase vycházely poněkud pošramoceny a značně zkroušený. V určité fázi vývoje (Šéf se domníval, že ve fázi takřka zákonitě) se na kolonizovaných planetách objevovaly ostré tendence proti vůdci a koordinační úloze Země, snahy o vytvoření dalších center, jež by ovšem vnesly nepředstavitelný zmatek do i tak složité administrativy galaktické kooperace, někde dokonce doprovázené náběhem k vytvoření vlastního jaderného průmyslu, interstelárních bojových nosičů a dalších bubáků, které chtěla ta či ona čerstvě osídlená planeta postavit za svá kosmická humna jako milníky a podle možnosti je nenápadně posunovat tak daleko, kam až to půjde. V těchto případech postačila, obvykle co nejdůvěrnější a přátelská zmínka, samozřejmě pod slavným slibem naprosté diskrétnosti, o existenci Výzkumné skupiny kdesi v Galaxii, aby byly problémy řešeny na rozumné základně bez nervozity, nutně vyvolávané hrotem oštěpu, významně zabořeným do zad, nebo nějakou jeho modernější variantou.

Ale to jen tak mimochodem.

Aslan objednal pro oba po sklence koňaku, což Šéf ocenil jednak proto, že měl koňak docela rád, jednak že se jeho společník a podřízený nesnaží hrát si na pokryteckého svatouška a že se nijak netají přívětivým projektem rychle dohnat handicap, jenž si ze společenských důvodů farmakologicky způsobil v kosmoplánu, co nejrychleji se vrátit na Titan a s mládenci se zkárovat. Na věčnou paměť dřevěné ruky kapitána Danjoua.

"Aha, vy jste se ptal, koho napadla ta cizinecká legie," vztyčil Aslan prst. "Tak to tedy opravdu nevím, ale rozčilovat vás to nemusí, Šéfe. Nemají tušení, jaké svinstvo to tenkrát skutečně bylo. Dneska po všech těch stoletích už zbyla jenom romantika mechanických palných zbraní a šavlí a bílých képi..."

"Snad dokonce nenosíte ty směšné čepice, člověče nešťastná!" vzrušil se Šéf. Aslan odmítavě zavrtěl hlavou a obrátil do sebe sklenku s nezvyklou křepkostí.

"Nic takového. Docela civilizí... civilizovaný skafandr pro výzkumníky, to se ví, že vespod trochu vylepšený. No a cizinecká legie přece jsme, nebo ne? Zatím jsem žádný přírůstek ze Země nezapisoval. Pokud vím."

Věděl dobře. Jedním z taktických manévru Centrály byl výběr předem vytipovaných adeptů pro Výzkumnou skupinu výhradně z obyvatelstva mimozemských planet (fyzická zdatnost, věk ne starší sedmdesát let, IQ 130 a více, rozumná pravděpodobnost mlčenlivosti po propuštění ze služby, inženýrský nebo doktorský diplom v některém z vhodných obzorů a ovšem žádné závazky). Země nechtěla, a ani si nemohla dovolit vystupovat v roli mentora. Někteří členové Rady byli na toto důmyslné řešení nezřízeně pyšní. Šéf byl v hloubi duše přesvědčen, že to je pitomost, ale nechával si svůj názor pro sebe.

Vysvětlil Aslanovi v hrubých rysech a v potřebném rozsahu situaci. "Nemyslím, že by tentokrát šlo o agresi, Aslane," řekl nakonec. "Dokonce ani o přípravu k ní. Ti blázni z Hepteridy, pokud to ovšem mají na svědomí oni, nevypadali před devadesátí lety, když nám zmizela Phoebe 06, ani o chlup agresivněji než čerstvě vylíhnuté kuře. Člověk se ovšem může mýlit, a ještě spíše se může změnit. Vůbec by mne nenapadlo posílat vás tam, nebýt Capaxu 37 s nákladem jaderných výbušnin. Může se něco takového použít... použít... myslím ve válce?"

Aslan se zatvářil jako před ním všichni vojáci bohatých válečných dějin, slyší-li nesmyslnou otázku pouhopouhého civilisty.

"A co si myslíte, že asi máme v hlavicích bojových raket? Zatím jste nám žádnou speciální výrobu nezřídili."

"A taky nezřídíme," prohlásil s určitostí Šéf a pomyslel si, že by mu další koňak vůbec neuškodil. Jestli nějaký rošťák unesl Capax pro ty nálože, znamená to... Raději nechtěl uvažovat, co by to mohlo znamenat.

"Na Hepteridě je právě polyvizní tento, štáb se tomu snad říká, s tou holkou, Karnovou," poučil Aslana, jenž rázem rozkvetl. Jeho služební cesty ho obvykle přiváděly ve styk jednak s vesmírnými příšerami, jednak, a to bylo ještě horší, s vedoucími osobnostmi Centrály, domnívajících se, že s odborností vojáka se člověk na rozdíl od všech ostatních odborností rodí a že jsou nejen oprávněni, ale i zcela schopni mu radit.

"Dejte na ně pozor, nebo tu budete mít malér jako hrom, Aslane! A jestli vám mohu poradit, spojte se s Martem Stamem. Je tam také, je to zplnomocněný a zvláštní agent Centrály, což není tak důležité jako fakt, že mu to dost často myslí."

Aslanovi to také myslelo, ačkoli měl oči trochu zamžené. Kýžená hladina byla už na dosah ruky.

"Aha. Když tam shoří on, tak to mají vytrhnout moji kluci, že? Dobře, Šéfe. Poradím se. Jestli se tam něco děje, proletíme Hepteridou jako projímadlo."

Šéf si pomyslel, že na tak mladého člověka v přítomnosti člověka tak starého mluví Aslan nepříliš vhodně, ale ani ve snu ho nenapadlo, jak podivuhodně správně odhadl velitel Výzkumné skupiny blízkou budoucnost.

12. KAPITOLA

I nejúzkoprsější filozofie na jejich světě hlásá, že je žádoucnější zemřít než vůbec nebýti, neboť k tomu, aby někdo zemřel, musil předtím žít.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Tobiáš se poněkud podobal oněm takřka profesionálním mučednicím, schopným při čajových večírcích divoce bojovat o nejhorší místo a o nejméně lákavý kousek pečiva, aby ukojily svou touhu po vyplnění nejchmurnějších představ. Situace mu nějakým scestným způsobem poskytovala hluboké zadostiučinění; byla skvělým důkazem a potvrzením zarytého životního pesimismu, protože nikdo ani v nejbujnější fantazii nemohl tušit, že celkem banální exteriér docela banálního dílu naprosto banálního polyvizního seriálu skončí ve skleněné kleci, oddělující dva nejvýznamnější členy štábu od jakýchkoli vesmírných potvor s karikaturami stařeckých obličejů uprostřed hvězdícovitých těl. Zatím se neukazovaly - prostor za polarizovaným sklem hýl prázdný a pustý, jen kruhový a toliko přivřený otvor stále zel do černé chodby, takže repríza oboustranného představení nebyla vyloučena.

Pét'a upažil a spustil ruce k bokům.

"Myslím, že máme zase celkem normální gravitaci, spíš o něco nižší. Vypadá to, že jsme pořád na Hepteridě," usoudil podle dlouholeté zkušenosti s filmováním na nejrůznějších planetách mnohých sluncí. "Ani jsem necítil přistání. Sakra, někdy nás sem přece dostali. Musí tu být někde vchod."

Tobiáš si vzpomněl jednak na švestky v knedlicích, jednak na jednu z epoch jejich společného polyvizního seriálu Kapitán Nobody (67 dílů), v níž byl prastarý detektivní problém uzamčeného pokoje tvůrčím způsobem obohacen teleportací vraha i zavražděného do nitra zcela kompaktní ocelové krychle bez jakéhokoli vchodu. Chtěl touto vzpomínkou Pét'u potěšit, vzápětí si to však rozmyslel. Míra malérů, až dosud dosažená, ho zatím uspokojovala. Hysterický režisér jako společník v uzavřené krychli by ji už přesahoval.

"Jestli tu je, tak ho ty potvory dokázaly ohromně šikovně schovat," usoudil, a počal prohlížet stěnu. centimetr po centimetru, což při pohaslém luminoforu nebylo ani snadné, ani pohodlné. Neobjevil absolutně nic. Plastiková (nebo jaká vlastně) stěna byla naprosto celistvá. Stejně zklamala prohlídka podlahy a stropu. Bylo téměř vyloučeno, aby přehlédli i nejjemnější spáru, která by rozhodně musela mezi dvěma styčnými plochami být. Docela neznatelně umějí spojovat jen čínští řezbáři slonoviny, vyrábějící osm koulí, jednu v druhé. Je to pochopitelně švindl, jsou vždycky slepované, ale nikdo nikdy nenašel kde, a lepidlo se jako tajemství dědí z generace na generaci. Jejich kobka ovšem nebyla ze slonoviny a pětiramenné potvory nevypadaly na řezbáře. Tobíáš se už začal v duchu vracet k nebožtíku Kapitánu Nobodemu a k teleportaci (v příslušném dílu seriálu ji prováděl herec, známý divákům svým démonickým pohledem a režisérům huhňavou a klopýtavou řečí, takže obvykle hrával tajuplné MLČÍCÍ MUŽE), když jej osvitil nápad.

"Když tu nejsou dveře, Pét'o, musí se zdvihát tohle sklo," prohlásil s určitostí a mírně vyčítavým tónem, že i na tohle musel přijít, samozřejmě, on. "Nebo klesat do podlahy. Nebo ujíždět do stran. To je celkem jedno."

"To je," připustil Pét'a. "Protože v každém případě bychom otevírali cestu. těm mrchám. Jaktěživ jsem nebyl tak surový, abych v některém filmu nechal před něžnými očima diváků sežrat člověka kosmickou příšerou. Nerad bych se stal precedenčním případem."

"Není jisté, jestli můžeme sklo odsunout nějakým mechanismem z naší strany," poznamenal spokojeně Tobíáš. "Z jejich strany jde otevřít zcela určitě. Takže s bezprostředním kontaktem musíme počítat tak jako tak. Možná že by bylo lépe zvolit si vhodný okamžik dřív, než to podle svého gusta udělají ty ... ty bytosti."

Začal hledat mechanismus, kterým by bylo možné sklem pohnout. Proklepával zdi rukojetí šroubováku (jako uvědomělý a zkušený pesimista jej nosil ustavičně v kapse kombinézy) se soustředěným výrazem lékaře nebo datla, tiskl jednotlivé sekce stropu i podlahy - marně.

"Snad je to zařízeno na termický podnět nebo něco takového," usoudil nakonec, když už se vzdal námahy.

Pét'a jej se zájmem sledoval. "Bílý slon," řekl konečně.

"Prosím?"

"Bílý slon. Jednou se záhadně ztratil maharádžovi z Džajpuru, jenž ho neobyčejně miloval a jeho zmizení velice těžce nesl. Po celém světě se rozjeli detektivové, hledali a hledali, avšak marně. Po několika týdnech byla záhada objasněna díky zápachu, šířícímu se z klece. Slon propadl podlahou do sklepa a chcipl tam hlady."

Přistoupil ke sklu a plochami dlaně se do něho opřel. Průhledná stěna bez odporu sklouzla ke straně. Teprve teď viděli skutečnou sílu skla - více než decimetr. Mělo by odolat i střelám velkorážového kulometu, o šklebících se hvězdících ani nemluvě.

Tobíáš nasál vzduch. "Voní to tu ... jako vanilka."

Opatrně vstoupili do vedlejší místnosti a nahlédli do tmavé chodby. Nic se tam nehýbalo. Neozval se ani jediný zvuk. Člověka žijícího o několik set let dříve by patrně - a právem - překvapila jistá bezstarostnost všech účastníků tohoto dobrodružství. Pét'a ani Tobíáš si vůbec nepřipustili možnost analogie sebe samých s Jeničkem a Mařenkou, vykrmovanými k pozdější porážce a konzumaci, a Mart Stam, ačkoli tonul v chmurných obavách o jejich osud, nepředpokládal, že by vesmírní piráti (jak anachronický termín!), kteří obě ozdoby polyvize unesli, používali nějakého druhu kosmického prkna, po němž by jejich oběti pochodovaly.

Život byl ve 25. století tím nejcennějším, nejlépe chráněným a usilovně prodlužovaným. I za cenu opěťovaných transplantací a kyborgizace, dlouhodobých hibernací a obrovských nákladů, s nimiž byli například z Ponticulu dováženy velevzácné, kouskům huspeniny podobné hlubinné organismy, uspokojivě léčící i velmi vzdorné případy zhoubných nádorů. Avšak to nebylo podstatné. Teprve odstraněním vnitrodruhových bojů, válek, se smrt opět stala něčím mimořádným a před přirozeným opotřebováním organismu zcela nežádoucím, čemuž se přizpůsobil celý životní postoj lidstva. Žádný dopravní prostředek nesměl opustit továrnu bez dokonalého - nebo alespoň podle možností dokonalého - zajištění bezpečnosti: všech osob uvnitř i vně. Ukázalo se, že k prevenci zločinu vede vlastně kromě spravedlivého uspořádání společnosti naprosto stejná a stejně jednoduchá cesta jako k prevenci tuberkulózy a rakoviny, totiž pravidelná a povinná psychiatrická vyšetření, odhalující již v zárodku blížící se nebezpečí a celkem snadno je likvidující. Přirozený a nevyhnutelný sklon k agresivitě, vznikající zpočátku především v aglomeracích superměst s mnoha desítkami miliónů obyvatel, byl ovládnut sociálně i farmakologicky; člověk přece musí solit a stopové množství jistých velmi účinných farmak, známých již starým obyvatelům Mexika, sice neučinilo ze samotářských morousů oblíbené středí rozjásaných společností, zabránilo však alespoň vzniku nebezpečných stavů. Laskavost k dětem se stala samozřejmostí a matky věděly, že se neporušeny, ač strašlivě umazány, vrátí večer domů, aniž by se někde setkaly se smrtícím nárazníkem nebo vraždícím šilencem.

Krátká doba několika století nového společenského řádu ovšem zdaleka nepostačila nejen vymazat, ale dokonce ani znatelně ovlivnit vrozené pudů a instinkty. Ukázalo se však, že jejich působení bylo jednak přeceňováno, jednak vykládáno zcela nesprávně díky pohledu zakouřeným sklem získaných návyků a reflexů. Do popředí lidské psychiky jako jeden z nejvýznačnějších znaků po stovkách tisíců let napjatého, ustrašeného naslouchání nočním šelestům a trýznivého vyhlížení předních hlídek nepřítelů z hradeb opět vyplula hra, zpola zapomenutá, nejstarší aktivní princip života. Tuto možnost tušil už starý novověký filozof Johan Huizinga, jemuž bylo dovoleno rozvíjet své hravé úvahy v jakémsi zařízení zvaném koncentrační tábor a pak tam zemřít. Teď, po pěti stoletích, došlo na jeho slova. Lidé se zbavili strachu, heslo Memento mori, pamatuj na smrt, bylo přijímáno s nechápavým úsměvem jako pouhá přihlouplá originalita a svět zjasněl, což mělo celou řadu kladných a některé záporné důsledky. Mezi záporné musíme počítat i bezstarostnost, s níž jsme se právě setkali, podobnou sice na pohled milé, avšak nemoudré snaze dítěte spřátelit se s brejlovcem.

Ale i toto vše budiž řečeno mimochodem, na okraj.

Vchod do koridoru, kterým zmizely hvězdice, byl tak nízký, že se Pét'a i Tobiáš museli sklonit, brzy se však opět rozšiřoval v chodbu obdélníkového průřezu, v níž jenom vanilková vůně a podél stěn upevněné zábradlí, jemuž se oba v tiché dohodě pečlivě vyhýbali, prozrazovaly nedávnou přítomnost pětiramenných potvor. V poměrně úsporných vzdálenostech byla do stěny zasazena kulatá zasklená okénka, dost nízko, aby do nich mohli nahlédnout - což, jak se ukázalo, nepřinášelo žádné zvláštní rozptýlení. Prostory, do nichž okénka vedla, byly buď temné, nebo rovněž prázdné, dokonce bez jakéhokoli nábytku nebo něčeho, co by mohlo za nábytek sloužit. "Ty ... ty bestie se přece nespokojují jenom tady s tím," uvažoval Pét'a Pritt a štítivě ukázal na zábradlí. "Když dovedly postavit takovou loď..."

"Věříte, že ji postavily?" řekl se zjevnou pochybností Tobiáš. "S těmi háky nebo rohy nebo co to vlastně mají na chapadlech? Já vím, jednou jsme dokonce točili film o kosmické lodi, zbudované a řízené inteligentními prvky..." připustil a zmlkl, aby se snad nedotkl tvůrce.

"Nechme teď naše minulé hříchy stranou," navrhl Pét'a. "Tohle není polyvizní seriál. Kdyby byl, už jsme si s tím levou rukou poradili, Tobiáši. Začínají mne bolet nohy. Co budeme dělat dál? Máte o tom nějakou představu? Kromě toho na mne kupodivu leze hlad."

Tobiáš sice absolutně žádnou představu neměl, ale její vytvoření bylo, jak se na ostříleného polyvizního pracovníka sluší, otázkou zlomku sekundy.

"Podlaha se tu trochu sklání, Pét'o. Doporučuji, abychom šli, pokud to půjde, pořád dolů. Jestli loď přistála, jakože určitě ano, pokud to tu nemají s gravitací náramně dobře vymyšleno -, měli bychom se dostat někam ke vstupu."

Byla to stará a osvědčená rada, která (teoreticky) musela dříve nebo později dovést každého v horách zbloudilého skautika až k pohostinným rybářům na břehu moře a zachránit ho tak před hrozící zhoubou. V praxi se její realizace ukázala značně obtížnou. Ačkoli se pohybovali - jak Pét'a Pritt celkem správně usoudil - jen v zevní sekci, sousedící s pláštěm korábu, procházeli úplným labyrintem místností a místnůstek, jejichž smysl byl naprosto záhadný, pokud to ovšem nebyla vyprázdněná skladiště nebo prostě přepážkami oddělené prostory, jež lze v případě potřeby hermeticky uzavřít. Jednou nebo dvakrát se jim zdálo, že zaslechli klepání rohovitých výrůstků o stěny, ale zvuk se nikdy nepřiblížil.

"Máme to!" zajásal Tobiáš, který jinak jásal velice zřídka.

Jednotvárná plocha šedé stěny koridoru byla přerušena výstupkem konstrukce sice poněkud neobvyklé, ale zase ne tak zvláštní, aby její mechanismus nebyl na první pohled zřejmý. Obvyklé kolo šroubového závěru nahrazovalo zařízení ve tvaru trojcípé hvězdy, opatřené na koncích kónickými prohlubněmi.

"Vypadá to, jako by s tím obvykle manipulovaly opravdu ty... ty hvězdice," poznamenal Pét'a. "Vidíte, Tobiáši? Semhle -," ukázal na prohlubeň - "asi zaklesnou ty svoje háky. A víc ramen než tři nemohou tak jako tak najednou použít.

Sakra, mně se to nechce líbit."

"Proč?" zajímal se Tobiáš.

"Protože to zatím jde až moc snadno. Zřejmě jim hrozně záleží na tom, abychom zmizeli."

"Aha," přikývl Tobiáš. "Máte na mysli něco jako zastřelení na útěku nebo podobně, že?" liboval si.

"Byl bych vám velice zavázán, kdybyste svou fantazii napřel nějakým méně deprimujícím směrem," řekl Pét'a Pritt vyčítavě. "Jinak jste ovšem odhadl moje tušení docela přesně. No, co uděláme? Zkusíme se dostat ven. Musíme to risknout. Jestli jsme náhodou na oběžné dráze, tak mi to pomozte honem zavřít."

Ačkoli nebyli vybaveni rohovitými výrůstky, povolil závěr docela snadno. Nebyli na oběžné dráze. Do nitra lodi vznikl aromatický hepteridský vzduch, potlačující pronikavou a teď už dost nepříjemnou vanilkovou vůni. Oba jej vdechovali s rozkoší a zhluboka. Po oceánu nebylo ani stopy. Kolem nich se tyčily bizarně rozežvané vrcholky hor, holé a většinou pokryté sněhem a ledem. Koráb zřejmě přistál v dost značné nadmořské výšce uprostřed jakési obrovské, kráteru podobné kotliny, vytvořené snad před milióny lety rozměrem sopečné činnosti, jež dala vzniknout hepteridským velehorám. Ani Pét'a ani Tobiáš si jich však příliš nevšíмали. Jejich pozornost byla zcela upoutána obrovskou hromadou trosek, zakrývající jim část výhledu, ačkoli byla vzdálena několik set metrů.

"Co to je?" obrátil se Tobiáš na Pét'u řečnickou otázkou.

"Na polyvizní Akademii jsme se cosi učili o historickém uměleckém směru, nazývaném destruktivismus," odpověděl Pét'a spíše duchaplností než vážně míněným návrhem vysvětlení. "Slisované automobily a letadla a tak podobně. Jenže tohle moc na automobil nevypadá, vidíte, Tobiáši?"

V okolí se zatím nic nehýbalo. Celkem bez obtíží sešplhali po jedné ze žebrovaných opěr korábu, kde byli uvězněni, na kamenitou pláň, ozdobenou tu a tam živočichím stéblem místní trávy. V instinktivním předklonu přiběhli k té VĚCI, která by je měla v případě potřeby docela dobře ukrýt jako labyrint - rostla nad nimi každým krokem spleť přeražených nosníků, zprohýbaných plátů obšívky a beznadějně zamotaných kabelů a trubic jako mrakodrap. Občas se ozvalo zarachocení nebo cinknutí; to nějaká uvolněná součástka v nitru hory trosek přičinlivě zvýšila entropii vesmíru a propadla se, jakož gravitace kázala jí, o několik poschodí níže.

Podnikavější Pét'a Pritt obešel zmuchlanou věž katedrály, jež snad kdysi byla stabilizátorem. Vysoko, tak vysoko, že musel nepohodlně zaklonit hlavu, uviděl na části trupu, jež se zachovala, začouzená a zprohýbaná, avšak čitelná několikametrová písmena: CAPAX 37.

13. KAPITOLA

Uvažte sami, že bez té náhody bych jistě byl tisícronásobně mrtev.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Zvláštní zpráva: Včera odpoledne nalezla skupina horolezců, chystajících se k výstupu na doposud nezlezený horský vrchol na hranicích Tibetu a Nepálu, dva zcela vysílené muže v lehkých kosmických oblecích a bez jakéhokoliv vybavení, dokonce i bez dopravních prostředků, jež by vysvětlily jejich pobyt v této málo navštěvované krajině, chráněné jako přírodní a turistická rezervace. Podle dokladů se zdá, že oběťmi podivné příhody jsou známí tvůrčí pracovníci polyvize, režisér P. P. a kameraman T. Z., kteří měli právě v těchto dnech pracovat s proslulou představitelkou "nového proudu" Karou Karnovou na dalším dílu oblíbeného seriálu, ovšem nikoli v Himalájích, ale mimo Zemi. P. P. i T. Z. odmítli podat s poukazem na své vyčerpání jakékoli vysvětlení - zpráva se však velmi brzy rozšířila a hotel v Nehrúbádu, kde byli přechodně ubytováni, byl záhy obležen několika sty obdivovateli božské Kary, dožadujícími se zpráv o svém idolu. Náš zvláštní zpravodaj velmi agilně zorganizoval rozhovor delegace tohoto shromáždění s P. P. i T. Z., nebyl však k oběma zachráněným umělcům vpuštěn zásahem orgánů Centrály, které se zcela nepochopitelně a netaktně do celé záležitosti vmísily, a dokonce dopravily dosud vyčerpané a nezotavené oběti příhody na neznámé místo.

Ptáme se právem: Co se vlastně přihodilo?

Kde je Kara Karnová?

A především - jak dlouho hodlají některé sekce Centrály zneužívat svých výsad a blokovat závažné informace, doufajíce ve vlastní nepostižitelnost a v naši trpělivost? Konec článku.

Mechanický hlas, recitující bez jakéhokoli vzrušení a naprosto stejným tónem, jakým by ohlašoval zkázu kontinentu i pozoruhodný nález brambory obzvláště bizarního tvaru, umkl, a Šéf vypjal videoakustické zařízení svého duplikátoru. Takže to už začalo. Za pár hodin bude zavalen dotazy a interpelacemi, zabývajícími se především a výhradně tou bláznivou ženskou, zatímco by se měl plně soustředit na něco neskonale vážnějšího, co odsunulo do pozadí i Terebru (naštěstí už úplně evakuovanou - pomocná flotila mezi veletoky žhavé lávy jenom paběrkuje a bude nejlépe, když i toho nechá). Vyřukal na selektoru desetimístné číslo.

"Ano?" řekl z obrazovky tázavě chlapík v bílém plášti, zřejmě pohrdající konvencí. Opovrhl i přičeskem a zářil nádhernou pleší zdravé barvy. "Ještě něco, Šéfe?" Odložil jakýsi časopis a sepal štíhlé prsty v gestu trpělivého, ač mírně znechuceného očekávání věcí příštích.

"Ehm ... tedy ano, doktore," zavrčel Šéf, který by byl nejraději hovor zase zrušil, jenže na to už bylo pozdě. "Ještě maličkost: jak vysoko hodnotíte pravděpodobnost, že ta stvoření, která nám popsali ti dva...", Šéf se štitivě usklíbl - "ti dva borci z polyvize, jsou inteligentní a jsou, abych tak řekl, autory kosmického korábu?"

Trpělivost muže v bílém plášti se stala takřka manifestační. "Mám to dát počítači?"

"Ne, vůbec ne! Chci znát vaše mínění. Výsledky počítačů už mám."

"A závěr?"

Šéf jenom mávl rukou. "Jako vždycky a ke všemu s výslovným podotknutím, že pravděpodobnostmi kalku je odvozen výhradně z analogií s pozemským životem a platí tedy pro Hepteridu velmi podmíněčně. Jinými slovy vůbec nic použitelného. Čekám na váš závěr."

Plešatec, jinak jeden z nejváženějších exobiologických poradců Centrální, specializující se na otázky možnosti a forem mimolidského inteligentního života ve vesmíru (což až dosud nedalo mnoho práce a poněkud se podobalo odbornému zaměření na polednice nebo jezinky), pokrčil rameny.

"Od počítačů už jistě víte, že jiná tělová symetrie než bilaterální je alespoň u nás, na Zemi, svrchovaně nevýhodná pro vývoj vyšší nervové soustavy. Hlavonožci to sice s inteligencí dotáhli až překvapivě daleko, ale například zkušenosti jednoho ramene nejsou automaticky předávány ramenům ostatním. Pentagonálního mudrce si prostě nedovedu představit. A bytost, schopnou postavit na nohy technickou civilizaci od otesaného kamene až ke kosmickému korábu jenom s nějakými rohovitými nerozčleněnými kopýtky, taky ne. Pokud ovšem můžeme panu Prittovi a tomu druhému věřit."

"Nemůžeme," řekl Šéf s hlubokým přesvědčením v hlase. "Bohužel jsme však zatím na jejich informace odkázáni.

Nemohu pořád navázat gravifonní..., ale to se vás konečně netýká, doktore. Jste si tedy jist, že ty bytosti v kosmickém korábu na Hepteridě nebyly inteligentními tvory?"

"Vůbec ničím si nejsem jist, Šéfe, nic takového jsem neřekl a pro jistotu, abych se přiznal, tenhle rozhovor nahrávám. Nerad bych nakonec lital v nějakém maléru. Vesmír je veliký a absolutně z něj nemůžeme vyloučit možné inteligentní obyvatele tak bizarních forem, že pětiramenná hvězdice s kopýtky je proti nim vysloveně fádni a tuctové stvoření."

"Tak vám moc děkuju!" rozloučil se Šéf procítěně.

Po chvíli uvažování vyřukal na selektoru další číslo s mírnou hrdostí na svou paměť, umožňující mu ještě v poměrně slušném věku sto dvacet let obejít se obvykle bez nahlédnutí do videoseznamu.

Tentokrát chvíli trvalo, než se k přístroji (a tím i na Šěfovu videostěnu) přičítal volaný mládenec ze zvláštní sekce Centrály, tentýž, který jej Vlastně přivedl na myšlenku obydlení Hepteridy těmi blázný z Tibetu nebo vlastně odkud. Byl přičinlivě udýchán a vlekł svazek plastických duplikačních karet a nějaké plány.

"Tak co jste vystrachal?" zahučel Šéf a usilovně se snažil přesvědčit sám sebe, že záporný citový postoj k nevinným nositelům špatných zpráv, vrcholící kdysi jejich popravami, je už dávno překonaný a neúčelný. "Stručně, prosím vás!" Mládenec přikývl. Pokud jde o vlasy, pomyslel si Šéf, mohl by se s exobiologem rozdělit, aniž by příliš utrpěl. Vlastně měl by se rozdělit.

"Informací je hrozně málo, Šéfe, ale podle toho, co hoši z Vyhodnocovací z těch dvou vypumpovali, mohlo by docela dobře jít hned o několik typů stavěných donedávna na Sadoru pro přímé přistání na planetách s hustými atmosférami a pořádnou gravitací. Pak toho sice nechali, ale pár prototypů přece jen dali dohromady."

"Co se s nimi stalo?"

"Podle našich záznamů by už asi měly být mimo službu. Disponovali si s nimi pochopitelně na Sadoru, a pokud vím, sloužily většinou jako plachťáky pro krátké trasy uvnitř planetární soustavy Sadoru. Jeden nebo dva poslední modely mohly ale i do mimoprostoru."

To by ovšem bylo nutné, pomyslel si Šéf, pokud by si někdo nechtěl hovět pár tisíc let na cestě. Sador je téměř přesně na opačném konci Galaxie než sektor Hepteridy,

"Znamená to, že to byl určitě nebo alespoň pravděpodobně výrobek Sadoru?" vypálil na mládence, který zděšeně zamával rukama.

"To ne, Šéfe, to jsem neřekl a nechci do něčeho přijít! Podle vnitřní dispozice skladových prostor jenom myslím, by to snad mohly..."

"Tak to už jste dnes druhý," poznamenal ledově Šéf a vypjal. Rozhodl vzdát se dalších diskusí tohoto druhu. Na Hepteridě se mohlo dít všechno možné a poměrně značná část nemožného, věděl to a byl za léta a desetiletí práce v Centrále na ledacos zvyklý. Teď však - a to, se stalo, pokud jeho paměť sahala, teprve podruhé nebo potřetí - mohlo jít o skutečný styk s mimozemskou civilizací. Pravda, s civilizací, jejíž reprezentanti nevypadali moc půvabně, ale co na tom? Šéf věděl, že touha po setkání ve vesmíru byla jako chór antické tragédie v pozadí všech kosmických výbojů od prvního sputniku a Gagarina až k cestám mimoprostorem, při nichž se zpočátku ještě nedokonalé kosmické koráby občas rozpouštěly v nicotě jak kostky cukru v čaji. Tohle a ovšem i problémy s přelidněním a surovinovým hladem, ale touha po setkání byla přece jen prvotní a nejsilnější. Shodou podivuhodných náhod byla vždycky, když naděje už dohasínaly, oživena nálezem desetitisíce let staré rytiny nebo skalní kresby s vyloženě kosmonautickou tematikou. Nebo malorázovými puškami prostřelených lebek zvířat, která se potkávala leda s neandertálci, a pro úplnost i prostřelených lebek těch neandertálců jaksi nádavkem. Nebo nepochybných šroubů a hřebíků, ba dokonce i čehosi neobyčejně podobného takzvané svíčky z výbušných motorů, jaké se používaly v novověku a na počátku kosmověku, v uhlí nebo vápenci, čímž je zaručeno stáří nějakého toho miliónu let. Nebo otisky profilovaných podrážek kosmonautických bot, které se vlastně od počátku kosmověku nezměnily a nemají proč se měnit ani v budoucnosti, v zesklivatěném písku Gobi. Nebo zřejmě zapomenutou sbírku ukázek exotické fauny v jeskyni Vallonet u Roquebrune-Cap-Martin, ve kterém nechyběly exempláře slonů, nosorožců, lvů, hyen, ba ani velryb, ačkoli se do jeskyně zřejmě dostaly dříve, než se tu rozkoukal první chlupatý pračlovíček. Nebo ...

K čertu s nebo. Výsledkem těchto nálezů na Zemi, kde ovšem nikdy nelze vyloučit laskavou účast nějakého nezkrotného šprýmaře nebo idiota s touhou po publicitě, i na několika málo v hlubinách Galaxie zapadlých planetách, bylo založení a především udržování patroly, jejíž čluny, pilotované chlapy podobajícími se spíše kulturistům než druhu Homo sapiens - trvalé přetížení dává pořádně zabrat -, hledaly už tři sta let v nesmírné prázdnotě systémů některých nadějných hvězd. Zatím marně. Ale teď je opět jednou naděje na dosah ruky a je na něm, aby první nepochybný a přímý kontakt s neznámou civilizací, která se snad rovněž vydala hledat družné sousedy, neskončil tragickým střetnutím. Šéf málokdy dramatizoval situaci, ale tentokrát si uvědomoval docela jasně, že by si postavil pomník, jakému není rovno. Že by z hlediska planetárního a kosmického vývoje proti němu vypadali Čingischán, Napoleon i Hitler jako bezvýznamní kapesní zlodějíčkové. Tohle by byl malér impozantního formátu a jeho napravení by bylo nesmírně obtížné. Pokud by bylo vůbec možné. Pravděpodobně by nebylo. Vlastně téměř určitě ne.

Kdyby alespoň ti dva neblábolili páté přes deváté! Nebýt svatosvatého ujišťování psychiatrů, že nejsou pod vlivem drog a že se nezbláznili, asi by se tím vůbec nezabýval. Jsou na Zemi - ovšem. Ale jak se ze zatracené Hepteridy na zatracenou Zemi dostali? Žádný koráb ze sektoru Heptericia nebyl hlášen.. To byla jistota, protože počítače registračních lokátorů se nemohou nebo by se alespoň neměly mýlit a na rozdíl od lidí se ani nerozptylují například topologickými hlavolamy. Dopravila je tedy sem ta... ta stvoření, která oba tak plasticky popisují? Vypadá to tak - a jestli to dokázala, aniž vzbudila pozornost, pak pravděpodobně v případě potřeby dokáží i hodně jiného. Když už si odmyslíme lokátory, zbývá přece skutečnost, že Himálaj není žádná pustina, horolezci si tam málem šlapou na paty, na každém druhém kopci je klimatické sanatorium nebo hotel s turisty a s falešnými pozůstatky sněžného muže. A přece nikdo nic neviděl. A kde je Mart a kde je ta ženská?

Šéf stiskl knoflík magnetofonu, kam duplikátor před několika minutami přenesl výpovědi Pěti Pritta a Tobiáše, zkrácené a zhuštěné.

"... ano, jsem si docela jistý, že tam bylo napsáno Capax 37 ..."

Alespoň tahle záhada se tedy zčásti vysvětlila, i když neuspokojivým, ba dokonce ze všech možností asi nejméně uspokojivým způsobem vůbec. Jeho obavy se splnily od a do zet; Capax byl zřejmě obratně vyloupen, jinak by byly automatické detonátory, instalované, aby loď s jadernými výbušninami a s řízením poškozeným nebo zničeným kdovíčím nebloudila kosmem, nálož odpálily v bezpečné vzdálenosti od všech kosmických těles. I z blekotání těch dvou pánů bylo však zřejmé, že není roztržena na prasek. Někdo, kdo rozuměl věci, zřejmě odmontoval a vyřadil i automatický radiomaják, který měl Mart Stam svou stanicí hledat. Ten vezme za své docela určitě až naposledy - a přece mlčel. Že by ty zatracené hvězdice věděly i tohle? Inu, vyloučit to nelze. Zná-li z elektroniky alespoň to, co znal už staroušek Hertz, snadno mohly maják najít. Vyloupený Capax 37 pak navedly na nestabilní oběžnou dráhu, spadni si kam spadni. Schovávat kosmický nákladák dlouhý přes šest set metrů je vyloučeno. Magnetometry ho najdou pod mořem i na souši. A zahrabávat ho dostatečně hluboko by byla hromská práce.

To, co vyprávějí o své cestě na Zem, je naprostý zmatek, nic než zmatek.

"...ne, opravdu ne. Nechápeme to, vůbec ne. Přešli jsme od toho vraku ke skalám..."

...Víte, je to asi nesmysl, ale zdálo se nám, že nás stále někdo sleduje... Ne, z té lodi ne. Byl... byl to velmi vtíravý pocit...

...Bolesti jsme neměli. Byla tam jeskyně, vlastně vchod do ní. Na okamžik se mi zdálo, že se trochu chvěje, vlastně to není přesné, že chvíli je a chvíli se ztrácí, asi jako když vystupuje loď z mimoprostoru, ale snad se mi to opravdu jen

zdálo. Pan Pritt totiž nic podobného neviděl...

...Najednou byla tma, ačkoli jsem se vzdálil od vchodu jeskyně malý kousek cesty. No, kousek, dva tři metry. A přece najednou přišla tma, ale ... já vím, zní to strašně legračně, ale my v té tmě tak nějak viděli. Totiž ono nebylo co vidět, ale přesto ...

... Vypadalo to jako nitro absolutně hladké roury, složené z kouře. Já vím, ale nijak lépe ... Když se na to ptáte, napadá mi také, že jsme vlastně měli pocit stavu beztlíže. A ta roura se strašně rychle pohybovala proti nám. Ne, prosím, žádné chuchvalce. Byl to jen pocit, ale náramně silný a přesvědčující. Obrovská, nepředstavitelná rychlost...

... A stále jako by byl někdo s námi, takové nepříjemné šimrání jako v temné místnosti, kde prostě víte, že tam někdo kromě vás je. Ne, tma tam nebyla, totiž byla, ale jak jsem říkal ...

... To vám naprosto nemůžeme říci. Snad pár minut, snad tisíc let... Já nevím jak Tobíáš, ale já jsem si připadal jako zarostlý v ledovém bloku nebo v diamantu, prostě prostoupený něčím takovým, že jsem se nemohl ani hnout.

...Myslím, že ne. Alespoň jsem nepozoroval, že by se mi špatně dýchalo. Já vlastně ani nevím, jestli jsem vůbec dýchal. Nevím. Opravdu ne ...

... Chvilí se i při té strašlivé rychlosti zdálo, že se roura dělí a kříží s jinými a že vlastně letíme nebo že ona letí proti nám nepopsatelně složitou křivkou. Ten kouř, ze kterého byla roura, potom nějak zhoustl, nevím jak a proč, protože pořád neměl žádný tvar, žádnou strukturu. Já vím, že bych to ani neměl říkat, ale víte, jak vypadal? Jako zkamenělý čas ...

Šéf vypjal magnetofon. Tímhle se bude zabývat později. Zkamenělý čas je možná vítaná rekvizita autorů fantastických románů, jenže jeho teď zajímají ty potvory z cizí kosmické lodi. Zatím jim ještě říká potvory - kdo ví, jak zdvořile je bude muset oslovovat, jestli všechno dobře dopadne. Člověk si ovšem zvykne na všechno.

Takže zatím přijmeme jakousi pracovní hypotézu, říkal si, že cizí loď náhodou narazila na Capax 37, objevila v něm jaderné výbušniny a zneškodnila je, přičemž zmizel i automatický radiomaják. Posádka nezmizela, naštěstí, protože Capax 37 přirozeně žádnou lidskou posádku neměl. Shodou okolností a čirou náhodou se do toho zamotali dva umělci, kterým nebylo ublíženo, ačkoli by si to za své celoživotní dílo docela zasloužili, nemají dokonce, ani mizernou kocovinu ze záření, ba naopak byli nějakým záhadným, ale velmi působivým způsobem vráceni do náručí nedočkavé matky Země. Mart Stam se zatím nehlásí, ale o nějakých obtížích se zmiňoval už v poslední relaci, aniž pro ně ztratil dobrou náladu. Takže mu, doufejme, nebezpečí nehrozí, a uhlídá i tu ženskou Karnovou. Veškeré úsilí musí teď Šéf soustředit na styk s těmi potvorami, nebo bude strašlivý malér. Především zarazit horlivost Aslana a jeho mládenců, aby nenatropili žádné škody. Naštěstí odstartují až zítra ráno.

Sektorem vylovil spojovou ústřednu.

"Zkoušíte tu a tam gravifonii na Hepteridu?" otázal se nedůvěřivě.

"Pořád, Šéfe," ujistil jej vyčítavě mládenec ve službě. "Každou čtvrt hodinu. Zatím nic."

"No dobře! Zkoušejte dál, a až dostanete spojení, tak mne zavolejte. Kdykoliv, rozumíte? Ve dne i v noci."

Mladík rozuměl nebo to alespoň předstíral.

"A teď objednávám fonio Titan. Výzkumná stanice, vedoucího Aslana. Až budete připraven, namluvím depeši a vy ji ihned odešlete."

"Jasně, Šéfe. Za momentíček se ozvu."

Momentíček trval asi půl hodiny, ale Šéf nebyl netrpělivý. Znal z mladších let provoz spojové ústředny Centrály a věděl, že není tak jednoduchý, jak na telestěně vypadá.

Mladík tentokrát vypadal poněkud zaražen.

"Bohužel, Šéfe, nemohu vás při nejlepší vůli spojit. Operační část Výzkumné skupiny odletěla z Titanu před osmi hodinami. I s ...," mladík nenápadně nakoukl do objednávky, "... i s Aslanem. Zůstala tam jenom nějaká služba nebo co. Mám tu služební hlášení."

Šéf chvíli v duchu počítal, a když se zdálo, že už ani srdečním ani mozkovým cévám nehrozí bezprostřední nebezpečí, vyzval mládence:

"Přečtete to!"

"Výzkumná skupina, Aslan: odlet v 07.30 efemeridového času, trajektorie 073/85g, po cestě plnění úkolů, loď Horus 87, plný stav, šest posunů v mimoprostoru, konečný cíl sektor Hepterida. Pokyn a povolení Centrála 04 pod číslem atakdale."

04 bylo kódové označení Šéfa. Aslanovi legionáři byli tedy už na cestě a prolétnou Hepteridou jako projímadlo a pět set let kosmověku, hledajícího ve vesmíru kamarády, bude patrně ztraceno a zmařeno. Navždycky. On to zavinil. Mohl tušit, že si Aslan vymyslí nějaké cvičení nebo jiný nesmysl, že nevydrží čekat ani těch pár hodin. Blázen! Ztracený blázen.

A co teď?

Mnoho možností nezbývalo. Gravifonické spojení bůhvíproč selhalo a radiofonická zpráva na Hepteridu dolétne asi za dvacet tisíc let, což je přece jen trochu pozdě.

Tentokrát nechal telestěnu vypjatou. Tušil, že nevypadá tak, aby jako obvykle s potěšením rozčiloval podřízené svou urážlivou svěžestí a zachovalostí.

"Ano, hned. Cože? Jediný Castor. Biologové na Echinu? Ruším. Za hodinu odstartuje k sektoru Hepterida. Já. Jenom já. Ano, slyšel jste přímo výtečně. Zařídte mi potřebné věci na orbitě Terra III. Nemám čas zdržovat se nákupy. A ihned pro mne pošlete člun. Ano, speciální člun, samozřejmě. Do toho vám vůbec nic není, kolik je mi let, vy drzý chlape! Za deset minut čekám speciál. Končím."

Opřel se do křesla s plným vědomím zprávy, jež se právě teď nese po Centrále, přeskakuje z oddělení do oddělení a ze sekce do sekce, za chvíli dospěje na Terru III a o něco později do měsíčních kolonií, na Mars a ještě dál, kam až

dosáhne fonie: dědek se konečně zbláznil.
Tiše se zachechtal, ačkoli mu vlastně vůbec nebylo do smíchu.

14. KAPITOLA

...ježto brázdil širý nebeský prostor letem nepříliš spěšným, mohl jsem ho sledovat zrakem i krokem dosti snadno.
Cýrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

Aslan byl po celou dobu svého velení Výzkumné skupině hluboce vděčen prozřetelnosti, že skupina zůstává. přísně utajovanou a že nepořádá parády a přehlídky, o nichž ze svých historických studií věděl. Uvědomoval si to takřka denně, ačkoli by ho už dávno neměli překvapovat štihlí a asteničtí obyvatelé planet s nízkou gravitací, opatření při práci na hmotnějších kosmických tělesech podpůrnými biomechanickými přístroji, ani zcela opačně vyhlížející přírůstky z kolonií obřích planet, sotva poloviční velikosti, zato však s mohutně vyvinutou kostrou a tak bohatou tvorbou krve (která se především vyrovnává s gravitací), že byli za jistých okolností schopni setrvat například pod vodní hladinou i bez akvalungu docela imponující dobu, na Zemi, nebo dokonce na Měsíci se však pohybovali nejistě, ba poněkud - Aslan byl schopen si to přiznat - směšně, což ovšem nic neříkalo o kvalitách, potřebných pro službu ve Výzkumné skupině. Frol, který se jako jediný mohl pochlubit usmrcením fredegarské supersépie (ačkoli se z toho těšil jen několik málo následujících sekund), byl například právě z gravicilních a křehkých kolonistů Pergamy, velké a hmotné sotva jako pozemský Měsíc, a přece ...

Aslan probíral jména a charakteristiky svých chlapců, zachycené na barevných plastických kartách, a sestavoval je do úderných skupin právě podle těchto hledisek. K pozemním akcím na Hepteridě se nejlépe hodí mládenci s návykem na jedno g nebo těsně okolo. Zálohou budou tentokrát čahouni z Vaniny, Lenty a ostatních méně hmotných planet a ovšem pár nováčků zrozených až na Marsu a na Luně. V případě potřeby se mohou s biomechanickou oporou docela dobře henžit i na Hepteridě - Aslan ovšem navzdory vrozenému smyslu pro romantiku a jistou fantaskní malebnost doufal, že tento případ pro jeho kluky bude Kara Karnová. Zbytek posádky z kolonií těžkých planet zůstane v lodi Horus 87 a bude zajišťovat celou akci obvyklým způsobem.

Aslan pedanticky sklapl všechny tři hromádky karet a předal je i s dalšími eventuálními starostmi svému zástupci Ligovi, pořizku z malé kolonie na Echině, kterému výprava k Hepteridě zkazila možnost svézt se s expedicí biologů snadno a rychle na dovolenou domů. Tvářil se uraženě a nepřístupně, což vzhledem k jeho postavě, podobající se nízkému špalku svalů na krátkých sloupovitých nohou, a s rukama, sahajícíma téměř k zemi, bylo velmi působivé, zejména připočítáme-li divoký černý plnovous, doplňující celkové vzezření terránského lidoopa. Rozhodně se však mladším a bezvýznamnějším členům skupiny nedopručovalo o Ligově zevnějšku nevhodně žertovat - na Echině platil za fešáka a to rozhodovalo. Základní lidský typ se za rozličných gravitačních podmínek, jimiž lidstvo obdařila teprve kosmonautika, nejen neočekávaně bohatě a zajímavě rozlišil, ale našel si i bystře a pohotově nejrozmanitější estetické ideály takřikajíc pro každou příležitost. (Kdyby byl Aslan znal z kulturní historie Willendorfskou venuši a Twiggy, byl by se divil méně, jenže tak daleko jeho zájem o minulé, a tudíž nedosažitelné ženy přece jen nesahal).

Ligo sebral plastické štítky a zastrčil je do kapsy kombinézy s prastarým pocitem všech podřízených, že musí tak jako tak udělat všechno sami, a že to udělají dokonce dříve, než si panstvo vůbec vzpomene. Také mužstvo bylo už rozděleno. Jako obvykle.

"Ve směru Hepteridy byla zjištěna tři umělá tělesa," zachrčel hlubokým basem, jako by se terránštině nechtělo z jeho takřka neexistujícího hrdla. "Sondy nebo co. Máme čas, fůru času. Impulsní pohon. Starozitnosti."

Aslan projevil jen mírný zájem. Vesmírem se toulalo statisíce zdvojených, nebo dokonce ztrojených sond, jejichž registrace už dávno přesáhla možnosti Centrály tím spíše, že je dříve nebo později vypouštěla nejen každá ctižádostivá kolonie, ale zcela určitě každý kosmický ústav a pravděpodobně i dostatečně agilní zájmové kroužky neukázněné mládeže. Znamenaly jistou svízel pro interstelární plavbu, asi jako kdysi zajáci, psi a kočky pro automobilisty, ale bylo nutné smířit se s nimi. Ještě pravděpodobnější ovšem bylo, že kdosi na Hepteridě zaměřil Horus 87 po jeho posledním posunu mimoprostorem a chce si jej prohlédnout zblízka v bezpečné vzdálenosti od Hepteridy a Zeleného slunce. Na tom také nebylo koneckonců nic zvláštního kromě otázky, kdo k čertu je na Hepteridě schopen vypouštět kosmické sondy. Podle předběžných informací by tam v tuto dobu měl být jen polyvizní štáb, hepteridští tuři a datové; žádný z vyjmenovaných živočišných druhů obvykle neměl s užitou kosmonautikou nic společného.

Aslan zapjal teleskopickou obrazovku a přepojil na pilotní centrálu. Pokynul Ligovi, aby usedl vedle něho.

Za několik sekund naskočil obraz. Videotelemetrik odváděl dobrou práci: tři sondy (nebo co to bylo) v poměrně pravidelné formaci byly zcela zřetelné a dobře viditelné včetně kapkovitého tvaru a jiskry plazmového výtrysku.

"Jaké mají rozměry?" zajímal se Aslan.

V Ligovi to chvilí chraptělo a bublalo, než se slova prodrala ven.

"Tak akorát, že by tam mohl sedět chlap. Kdyby chtěl."

"Kdyby chtěl..." opakoval přemýšlivě Aslan. "Zkusili jste se s nimi spojit?"

Ligo přikývl. "Jo, to už dávno."

Aslan si odpustil naivní otázku, jak to dopadlo. "Znáš ten typ?"

"Docela normálka. Na pulsních sondách není moc co vyměřšlet."

Oba muži mlčeli a pozorovali tři vřeténka, pomalu se na obrazovce zvětšující. Na palubních sondách opravdu nebylo

moc co vymýšlet: aerodynamický tvar a trysky pohonu byly dány fyzikálními zákony a technickými požadavky. Bylo vlastně těžké představit si něco neosobitějšího a anonymnějšího, co mohlo stejně dobře pocházet z kterékoli planety Galaxie. Snad kromě pěstního klínu nebo luku.

V levém horním rohu obrazovky počala naskakovat sestupná číselná řada countdownu, odpočítávající automaticky čas do setkání se sondami. Zbývalo šest minut a několik sekund. Šest minut. Pět minut čtyřicet.

Aslan se zřejmým váháním stiskl jedno z tlačítek na velitelském panelu. Horem zavrčely bzučáky a zablikala červená světla, signalizující bojovou pohotovost.

Ligo beze slova sklouzl z křesla a odkýval se jako obézní šimpanz směrem ke svému místu velitele palby na protější straně místnosti. Na jedné z malých obrazovek se postupně hlásily jednotlivé sektory. Pohotovosti bylo dosaženo v poměrně slušném - i když ovšem předpisu nevyhovujícím - čase padesáti sekund.

Čtyři minuty třicet sekund.

Sondy byly sotva deset tisíc kilometrů vzdáleny a zdálo se, že zahajují jakýsi manévry. Jejich formace se rozevřela a vzájemně vzdálenosti zvětšily. Aslan vysunul kuličku mikrofonu.

"Energocentrála! Zde funkce nula jedna. Zastavit pohon. Všechnu energii okamžitě pro ochranné silové pole. Plný výkon!"

Za dvě sekundy nastal v Horu 87 soumrak. Osvětlení potemnělo, infrazářiče v kuchyni počaly vychládat, pošetilé automaty v herně, v jejichž miniaturních polích a lesích se hemžili droboučtí zajáci a jeleni a na ještě drobnějších hřištích maličtí hokejisté a fotbalisté, znehybněli. Magnetofony, přehrávající mladším a naivnějším členům Výzkumné skupiny poslední milostné dopisy, které obdrželi před odletem na Titan a které jako obvykle nebudou mít nikdy pokračování, se zvolna zastavily.

Kolem korábu Horus 87, nazývaného pyšně a zcela nevhodně křižníkem, ačkoli šlo pouze o upravenou nákladní loď řady Vega III, se počalo perleťově jiskřit. Reaktory vydávaly veškerou energii k vytvoření bubliny silového pole, schopného podle příkonu zachytit a zneškodnit mnoho. Ale ne všechno. Prastará hra na honěnou mezi ráží děl a silou lodních boků vesele pokračovala v čase i v prostoru, byť i v pozměněné podobě.

Dvě minuty a čtyři tisíce kilometrů.

"Má to štěpné materiály, mrcha," zahudroval Ligo. "Asi plutonium. Antirakety?"

Aslan zavrtěl hlavou a pak si uvědomil, že jej Ligo, obrácený zády, nemůže vidět.

"Ne. Počkej! Dáme mu první tah."

"Komu?" zašklebil se Ligo a oddálil chlupatý prst se širokým olámaným nehtem z tlačítka, vypouštějícího štíhlé antirakety, roj vos, spěchající za teplem, světlem nebo zářením jiného druhu. "Tři plutoniové nálože nejsou legrace, Aslane!"

Minuta čtyřicet sekund.

Nehybní mužové u obrazovek, bizarní postavy, vybrané ve všech koutech Galaxie. Perleťové jiskření kolem lodi, podobající se teď stříbrnému míčku, hozenému vesmírem.

"Připravit ke vstupu do mimoprostoru!" nařídil Aslan několik sekund před poslední fází manévru sond, které zjevně mířily přímo k Horu 87. Nemohl se jen dohadovat, musel vědět. Netrvalo to dlouho a věděl.

První exploze obklopila Horus 87 ohněm. Sjel po povrchu silového pole a oťrásl lodí jako úder pěstí. Nouzové osvětlení zablikalo a zhaslo a opět se rozsvítilo. Ohnivá bouře šlehala na všechny strany, živena kosmickým prachem, plujícím jako plankton prázdnotou vesmíru, a zažihala další a další plaménky všude, kam jen dosáhla. Ligo, který zůstal v křesle jen díky obzvláště zesíleným elastickým popruhům, stiskl tlačítko. Silové pole zhaslo na setinu sekundy, kterou potřebovaly urychlené rakety, aby opustily Horus 87. Byla to nebezpečná, kritická setina sekundy, v níž se, kdyby právě v tomto okamžiku nastala další exploze, mohla celá loď změnit v drobný déšť kapek žhavého kovu. Jinak to ovšem zařídit nešlo.

Horus 87 teď řídily automaty. Nezáleželo na jejich důvtipu, ale na rychlosti. Současně s druhým výbuchem, vlastně již několik mikrosekund před ním, zahájila loď přestup do mimoprostoru, podivné a neprozkoumané dimenze, prostírající se nekonečně blízko a zároveň nekonečně daleko všeho v Galaxii a snad ve vesmíru vůbec. Také to bylo riskantní.

Zároveň s opuštěním časoprostorového kontinua sláblo silové pole a jaderný výbuch udeřil prudce a citelně.

Třetí nálož byla včas zničena antiraketou.

Aslan podvědomým pohybem vylovil z kapsy kombinézy želatinovou kapsli s hyperdrilem, utišujícím bolesti hlavy, spojené s každým přestupem do mimoprostoru, a rozkousl ji. Za chvíli otevřel oči. Obrazovka před ním oslepla, což ostatně v jednotvárném mimoprostoru, spojujícím vlastnosti absolutního vakua a nitra neutronových hvězd nepředstavitelné hmotnosti, bylo samozřejmé. Několik kontrolních světél hlásilo havarijní stav jednotlivých sekcí. Z podlahy se jako velký huňatý brouk pomalu a s hekáním zdvihl Ligo, pomáhaje si dlouhými pažemi. Zuřivým trhnutím se zbavil zbytků rozervaných popruhů.

"Stačí ti ten první tah?" otočil krví podlité oči k Aslanovi a třel si bolící spánky. Léky zásadně a důsledně opovrhoval. Šuškal se, že si i své gorilí zuby dává v případě potřeby tahat bez umrtvení a že v tom nachází kromě potvrzení vlastní výdrže i jakési prazvláštní potěšení.

Aslan se otočil od velitelského panelu. Havarijní signalizační světla postupně zhasínala. Mužové výzkumné skupiny se již pustili do práce. Na chodbě lodi bylo slyšet rachocení - nějaká skupina patrně dopravovala opravářské automaty na místa poškození.

"Úplně, Ligo," odpověděl Aslan a oťrel si hřbetem ruky krev, prýstící z roztrženého rtu. "Teď jsme na tahu my, kamaráde."

Leč malý nebožák, domnívaje se, že takovou smyšlenou báchorku mě nutí vyprávět ukrutní orlové, v jejichž zajetí jsem, nepřikládal mým slovům nižádné víry.

Cyrano z Bergeraku, Cesta na Měsíc

"Copak asi dělají Pét'a a Tobiáš?" obohatila Kara řečnickou otázkou všeobecné mlčení, v němž byli všichni přítomní, tedy ona, Mart Stam a staříček tylku dosud ponoření. Plastický svalovec Eko Dart s gravifonní stanicí zůstal dnes doma, přesněji řečeno v jedné z jeskyní dolních pater. Pravděpodobnost, že Šéf zavolá právě teď, rozhodně nevyvážila námahu spojenou s taháním panáka po nekonečném schodišti, vytesaném do skály. Tento naprosto nepravděpodobný případ pochopitelně nastal, a spojení nebylo proto dosaženo.

Božská Kara z hvězd se ukázala být bez příslušných kosmetických úprav a pracně vybudovaného prostředí, cestujícího za ní za obvyklých okolností víceméně kamkoli nejen po Zemi, ale i křížem krážem po Galaxii, normálním smrtelníkem. Marta dokonce napadla svatokrádežná myšlenka, že její návrat k přírodě dosáhl stupně, připouštějícího představu nadřazeného, oslovujícího ji prostě "Karnová" a posílajícího ji např. pro ty a ty spisy, ale ne abyste to zase jako obvykle spletla, slečno ...Miliarda obdivovatelů by se cítila tímto zjištěním zdrcena - Mart byl spíše udiven. Začal ke Kaře cítit respekt, když trpělivě a bez námitek šlapala, od dětských let patrně poprvé, schod za schodem nahoru, pořád vzhůru až k místu, kde byl jasně cítit spálený kámen a kde čerstvý lom skály i zbytky drtě, rozházené v koutech chodby, prozrazovaly nedávnou činnost nějakého kutilka s anihilátorem.

V chodbě byl proražen otvor, shlížející hluboko do údolí a na vrak Capaxu 37. Kařina otázka měla tedy dost chmurný podtext. Kdo prokázal ve věku, vyhýbajícím se ničení, zdemolovat něco tak složitého a pracného jako nákladní kosmickou loď třídy Phibro II, jednu z nejmodernějších v celé terránské flotile, určitě neustoupí před agresí vůči několika neškodným pracovníkům polyvize.

Mart stiskl rty a přes Kařiny platinové vlasy, vyplňující takřka celý nepravidelný ovál, sledoval trosky. Capax zřejmě přistál - ne sice příliš zdařile, ale přece, jinak by vypadal, ač si to bylo obtížné názorně představit, ještě hůře. Vlastně nevypadal by vůbec a už vůbec ne jako kosmická loď. Po havárii byl zřejmě vyloupen. Závěry skladovacích prostor se zablokovaly křivením teritového pancíře a do trupu lodi byly anihilátorem vyříznuty nepravidelné otvory, umožňující proniknout do nákladních sekcí. Mart nepochyboval, že jaderné nálože, určené k rekonstrukci povrchu jakési zatracené planety kdovikteré hvězdy podle bláznivých, představ Vystěhovaleckého, zmizely. Lépe řečeno nezamizely, tomu bránil železný zákon o zachování hmoty, ale změnily majitele.

"Říkal jste, že o Capaxu 37 nic nevíte ...," obrátil se Mart Stam k tylkovi, stojícímu se sklopenýma očima opodál. Nejevil zájem o poučný výhled na krajinu - zřejmě se jím už pokochal předem a dostatečně.

Tylku lehce přikývl. "Mluvil jsem pravdu, pane Stame. Nemohu ani jinak, jak už jsem vás, tuším, přesvědčoval. Nevěděli jsme o existenci vraku až do včerejška. Víte, naše hory Druhého kontinentu jsou velmi, velmi rozsáhlé a členité a některé jeskyně, jako tato, velmi málo navštěvované. Po posledních událostech odešli téměř všichni obyvatelé Hepteridy do bezpečných míst. V této oblasti zůstala jen hrstka pečlivě vybraných mužů a žen. Já jsem jedním z nich."

"Proč právě od včerejška?" pátral nedůvěřivý Mart.

Tylku se na chvíli odmlčel a přemítal. Pečlivě volil slova. "Jsme - do jisté míry - schopni zachytit, jak víte, pane Stame, lidské myšlenky i přítomnost lidských bytostí. Nikoli neživých předmětů. Nikdo z nás neměl důvod předpokládat, že se právě zde ocitlo něco zajímavého. Včera zde však přistáli lidé."

"S Capaxem?" podivil se Mart. "Lodě této třídy přece nemají posádku. Jsou řízeny automaty."

"Ne, s Capaxem ne, přistála zde jiná loď a na její palubě byli dva vaši přátelé. To je také, omlouvám se, poněkud opožděná odpověď na otázku slečny Karnové."

Kara se obrátila tak prudce, až Mart odlétl ke stěně chodby. "Co je s nimi?"

"Rada starších svolila, aby v případě jejich zjevného ohrožení bylo opět jednou použito tunelu do nekonečna, cesty třetího řádu. Tato nebezpečná situace, jak jsme alespoň usoudili, nastala."

"Proboha!" zakryla si Kara ústa velmi dívčím posunkem zděšení, na jehož dokonalost mohl být jeho duchovní otec Pét'a Pritt náležitě a právem pyšný.

"Doufám, že je s nimi všechno v pořádku," uklidnil tylku Karu i Stárna. "Podle našich předpokladů jsou na Zemi. A v současnosti," zodpověděl rychle nevyslovenou otázku Stamovu, který si zhluboka oddechl. První, a jak se domníval, zatím nejobtížnější část aktuálních úkolů mohl tedy pustit z hlavy. O Karu a o sebe se už nějak postará. A pokud jde o Capax 37 a ty ostatní koráby... Šéf přislíbil poslat Výzkumnou skupinu, prostě cizineckou, a ta si už poradí. On ovšem v tomto případě zklamal, ale člověk přece nemůže dokázat úplně všechno. Dokonce ani není příliš moudré usilovat o to, neboť nadřazení zvyšují nároky. Mart se nejlépe cítil ve stavu chronické mírné nemilosti - poskytovala mu lepší schopnost manévru.

"Kdo byl v tom druhém korábu?" otázal se tylka.

"Vaši přátelé, říkal jsem vám to už přece," odověděl tylku s jemnou výčitkou.

"Nikdo jiný?"

"Ne tak docela. Uvidíte, pane Stame. Hned se vydáme na cestu. Jinudy to bohužel nešlo - ani naše anihilátory, ostatně hodně zastaralé a opotřebované, by neprorazily horu při úpatí."

Kara pozorně naslouchala, a jak se zdálo, dokonce pochytila smysl hovoru navzdory své značně kusé terránštině.

"Člověk, ne člověk tak zcela, mužové? Roboti?"

"Slečna Karnová má na mysli asi jakousi vzpouru robotů," upřesnil se sotva znatelným úsměvem tylku.

Vzpoura holicích strojů a psacích strojů by byla určitě pravděpodobnější, pomyslel si Mart. Tyhle a podobné senzace

strašily jen v historické fantastické literatuře, právě tak jako kosmické konflikty a planetární rebelie. Ve vzpouře robotů samozřejmě nevěřil a v kosmický konflikt také ne - ale teď se mohl na vraku Capaxu 37, odborně a tedy docela jistě úmyslně zbaveném havarijní automatické vysílačky, přesvědčit, že zřejmě musí alespoň v druhém bodě náhled změnit. Nehledě na nesmyslné zničení jejich kosmického člunu a záhadné zmizení Hydru z orbity. Jestli je to definitivní zmizení nebo leží-li Hydrus v nějakém jiném údolí ve stejně zdemolovaném stavu jako Capax 37, vypláče si finanční ředitelství polyvize oči. Nebo pojišťovna. Nebo obě ctihodné instituce.

"O robotech nic nevíme," pokračoval tylku po chvilce zdvořilé odmlky, aby Martovi umožnil dokončit zmatenou myšlenkovou etudu. "Zato jsme v okolí oné lodi objevili několik... několik zvláštních tvorů, zcela nepodobných lidem." "Propána!" vyvalil Mart oči upřímným překvapením. "Inteligentních?"

Tylku pokrčil rameny. "Vzhledem k jejich nepodobnosti lidem nemůžeme přesně říci. Zdá se však, že ne docela. Bylo rozhodnuto, abych to co nejdřív vyšetřil. Rád bych, pane Stame, kdybyste mne doprovázel. Jsem přesvědčen, že nehrozí nebezpečí, jisté riziko však přece jen ... Nebylo by lépe, kdyby slečna Karnová ..."

Tentokrát četla myšlenky pro změnu Kara, ačkoli to nikdy odborně netrénovala. Postačil jí prastarý ženský instinkt, přesně se dohadující obsahu rozhovoru, šeptaného ve vzdálenosti desítek, ba stovek metrů. Pokud se jí ovšem týká. "Ne, ne, mužové! Já krok taky. Nic bez já. A konec."

Tylku udržel kamenný obličej a lehce, zdvořile se uklonil. Vystoupili ještě několik kroků chodbou, spoře a velmi šetrně osvětlovanou drobnými rádiovými luminofoxy, sejmutými zřejmě odněkud z pilotních panelů kosmických lodí a dočasně umístěnými sem. Stěna byla opět proražena, tentokrát otvorem tak rozměrným, že bylo možné celkem pohodlně projít. Za ním, na zevní straně skály, sestupovala do údolí členitá stezka, na některých místech, jak si Mart mimochodem povšiml, rovněž nedávno upravená anihilátorem. Panstvo z Hepteridy bylo zřejmě zdvořilé a náležitě, ač naprosto diskrétně, pečovalo o jejich blaho a pohodlí - pohled na strmý a značně vysoký sráz však přece jen Karu trochu vyděsil. S horskými botami Pět'a ve scénáři nepočítal.

"Není to daleko," pospíšil si ujistit ji tylku. "Ne až dole, slečno. Když vaši přátelé, pan Pritt a pan Tobiáš, ve spěchu opustili cizí kosmickou loď, objevili se zanedlouho po nich i tito ...tito tvorové. Domnívali jsme se, že je pronásledují, a riskovali právě proto otevření cesty třetího řádu. Přiznávám se, že jsme se patrně mýlili. Oni, jak se zdá, rovněž prchali. Snažili se vzdálit od korábu co nejrychleji a co nejdále, což znamenalo útěk vzhůru do skal. Několika z nich se to podařilo."

"A ostatní?"

"Loď vzápětí odstartovala...", řekl tylku a pokrčil rameny. Docela to stačilo. Mart věděl velice dobře, co se děje v okolí startující kosmické lodi, když začnou naplno pracovat pulsní trysky. Podle románů z počátku kosmověku ovšem takřka nic, ba dokonce je možné mávat na rozloučenou téměř na dosah ruky od lodi. Skutečnost byla poněkud jiná, což dosvědčovala nepravidelná skvrna spálené, ztuhlými bublinami pokryté části údolí. Skála tu byla plameny pulsních trysek roztavena jako máslo na žhavé pánvi. Tajuplné bytosti tedy měly štěstí. Alespoň některé, ne-li všechny.

"Brzy budeme na místě," řekl po několika stech krocích tylku, opíraje se těžce o balvan. Přes jeho zjevnou, a dokonce urážlivou zachovalost zřejmě stáří nepřešlo kolem něho nevšímavě. Mart byl ostatně také unaven a Kara při každém kroku sykala bolestí. Polyvizní, z výtvarné fantazie stvořená obuv pro kosmonauty je sice pastvou pro oko, ale k chůzi se moc nehodí. "Snad by bylo nejrozumnější, kdybyste zůstali se slečnou Karnovou trochu vzadu, pane Stame. Vím, že se nebojíte, ale tohle musím vyřídit sám. Opravdu."

Mart přikývl a zastavil se za záhybem cesty, protínající zde jakousi plošinu, vykousnutou do svahu hory a posetou několika desítkami rozeklaných balvanů různé velikosti. Největší z nich, před dávnými věky urvané vichřicemi a erozí odněkud z vrcholu hory, byly vyšší než člověk. Tylku, malý a seschlý stařík, pokračoval drobnými krůčky v chůzi, brzy se však rovněž zastavil a znehybněl. Kara přiložila mimovolně ruku Martovi na rameno a pak se k němu přitiskla. Ozval se podivný škrábavý zvuk, jako kdyby si na některém z balvanů brousila drápy obrovská kočka. A znovu.

"Co to je?" zašeptala Kara.

Mart neodpověděl, ale zato vytáhl svůj mnohoúčelový zapalovač a otočil skrytým kolečkem. Teď mohl, podle ujištění výrobce, vystřelit oblak žhavé plazmy do vzdálenosti několika desítek metrů. Nějakou těžce obrněnou jurskou potvoru by tím asi nesložil, ale docela určitě alespoň znechutil. Ostatně doufal, že na přívětivé Hepteridě nebudou ani tyranosauři, ani stegosauři, ani jiná podobná čeládka. Ti už by dávno sežrali chudáky tury, bezmocné jak meloun. Tylku vyčkával. Nad vrcholem nejbližšího balvanu, vzdáleného sotva tři nebo čtyři metry od starce v šafránovém rouchu, se cosi objevilo: hák, podobný růžku kozorožce, jenomže bez zbytku slušného kopytnatce a bez dalšího partnera do páru. Za růžkem následovalo bělavé rameno, pak druhé a třetí, a nakonec se nad balvan vysoukal naprosto neuvěřitelný obličejíček pavoukovité hvězdice, s nimiž se tak dobře bavili Pět'a a Tobiáš. Kapří tlamka - byl-li to ovšem ústní nebo dýchací otvor - se rytmicky vtahovala a zase vychlipovala. Dvě hnědé plošky, zpola ukryté v houbovitém terčíku, si nedůvěřivě měřily málo impozantního tylku.

"Tak tohle se mi určitě zdá, Marte," zašeptala Kara, ale pro jistotu svírala dál jeho ruku jako kličku. "Bafněte na mne, probudím se doma, dám si sprchu, a ... proboha!"

Zatímco se kochala bláhovou nadějí, objevilo se za balvany i na nich ještě několik dalších neméně působivých exemplářů hvězdic a všechny se blížily k tylkovi.

Mart vytáhl zapalovač z kapsy. Šafránový dědeček měl zřejmě buď záložní oči v týle, nebo vnímal jeho myšlenky. V každém případě naznačil za zády rukou gesto naprostého nesouhlasu a Mart s pokrčením ramen zase víceúčelový zapalovač schoval.

Byl šokován rozhodně méně než oba polyvizní tvůrci jejichž setkání s hvězdici bylo téměř rafinovaně dramatické a náhlé, nehledě na křehčí nervovou konstituci, u vybraných estétů samozřejmou a žádoucí, zato u agenta Centrální galaktické zcela vyloučenou. Kara se za daných okolností chovala výborně, což znamenalo, že nezačala hlasitě vriskat, ačkoli k tomu mnoho nechybělo. Hypnopedické bloky, bránící vyústění přirozené a nevyhnutelné nechuti k některým obzvláště vydařeným kosmickým šeredkám (mezi něž hvězdice zcela určitě patřily, a to na čestné místo), v hysterii zřejmě fungovaly.

Hvězdice se přibližovaly k tylkovi ze všech stran, využívající většinou k pohybu tři ramen a dvěma zbývajících ohmatávající terén. Rohovité výrůstky skřípaly po sopečném kameni jak vidličky po talíři; nebyl to příjemný zvuk. Hvězdice se tu daleko více než za sklem Pětova a Tobiášova vězení podobaly obrovským pavoukům, a byly proto pochopitelně tím ohyznější.

Kara za sebou měla díky Pětově neúnavné pili, nápaditosti starých, dávno zapomenutých autorů a bezostyšnosti polyvizních scénaristů, spoléhajících se na toto zapomenutí, imponující řadu dílů nekonečného seriálu. Takřka v každém z nich se ušlechtilý hrdina, většinou nepostradatelný Eko Dart, úspěšně utkal s nejfantastičtějšími stvůrami, od "mutantů", které si velkorysí autoři scénářů nepředstavovali takové, jací opravdu obvykle jsou, totiž jako ubohé, slintající kretény, ale jako přímo démonické kazisvěty, až k nestárnoucím a nesmrtelnému King Kongovi a Godzille v úpravě, vylučující oprávněné nároky potomků těch, kteří je opravdu kdysi vymysleli. Sama se už, poslušná Pěti, scénářů a podivně zcestného gusta miliardy či kolika obdivovatelů, osobně poprala s plastickými dinosaury, šibřinkovými Martany, se skutečným hrozným a ve filmovém triku (naštěstí) s mravencem velikosti hangáru (tento nesmírně úspěšný díl Kary z hvězd se nazýval Válka atomových mravenců). To bylo konečně v pořádku a zcela přirozené. Nikdy však neočekávala, že se stane na stará kolena - někdy opravdu pocit starých kolen měla, obzvláště po recepcích - svědkem takové skutečnosti. Že hrdinou nebude svalnatý milovník topinek Dart nebo nějaký jiný kolohnat této výrobní typové řady přírody, ale seschlý, trošku klopýtavý stařík v kosmickém oranžovém prostěradle, přehozeném toliko přes jedno kostnaté rameno. Že jeho soupeřem nebudou plastické loutky nebo komparsáci v lepenkových "martanských" kostýmech, nýbrž docela přírodní potvory, vypadající nejen nechutně, ale i značně nebezpečně. A konečně, že v této situaci, která byla propagačně k nezaplacení, kdyby tu ovšem někdo šikovně filmoval nebo fotografoval, nebude jejím společníkem OSOBNOST jakéhokoli druhu, ale naprosto bezvýznamný a pouze na zkoušku do polyvize přijatý redaktůrek, ke všemu tak sprostý, že se jí nejen blábolivě nedvoří, ale vlastně si jí ani moc nevšímá.

Kruh pohybujících se, klapajících, skřípajících ramen a sešklebených karikatur obličejů kolem tylka se zúžil na průměr sotva dvou metrů, aniž se stařec pokusil uniknout. Teď už Mart nemohl zapalovač použít, ani kdyby k tomu tylku svolil. Hvězdice strnuly v postojích, jež by u pozemských nebo pozemským podobných živočichů znamenaly nejspíše očekávání - čert ovšem suď, co znamenají u těchto potvor, pomyslel si Mart. V tichu jen tu a tam zaskřípal rohovitý výběžek po kameni. Třeba je to díkůvzdání velké matce hvězdici za nastávající hostinu.

Tylku znenadání učinil dva tři drobné, klopýtavé krůčky a přiblížil se jednomu obzvláště šerednému exempláři, jehož "obličej", zbrzděný vráskami a záhyby, připomínal tvář přestárlého klauna, vztáhl ruku a dotkl se houbovitě vyhlížející pokožky tvora mezi dvěma rameny, v místě, kde by bylo možné s jistotou pravděpodobností očekávat temeno hlavy nějakého méně exotického stvoření. Kara hluboce nadechla a Mart ji pro jistotu přidržel kolem ramen, aby přece jen jinak omluvitelným jakotem nepoplašila a v nejnevhodnějším okamžiku nezděsila hvězdice, seskupené kolem starce.

Tylku si počínal jako dobrácký milovník psů - třaslavou dlaní, chvějící se (jak si Mart s respektem uvědomil) spíše stářím než strachem, hladil stvoření, která se jej jemně dotýkala rohovitými výrůstky ramen a projevovala jistě vzrušení změnou barev, přebíhajících po bělavém povrchu těla jako zažloutlé nebo hnědavé mráčky. Ostatní tvorové se téměř nehýbali. Jen vchlipující se a opět vychlipující štěrby svědčily, že dýchají, nebo snad provádějí nějaký jiný úkon, patřící k životu.

Tylku jemně odsunul rameno, přejíždějící po jeho šafránovém hábitu, a vylovil z jeho záhybů jakési předměty, které nastavil před středovou část hvězdice.

"Vidíte to, Marte," zašeptala s vykulenými očima Kara. "On je ... namouduší, on je krmí..."

Stam přikývl, ale nespouštěl oči z fantastické scény. Svrasklý klaun "obličej" se přiblížil k tylkově dlaní a dlouho v této poloze setrval, jako by důkladně studoval nabídnuté sousto. Pak se (podle pozemské normy neesteticky) ze středu stařeckého obličejě vychliplo cosi jako růžový balónek bublinové žvýkácké gumy, obklopilo to věc na tylkově dlaní a opět zmizelo v pulsující štěrbině.

"Já... já bych to nedokázala," poznamenala otřesená Kara zbytečně, takže se Mart ani nenamáhal s odpovědí. Tylku rozložil několik dalších soust na balvany a hvězdice váhavě následovaly příkladu svého stařešiny. Ještě několik okamžiků setrval v nehybné póze shrbené a pokorné sochy, pak se obrátil a vrátil se bez spěchu k dvojici, tvořící zadní voj.

"Rada starších se nemýlila," řekl spíše sám pro sebe. "Jisté známky inteligence... ovšem jen známky. Jakási komunikace je možná a snad bude moci být později i poněkud rozvinuta." Vzhlédl k Stamovi. "Alespoň doufám, pane Stame. Zjednodušilo by to situaci."

"Vy se domníváte, že tihle ... tihle ... ti tvorové postavili kosmickou loď a že ji řídili?" užasl Mart.

"Ne, to ne," pousmál se tylku a mimovolně si otíral dlaň v místě, kde se dotkla hvězdice. "Neurazte se, prosím, ale tak zlé to s nimi přece jen není. Soudě podle prvních a nedostatečných kontaktů mají smysl i pro závažnější věci. Nebo zárodek takového smyslu, ale čas zmůže mnoho, pane Stame."

Pro obyvatele vaší zeměkoule je dobrodiním, že jejich Země nosila člověka, který ji nyní bude moci vyjevit všechny divy Slunce, neboť nebýt vás, hrozilo jim nebezpečí, že budou i nadále žít v hluboké nevědomosti.
Cyrano z Bergeraku, Cesta do Sluneční říše,

Castor se zatím pomalu, ale přece každou sekundou vzdaloval od zuřícího týmu biologů, zahrnujících Centrální galaktickou rafinovanými výhrůžkami i zcela prostým nadáváním na skutečnost, že slibný a dávno plánovaný zoologický výzkum Echiny, skrývajících unikátní a růžové perspektivy vědeckého uznání za popis nových zajímavých druhů kroužkových červů, byl tak nekvalifikovaným způsobem na neurčito odložen. A to ještě ke všemu kvůli jednomu jedinému cestujícímu, který vypadal na pohled jako docela obyčejný dědek. Biologické listy, jejichž redaktorem jeden z přímo postižených vědců byl, přinesly rozhořčený článek na toto téma, avšak žádoucí ohlas ve veřejném tisku nenastal. Deníky si nehodlaly rozházet Centrální kvůli kroužkovým červům, a už vůbec ne kvůli biologům a daly to svou nevšimavostí zřetelně najevo.

Šéf se ovšem nijak nekochal škodolibým potěšením z této situace, kterou mohl předpokládat a také předpokládal už v okamžiku, kdy biologický výlet zrušil a rozhodl se snášet všechny nepříjemnosti cesty, spojené s lineárními posuny v mimoprostoru. V duchu odprošoval lékařskou, sekci Galaktické, která ještě palubním interkomem, spojujícím Castor s věží kosmodromu a tím i všemi sekcemi, Šéfa zapřísahala, aby se proboha šetřil a nechal ke všem čertům nebo kam (své rozhodnutí letět k sektoru Hepterida sdělí šéf pro jistotu pilotům až za oblastí asteroidů, kterou museli překonat tak jako tak v obvykle "vyčištěné" trase) letět někoho jiného. Mladšího.

Nakonec se na obrazovce interkomu, protečně umístěné posádkou, zdesenou neočekávaným vpádem vrchnosti, přímo před šéfovo křeslo, objevila nezdravě žlutá asketická tvář samého šéflékaře Centrální galaktické, doktora Meestera.

"Jestli si dobře pamatuji, tak jsi stejně starý jako já," řekl Meester chraptivým hlasem sympatických literárních zločinců, kteří se nechají dobrovolně chytit, protože - chrchlý, chrchlý - tak jako tak druhého dne zemřou na blíže neurčitelnou, ale děsivou chorobu. Přítomný prostřáček doktor Watson ji ve zmíněných detektivkách zdeseně diagnostikuje pouhým přiložením ruky na hrudník nebo poodhrnutím víčka spoutaného chrchlala. Pamětníci však shodně potvrzovali, že Meester se co do vzezření muže delší dobu mrtvého a co do skomíravého hlasu nezměnil už dobrých sedmdesát let. A že v tomto stabilizovaném stavu k zoufalství mladších Aeskulapů Centrální galaktické dalších sedmdesát let spolehlivě vydrží.

"Starší o rok. Jednou jsem propadl," odpověděl popuzeně Šéf. "Co chceš?"

"Abys už koukal vypadnout z Castora a nezesměšňoval se, Mino," zasípal Meester, využívaje až do krajnosti svého dávného přátelství se Šéfem i výhod spolužáka a napovídače. "Nevím sice, kam se chystáš, ale předpokládám, že v tom budou posuny mimoprostorem. Jinak by sis nevybral Castor."

Šéf netrpělivě přikývl. "Jo. Pro víkendy na Měsíci nemám ani čas, ani důvod. Chceš snad říci, že to nevydržím?"

Doktor Meester na něho zkoumavě pohlédl mučednickým zrakem, prahnoucím už sedmdesát let, aby Jej někdo konečně dobrotivou dlaní zatlačil. Za tu dobu se čtyřikrát oženil.

"Kolik posunů?"

"Čtyři," odsekl Šéf. "Zpátky už to není tak důležité."

"Čtyři. Aha. A zpátky to není důležité...", opakoval přemítavě doktor. "Opravdu musíš letět zrovna ty, Mino?"

"Pssst!" rozhlédl se Šéf zdeseně, zda není nablízku letuška ani někdo jiný z letového personálu a tiše doufal, že spojaři, obvykle zvědaví jak šimpanzi, nejsou na vedlejším příjmu. Jinak by mu mohla v rekordně krátké době celá Centrální říkat místo obvyklého "Šéfe" Mino, Minotaure. Alespoň za zády. Což jakžtakž snesl ve studentských letech. Později už ne.

"Musím! Kdybych nemusel, neletěl bych. Znáš mne přece, Meestere."

"Znám," přikývl Meester. "Taky znám tvoje EKG a EEG a testy regenerativnosti. Ty čtyři posuny asi nakonec vydržíš, Mino. I když ti moc dobře nebude ..."

"Mám s sebou pytel kapslí hyperdrilu," ujistil jej Šéf rychle.

"Předpokládám," pokračoval suše Meester. "To je sice výborné proti kocovině z posunu, ale regenerovaným buňkám to neprospěje. Čtyři posuny jsou tak rozumně odhadnutelná horní hranice možností, Mino. Pak to s tebou půjde z kopečka."

Šéf sevřel křečovitě opěradlo sedadla, div neprotřhl plastický povlak. "To tedy znamená ..."

Meester přikývl. "Přesně, Mino. To jsem ti chtěl říci, nic víc."

Šéf pomalu přivřel oči. "Díky, kamaráde. Nezdržuj se už se mnou."

Když zase oči otevřel, byla obrazovka prázdná.

Pak to tedy půjde z kopečka. Začne stárnout. Ne sice bleskově, jako mesmerizovaná mrtvola z hororů, která se po vyvedení čarodějnické hypnózy pojednou rozpadne uprostřed znechucené společnosti v mazlavou hmotu, to jistě ne. Ale buněčné aktivátory budou vyčerpány. Snad bude žít ještě deset, snad dvacet let. Plánovat si víc by už bylo opovržlivým spoléháním na výjimku ze zákona pravděpodobnosti. A další posuny už nebude moci absolvovat vůbec. Což znamená navždy zůstat na Hepteridě nebo někde poblíž, na ztracené vartě nějaké bláznivé kolonie vesmírných fákírů, poustevníků a trampů, žít zkrátka na penzi. A nebýt už Šéfem. Už nikdy.

Na druhé straně tu ovšem byla přece jen možnost setkání s mimozemskou civilizací, kterou tak nešťastně zkopal. Snad to ještě dokáže nějak napravit, jestli se příliš neopozdí za Aslanem a jeho mládenci. A když ne, bude mu asi pro zbytek života lépe v nejzastrčenější periférii Galaxie než na Zemi.

Takže tedy sbohem. Bylo to tu docela zajímavé, milá Země, se vším všudy, co dávno inventarizovali básníci. S východy a západy slunce, s hvězdami. Ovšem hvězdy jsou vlastně ve vesmíru všude, i když někde více, někde méně. Kolik jich asi bude kolem Hepteridy?

Šéf se pohodlně opřel do křesla, které pokorně přijalo tvar jeho rozložitě postavy. Letuška tentokrát věděla, kdo je jediným cestujícím interstelárního Castoru, a pohybovala se kolem šéfa jako velekněžka, celebrující výroční pobožnost. "Za sedmdesát sekund se přiblížíme k Měsíci, pane," zašveholila.

"Co... aha, děkuji vám. To to trvalo," zavrčel šéf, aniž se obtěžoval věnovat jí jediný pohled. Ještě jí po cestě užije dost. Letuška téměř neznatelně pokrčila nosík a odebrala se uraženě do pilotní sekce.

Zatímco se uvelebovala v křesle a s obdivem pokukovala po mužném profilu prvního pilota, jehož předstírané manipulace měly právě v tomto okamžiku přesvědčit nic netušící naivku, že manévry míjení Měsíce neřídí od a do zet automaty (jak tomu skutečně bylo), ale On sám, rozechvěl se Castor oživlými směrovými tryskami a táhlým obloukem nabíral kurs. Obrazovka v pilotní sekci ukazovala Šéfa, snímaného skrytou kamerou. Letušky mohly tímto způsobem postupně kontrolovat stav všech cestujících a připravit se předem na radosti, které je v kabině čekají.

"Pořád kouká z okna," poznamenala pobaveně. "Jako" kdyby jaktěživ neviděl Měsíc. Nebo jako by ho už neměl nikdy vidět."

Pilot neodpověděl. Přehrával na zablokovaných a tudíž z provozu zcela vyřazených pákách a tlačítkách ručního řízení etudu na téma Dobytel vesmíru, virtuózně pilotující kosmický koráb, což až dosud nikdy neselhalo. Ani v tomto celkem snadném případě. Dobytel vesmíru ovšem těžce nesl, že se o pozornost sladké naivky dělí s tím nerudným dědkem vzadu v kabině. Biologové by mu byli stokrát milejší.

"Nevíte, proč mu Meester říkal Mino?" rozhodl se konečně obšťastnit letušku oslovením.

"Nemám tušení," odpověděla polichocně. "Ale je to legrační. Nezdá se vám?"

"K popukání," řekl rezervovaně. Na důvěrnosti je dost času.

17. KAPITOLA

Začal jsem již usínat, když tu jsem v povětří spatřil podivuhodného ptáka, jak se mi vznáší nad hlavou, udržoval se na místě pohybem tak jemným a tak těžko postřehnutelným, že jsem několikrát zapochyboval, zda to není ještě jeden malý svět, udržovaný v rovnováze vlastním těžištěm.

Cyrano z Bergeraku, Cesta do Sluneční říše

"Celkem jsme zase v pořádku," oznámil Ligo a otevřel plechovku piva, kterou si zřejmě přinesl ze skladu. Po masité tváři se mu táhl pruh nějakého mazadla a jeho kombinéza prozrazovala, že nadšeně pomáhal opravářům a automatům. Jako obvykle. "Říkám ovšem výslovně celkem, Aslane. Něco půjde opravit až doma. Kluci nejvíc nadávají, že nám odešla palubní polyvize. S tou se teď babrat nemůžeme. Zakázal jsem to."

Aslan přikývl. "Jinak nic vážného, Ligo?"

"Nemám rentgenové oči," zahudoval špalek svalů. "Snad se zatím nerozsypane. Jestli nebudeme pokračovat v podobných legracích," dodal vyčítavě a s hřejivým pocitem, že došlo na jeho varovná a samozřejmě nevyslyšená slova. Kdyby bylo po jeho, mohl být Horus 87 dávno v mimoprostoru, než se ty tři primitivní rakety s plutoniovými náložemi přicouraly od Hepteridy. A ti šašci z Centrální galaktické, kteří je posílají do malérů tohoto druhu, by zasluhovali, že už dávno Výzkumné skupině nedodali něco lepšího než frachták řady Vega III. Ligo už kdoví kdy předložil návrh pořádné lodi, upravené, jak šetrně a nezávazně vysvětloval technický popis, pro zvláštní úkoly. Prostě křížník, skutečný kosmický křížník jako vystřižený z vědeckofantastických románů. Po dnešních zkušenostech byl ještě hlouběji přesvědčen, že je naléhavě zapotřebí.

"Co tomu všemu říkáš, Ligo?" otázal se Aslan. "Tohle se nám stalo poprvé, co?"

Ligo rozvážně dopil pivo, otřel si hřbetem ruky rty, čímž připojil další šmouhu ke svému válečnému pomalování, a puntičkářsky vypustil prázdnou plechovku do šachty palubního anhlitátoru.

"No jo. Jednou jsme zkrátka museli přijít s křížkem po funuse. To se dalo čekat. Prostě si tu udělali pár bombiček a raket a chtějí si hrát na dobytce vesmíru, mizerové. Musíme jim to, hošanům, vymluvit." Starostlivě si prohlédl prst, do něhož se patrně před chvílí něčím praštil. "Jsme na oběžné kolem Hepteridy. Zatím se pod námi nic nehemží. Půjdeme na přistání?"

"Ne," zavrčel hlavou Aslan. "Zatím ne. Nechci už nic riskovat, Ligo. Nechal jsem připravit vylodovací člun, hned jak jsme zase vystoupili z mimoprostoru. Horus zatím zůstane na orbitě a my si to obhlédneme dole."

"Obhlédneme?" opakoval Ligo s důrazem na poslední slabice. "Co se do toho motáš zrovna ty?"

Aslan se zatvářil tak důstojně, aby Ligovi zabránil v nešťastném otírání se o velitelskou autoritu.

"Ano, povedu vylodovací skupinu osobně. Je to tu všechno moc divné. Podle celkem slušně ověřených informací by na Hepteridě rozhodně zatím nemělo být nic, co by jen tak z legrace vypouštělo rakety s plutoniovými hlavicemi, Ligo. A Šéf slíbil, že mne roztrhne jako hada, když tu něco zkopeme. Abych se prý potom raději nevrátil na Zemi," skončil už zcela neoficiálním, avšak o to žalobnějším tónem.

"No a co? Myslí si snad Šéf, že se tady setkáme s nějakými potvarami, které se živí energií a místo chleba a soli posílají hostům naproti plutoniové bomby, aby jim udělaly radost? Pcha!"

Ligo, jako ostatně všichni ostatní příslušníci Výzkumné skupiny, byl po mnoha učiněných zkušenostech na mnoha planetách mnohých sluncí velmi skeptický, pokud jde o vesmírné bubáky. Podle kosmopsychologů tomu tak bylo mimo jiné i proto, že ustavičné dotazy po nich, vznášené nekosmonautickým podílem lidstva, drásaly znovu a znovu podvědomé, avšak neukojené přání s těmito bubáky nebo polobubáky (alespoň) se setkat. A toto přání bylo zase podvědomým motivem většiny mládenců k výměně všelijakých galaktických luhů a hájů za metanovou pustinu Titanu. Takže to všechno dohromady bylo - připusťme - k vzteku.

"Je něco slyšet?" změnil Aslan téma rozhovoru.

"Jako obvykle. Pár sotva zachytitelných polyvizníclí frekvencí kdovíodkud a tu a tam nějaká ta sonda s aktivní lokací. Dohromady nic. Tady je ..."

Než domluvil, rozsvítila se další dosud temná obrazovka a do ní z hloubi nažhavané elektroniky vyplula tvář technika spojové a radarové sekce s mírně překvapeným výrazem.

"Kosmická loď, veliteli. Máme ji na radarech" a zdá se, že vás volá."

"Mne? Přepojte to sem!" nařídil Aslan a sledoval, jak se program obrazovky změnil: mládenec byl vystřídán temnotou vesmíru. Pomalu z ní vykvetlo věténko kosmického korábu.

"To není frachťák," zachrchlal Aslanovi přes rameno Ligo, který se houpavě překolébal napříč velitelskou sekcí. "Něco pro nóbl pasažéry, nemyslíš?"

Aslan stačil právě přikývnout, když se z reproduktoru ozval hlas, nejprve nezřetelný a zkreslený, ale záhy šikovností spojovacího technika velice, ba úděsně povědomý.

"Haló, Aslane, slyšíte mne? Volám Aslana, Výzkumná skupi..."

"Slyším, Šéfe!" odpověděl Aslan a předvedl Ligovi grimasu zděšené beznaděje, na níž hlavní podíl měly oči, obrácené v sloup. "Co se zase děje?"

"To chci slyšet od vás, chlapče," odpověděl Šéf a Aslanovi se zdálo, že se jeho hlas přece jen nějak změnil. Byl unavený, chraptivý - a pak si náhle uvědomil s pocitem posvátné hrůzy, že Šéf, o jehož stáří kolovaly po Centrální ty nejdivočejší pověsti, má za sebou alespoň čtyři lineární posuny mimoprostorem. Což bylo takřka neuvěřitelné, a ne-li neuvěřitelné, tedy v každém případě to představovalo vylomeninu, očekávanou a přípustnou sice například právě u jeho mládenců, ale naprosto neobvyklou pro nejužší skupinu koordinátorů, zodpovědných za... zkrátka zhruba za všechno ve všech možných i nemožných koloniích, rozstrkaných po Galaxii.

"Tak bude to?" zahartusil unavený hlas.

Ligo zvedl palec jako gesto povzbuzení a morální podpory a kolébal se, využívaje občasných výhod všech, kdož jsou svrchu zaštitěni autoritou někoho jiného, přebírajícího odpovědnost, pro další konzervu piva. Aslan měl pocit, že jeho vlastní potřeba konzumace je rozhodně větší a především aktuálnější, ale nemohl tuto myšlenku zatím zjevně projevit.

"Promiňte, Šéfe. Měli jsme tu menší nedorozumění se třemi plutoniovými náložemi. Ale už je to celkem v pořádku, jenom palubní polyvizi nám to rozbilo."

"Podrobněji, Aslane. A bez těch legrácek."

Aslan vyličil jednostranné utkání lodi Horus 87 s naprosto neznámým a nepochopitelným protivníkem.

"Vaše protiopatření?" zajímal se Šéf. "Opětovali jste palbu?"

"Nebylo na co nebo na koho, Šéfe," odpověděl Aslan provinile a snažil se klidně popíjejícímu Ligovi telepaticky vnuknout poselství o své fyziologické potřebě. "Nejprve jsme se pro jistotu schovali. Před chvílí jsme - sotva o pár minut dříve než vy - zase vystoupili z mimoprostoru. Připravuji teď vylodovací skupinu a proletím to ..."

"... jako projímadlo," dokončil za něho Šéf. "To už

znám, Aslane. To vulgární rčení jsem už od vás slyšel. Nepřeletíte nic. Přejímám vedení osobně a zakazuji vám jakékoli bojové akce, pokud nebudete napaden, a i pak jen tehdy, pokud nevystačíte s nějakým úhybným manévrem. Přesně řečeno, se všemi úhybnými manévry, jaké jste schopni si vymyslet. Když se budete náhodou na orbitě nudit, můžete si zatím čistit šavle a pro mne za třeba tancovat kolem ruky kapitána Danjoua. Rozumíte?"

"Jak myslíte, Šéfe," pokrčil rameny Aslan. "Přestoupíte k nám, nebo ...," nedomluvil.

V pilotní sekci se rozmrkalo červené světélko poplachového signálu. Mimo jiné znamenalo, že se po celém Horu 87 rozječely sirény, tady, ve zvukově izolované kabině, neslyšitelné, a že službu mající důstojník měl naspěch.

"Okamžik, Šéfe," řekl Aslan a přepjal interkom.

"Další kosmická loď, zatím neidentifikovatelného typu, veliteli," hlásil důstojník, ozdobený na rameni kombinézy jednou z výstředních historických relikvií Výzkumné skupiny, poctivě ukradenou jakémusi vojenskému muzeu na Zemi, totiž propletenou šňůrou se dvěma prastarými novověkými projektily pro nějakou malou palnou zbraň, fungující na principu tlaku výbuchových plynů. "Vynořila se z mimoprostoru na souřadnicích BG 9/AO 8 a nabírá kurs na Hepteridu. Naši dráhu zkříží za dvanáct minut. Nevidíme poznávací značky a nikdo z nás tady nezná typ. Vyhlásil jsem ..."

"Dobře jste udělal," ujistil ho Aslan a znovu se spojil s palubou Castoru. "Začíná tu být živo, Šéfe. Bude druhé kolo. Ztraťte se, prosím vás, raději do mimoprostoru. My už si nějak poradíme."

Uplynulo několik sekund, jako kdyby byly Castor a Horus navzájem vzdáleny alespoň milión, a ne pouhých pár desítek tisíc kilometrů. Konečně Šéf odpověděl.

"Castor se ztratí, Aslane. Já ... já už nemohu. Víte, ty čtyři posuny ... Už nechci a nebudu další riskovat. Přistanu na povrchu Hepteridy v záchranném člunu. Zůstanu s vámi ve spojení. Myslíte, že mne dokážete krýt, než to nějak dopadne?"

"Rozhodně se pokusíme je zabavit, Šéfe. Ale je to..."

"Já vím, já vím, Aslane! Zakazuji vám, rozumíte, zakazuji jakoukoli akci, která by ... Ne. Už není čas. Proved'te třeba předstíraný útok, a až půjde do tuhého, ztraťte se taky vy. Nechci tu mít žádné hrdinné oběti, rozumíte?"

"Rozumím, Šéfe. Budeme sledovat vaše přistání, a jak to půjde, vylovíme vás. Buďte opatrný."

"Ty rady si nechte pro sebe, mládenče! Končím."

Teprve teď se Aslanovi zdálo, že se Šéf opět poněkud dostal do formy. Znovu přepojil spínač.

"Všem! Plnou bojovou pohotovost, připravit k boji! Přecházíme na novou oběžnou dráhu ..." Atakďále, atakďále. Když skončil vydávání složitých pokynů a vypjal interkom, obrátil se k Ligovi. "A jedno pivo. Nejsem si tak docela jistý, kolik ho ještě v tomhle krásném a útulném vesmíru vypijeme, Ligo!"

Ligo přelétl pohledem zpod kosmatého obočí obrazovku, kde naskakoval countdown do setkání s novou kosmickou lodí. "Mělo by to vyjít na dvě a při troše snahy na tři piksly," poznamenal a plavně poslal plechovku beztlátným prostorem k veliteli galaktické soldatesky.

18. KAPITOLA

Obviňují ho, že po celých šest let dosud nebyl hoden mít přítele, pročez byl odsouzen k tomu, že bude králem, a to králem lidu jiného plemene, než k jakému on sám náleží.

Cyrano z Bergeraku, Cesta do Sluneční říše

Záchranné čluny Castoru (jako ostatně záchranné čluny všech osobních interstelárních korábů) byly konstruovány na zásadě možnosti pilotování mírně debilním děckem. Lépe a výstižněji řečeno na zásadě povelového řízení. Technickou stránku letu obstarávaly automaty - nebylo možné očekávat, že v případě havárie bude mezi cestujícími dost vyučených pilotů-kosmonautů, aby bylo možné řešit záchranu lidí jinak a méně nákladně. Šéf si v duchu gratuloval, že tento princip už před dvaceti lety prosadil, aniž ovšem tenkrát tušil, jak plně jej využije.

Castor už dávno zmizel jako stříbrný pstruh v mimoprostoru a Šéf osaměl. Oba piloti se - pochopitelně, a jak jinak? - jeden přes druhého nabízeli, že jej doprovodí. Odmítl. Nestálo to za to. Nemohli mu nijak pomoci a v sektoru Hepteridy se v posledním čase i bez zbytečných frajeřin ztratilo dost lodí. Pomyšlení, že Castor už nastupuje první mimoprostorovou translaci k Zemi, Šéfa uklidňovalo právě tak dlouho, než si uvědomil, že Země je pro něho ...

Stiskl rty a věnoval se situaci. Člun klesal strmě k povrchu Hepteridy takovou rychlostí, jakou připustily automaty vzhledem k ohřevu jeho povrchu. Horus ani cizí kosmický koráb nebyly pochopitelně k spatření: ve vzdálenosti několika tisíc kilometrů je i pořádná loď sto i více metrů dlouhá pouhým smítkem. Šéf však byl s Výzkumnou skupinou v radiofonním spojení. Ne s Aslanem, to si výslovně zakázal. Na druhém konci neviditelné linky byl nějaký nemluva, který jen občas několika lakonickými slovy oznámil, jak se věci vyvíjejí: zatím nic nového. Horus 87 se pomalu přibližuje té divné kosmické lodi a střádá energii pro silové štíty. Kdyby něco. Jeden nikdy neví.

Šéfa napadlo, že by se Aslan mohl pokusit vyhledat v palubním archivu, kde by měly být typové karty všech možných i zcela nemožných korábů, ty lodičky stavěné kdysi na Sadoru vlastně tak trochu jako melouch, a porovnat jejich charakteristické znaky s lodí těch mizerů, kteří ho donutili v tomto respekt zasluhujícím věku hrát si na kosmonauta, ale včas svou myšlenku zavrhl. Aslan a jeho parta mají teď rozhodně jiné starosti než se přehrabovat v archivu. Kdyby se o něčem takovém jenom zmínil, potvrdil by skvělým způsobem už dávno kolující mínění mladších kolegů z Centrální, že už je - celulární aktivace sem, celulární aktivace tam - leda sklerotickou troskou kdysi snad schopného koordinátora.

Tak to ne, mládenci.

Povrch Hepteridy se blížil a Šéf si jej prohlížel se zájmem přistěhovalce o neznámý břeh, který mu bude pravděpodobně osudem. Odtud, z výšky několika desítek kilometrů, vypadaly hepteridské kontinenty stejně líbezné jako zblízka, ba takto dokonce ještě naléhavěji připomínaly nepravidelné a výstřední, ale půvabné dorty s pistáciovou polevou. Na spatření hepteridských turů, nebo dokonce datů nebylo ovšem zatím ani pomyšlení, ale Šéfa teď nezajímali ani jedni, ani druzí. Podle první orientační zprávy Marta Stama znal přesné souřadnice přistání pobočného člunu Hydry, který dopravil tu bláznivou partu z polyvize a jeho sice oblíbeného, ale neméně bláznivého agenta. Další gravitační spojení bylo neuspokojivé a jiná se neuskutečnila. Když to dobře dopadne, dozví se brzy proč. Když ne, je to koneckonců také jedno. Vyklepal souřadnice přistání pro palubního robota už dávno a teď jen očekával, co se bude dít.

"Co je nového?" zeptal se netrpělivě do mikrofону interkomu. Ten Aslanův chlap by také mohl být alespoň trochu mluvnější!

"Celkem nic, Šéfe. Už jsme na vizuální. Štíty ještě nemáme."

"Žádné spojení?"

"Pokud vím, tak ne. Na žádné frekvenci neodpovídají, tak to teď pípálové pro změnu zkoušejí laserem." Tím zřejmě považoval informaci za dostatečně objemnou i jasnou a už se více neobtěžoval.

Člun, jak Šéf s mírným podivem, že to všechno tak" uteklo, nasazoval na přistání a vznášel se na pomocných tryskách jen několik set metrů nad určeným místem. Jedním průzorem viděl Šéf nepravděpodobnou hmotu chudáka hepteridského tura, zděšené zirájícího k obloze, jaká katastrofa se to zase valí, a zakabonil se nad touto nepatřičností přírody.

Pak vyhlédl druhým průzorem.

Nedaleko něho vyhrožoval zelenému nebi zčernalý a rozervaný prst pobočného člunu Hydry, pokrytý seškvářeními a puchýři. Kolem něho byly v malebném nepořádku barevné cáry rozervaných iglů, v nichž už zřejmě našli vítané útočiště nebo snad novou hračku datové, stoupající teď v hroznech poplašených koulí do výšky. Mart se opět jednou osvědčil a určil souřadnice na chlup - dobrá práce palubního robota záchranného člunu se ovšem rozuměla sama sebou. Šéf stiskl tlačítko, označené Dokončení přistávacího manévru. Člun lehce a takřka bez nárazu klesl k zemi a zabořil se automaticky vysunutými teleskopickými rameny do husté a vonící hepteridské trávy. Odsunul poklop pilotního sedadla a vdechl lehký chladný vzduch. Ještě jednou sáhl po mikrofónu interkomu, ale tentokrát jej Aslan předešel.

"Haló, Šéfe, letí na nás něco podobného tomu, v čem posledně byly ty plutoniové prskavky. Tentokrát jenom jeden exemplář. Mám použít antirakety?"

"Může v tom být člověk, Aslane?"

"Celkem ano, jenomže asi..."

"Zmizte do mimoprostoru! Se mnou je všechno v pořádku. Ukažte se tu zase," Šéf pohlédl na hodinky, "ve třicet hodin místního galaktického času a ohlaste se interkomem. Jasně?"

"Jasně. Máme teď trochu naspěch, Šéfe. Končím. Hodně zdaru!"

Starý muž si hluboce oddechl a začal se škrabat z popruhů, když mu na rameno dopadla ruka nebo chapadlo nebo něco jiného, s čím je možné setkat se na téhle bláznivé planetě. Srdce se mu málem zastavilo.

"Jak se máte, Šéfe?" zazubil se Mart. "Vůbec nevnímáte vítací delegaci. Cítíme se uraženi. Hugh!"

"Vy šašku, vy ... vy ...," zasípál Šéf, sotva byl znovu mocen slova. "Jak jste věděl, že tady přistanu?"

"My, Hepteridáné, máme zvláštní a na Zemi dosud netušené schopnosti," řekl skromně, leč důstojně Mart. "A kromě toho jsem před několika hodinami dostal gravifonní přesný čas vašeho příletu Castorem. Můj vrozený důvtip mi prozradil, že asi nebude prohledávat celou Hepteridu, ale spokojíte se souřadnicemi, které jsem vám udal. Co soudíte o mimořádné dovolené za mimořádně inteligentní a iniciativní provádění úkolu?"

"Bude to asi poslední věc, kterou vůbec v Centrální zařídím, Marte," odpověděl Šéf a odvrátil oči, když si povšiml Stamova udiveného obličeje, "ale na vaši dovolenou docela určitě nezapomenu. Zruším ji. Snad se potom naučíte cítit šediny."

Poslední slova byla řečnickým obratem. Šéf samozřejmě důsledně pečoval, aby těch šedin bylo co nejméně. Jestlipak taky na Hepteridě roste nějaký plevel, kterým se dají barvit vlasy, pomyslel si. Jestli ano, už na to místní dámy určitě přišly.

Vysoukal se z kabiny, když rozhodným gestem odmítl Martovu pomoc, a trochu dojatě sestoupil na půdu Hepteridv. Konečně je - doma. Zvláštní!

"Když dovolíte, Šéfe, představím vás," řekl Mart a pokročil k trochu shrbené štíhlé postavě v šafránovém rouchu, přehozeném přes rameno. Tylku se mírně usmíval a pozdravil Šéfa klidným, přátelským gestem.

"Čekal jsem vás, bratře," řekl terránsky. "A nejen já a nejen na krátkou dobu. Konečně jste zde, jak bylo určeno. Kruh se pomalu uzavírá, ale co nedorozumění a omylů bylo a ještě bude třeba překonat, že?"

Mart zděšeně očekával, co se bude dít. Pokud Šéfa znal - jako že ho znal dlouho a dobře - nedovedl si představit, že by se on, jeden z předních koordinátorů Centrální galaktické jen tak na setkání bratříčkoval se staříkem, připomínajícím figuru z polyvizní inscenace řecké tragédie, a dokonce blábolícím zřejmě nesmysly. Jeho překvapení bylo tak veliké, že zapomněl oba díly této myslitelné co nejodlišnější dvojice představit. Jen zíral; proti sobě tu stál jeden z předních organizátorů a tvůrců galaktického kosmověku se zkušenostmi delšími sta let, skvěle zachovaný, a jak byl Mart na rozdíl od nedomácích a závistivějších kolegů přesvědčen, dosud na vrcholu duševních sil. Proti němu křehká postava starce naprosto neurčitě věku, jenž za celý život zcela určitě nepoužil (Mart vlastně nevěděl, proč si to myslí, ale nepochyboval o tom) ani biologické stimulatory, ani jiné vymoženosti všemocné medicíny kosmověku, který neměl, jak se zdálo, valné mínění o důležitosti nebo spíše nezbytnosti techniky a řešil celou řadu problémů, před něž bylo postaveno obyvatelstvo Hepteridy, naprosto osobitým způsobem. A pojednou si Mart s údivem uvědomil, že se pod rozervaným trupem pobočného člunu ztraceného Hydru a mezi strakatými cáry zničených iglů setkali dva rovnocenní partneři.

"Kosmická energie," řekl Mart sám pro sebe. Ani si neuvědomil, že mluví nahlas. "Tisíce generací. Člověk."

Šéf po něm šlehl pohledem a přistoupil k tylkovi.

"Také já se raduji...", na okamžik se odmlčel, "... bratře, i když ještě mnohému nerozumím."

"A kdo z nás rozumí?" zamudroval tylku.

Mart trochu nervózně sledoval oblohu, kde se mohl kdykoli objevit černý raketoplán, jehož zásluhou byl zničen člun a božská Kara odsouzena k pobytu na planetě bláznů, ponravovitých turů a nepochopitelných událostí, ne-li dokonce ještě něčeho horšího.

"Doporučuji nastupovat, panstvo ... pardon, bratři," dodal pak tiše, aby jej slyšel jen Šéf, a pokynul rukou k vznášedlu.

19. KAPITOLA

Moji syndikové, byvše vyzváni, aby vyjevili pravdu, odpověděli, že v zájmu svého svědomí jsou nuceni před soudem prohlásit, že dozajista nejsem opicí, jak o sobě tvrdím.

Cyrano z Bergeraku, Cesta do Sluneční říše

"Vy, slečno, jako taková vůbec neexistujete. Jste jenom stavem mysli, jen fikcí stamiliónů bláznů, kteří nemají na práci nic lepšího a užitečnějšího než ztrácet čas před obrazovkou. Jste syntetický výrobek reklamního agenta a režiséra. Bohužel, přesto představujete jeden z hlavních problémů, které tu mám," hartusil Šéf, přecházející rozčileně sem a tam po plastickém koberci, zřejmě zdobícím ještě nedávno interiér nějaké kosmické lodi, což si uvědomoval znovu a znovu s pocitem neosobního rozhořčení.

Neexistující fikce a syntetický výrobek neměl daleko do pláče.

"Představovala jsem si... představovala jsem si šéfy Centrální galaktické docela jinak. Tady Mart, chci říci pan Stam, je jen pomocným redaktorem, ale choval se ke mně rozhodně lépe než vy. Nikam nepůjdu! Nejsem malá holka."

"To už dávno nejste," připustil Šéf. "Taky mám oči, slečno Karnová. Ale co si může beze všeho dovolit nějaký obyčejný pomocný redaktůrek té vaší polyvize -," zašklebil se na Stama -, "nemohu si dovolit já. Taktak jsem na Zemi utekl hordám vašich fandů."

"Skutečně? Drahouškové! Jak jsou milí!" radovala se Kara.

Mart měl pocit, že Šéf počítá do deseti, aby se uklidnil.

"Skutečně. Je mi naprosto jasné, slečno Karnová, že odmítáte odejít podle rozumné tylkovy rady s ostatními obyvateli tohoto obvodu planety do bezpečí jen a jen proto, abyste se po návratu na Zemi, který jsem ovšem povinen zajistit, měla v zásobě další senzační historky pro své agenty a ty milé blbečky, co jim vždycky na všechno naletí. Jenomže já musím řešit ještě něco důležitějšího než otázku bezpečnosti slečny Kary Karnové. Buďte tak laskavá a moudrá a ztraťte se odtud!"

Kara umíněně zavrtěla hlavou, což velice půvabně rozvlnilo světle zlaté kadeře, téměř přírodní, a tudíž poměrně nejméně dotčené kosmetickou bloádou, která ji postihla.

Vůbec se v tom okamžiku nepodobala sladce bezmocné bytosti, vzbuzující v mužích všeho věku nepřekonatelnou touhu vyvést ji z havarijních situací (neúnavně vymyšlených Pět'ou Prittem), zkrátka nějak té chudince malé pomoci. Zdálo se spíše, že se chystá Šéfovi vyškřábat oči.

"Ne! Třeba se mi podaří totéž, co Pět'ovi a Tobíašovi. To by se vám tak hodilo, poslat mě někam do jeskyní jako ... jako pračlověka. Ani nápad!"

"O časoprostorovém tunelu se vůbec neodvažujte přemýšlet, ženská," skoro zařval Šéf. "Víte, jaké je to riziko? Víte vy vůbec ..."

"Pardon," vmísil se do diskuse Mart. "Je mi to hrozně nepříjemné, ale myslím, že bych k tomu měl něco říci. Chápu slečnu Karu. Nevím ani, jak do toho, Šéfe, ale chápete - člověk není ze dřeva. Ne, proboha, k ničemu mezi námi nedošlo, to ne, ale někdy stačí letmý dotek ruky, pohled, znáte to, ne?"

Šéf temně zavrčel, což mohlo znamenat cokoli, Kara zírala a Mart pokračoval.

"V posledních dnech už nebylo pochyb, že vztah drahé Kary, chci říci slečny Karnové, ke mně přesáhl hranice pouhého přátelství. Lichotí mi to, to se rozumí, ale pochopte, drahá Karo ... Já jsem vám přece nezavdal nejmenší příčinu, ani nenaznačil ze své strany jakýkoli vztah, to přece musíte poctivě uznat, že ..."

"Ó ..., " vydechla Kara zděšeně, když se poněkud zotavila z původního otřesu.

"...dokonce jsem se upřímně snažil, aby k tomu nedošlo," pokračoval Mart osudovým a truchlivým hlasem. "Jistě, malý flirt by byl nepochybně oboustranně příjemný, má drahá, chápu vás ..."

"Ó ...!" skoro zaječela Kara o tercií výš.

"... ale miluji svou ženu," prohlásil dojatě Mart. "A své dva kloučky," dodal rychle. "Nemohl bych..."

"Vy... vy ... vy ..."

"Drahá, bude to tak opravdu nejlépe," ujistil ji tónem, jakým obvykle konverzuje s jezevčíky.

Božské Kaře z hvězd konečně vyhrkly z očí slzy, popadla miniaturní zavazadlo s několika nezbytnostmi, kterými je v posledním okamžiku zásobil záchranný člun Horu, a vyřítla se beze slova ven.

"Nemyslíte, že jsem to trochu přepísk, Šéfe?" zeptal se ustaraně milující manžel a otec Stam. "Neměl jsem si povít jenom jednoho kluka? Nebo raději holku, aby jí to nepřišlo tak líto?"

"Ne. Tohle éterické zjevení je tvrdší než vy a já dohromady, Marte. Brečela vzteky. Dobře jste to udělal. Ať je raději nějaký čas z dohledu. Tady může být už za chvíli trochu dusno. No, uvidíme ..., " pohlédl na hodinky. "Za deset minut by se měl ohlásit Aslan s novinkami."

Zatím však vstoupil tylku. Potkal-li zuřící Karu, nedal to na sobě znát.

"Kosmická loď opět přistála v údolí, odkud jsme už odvedli několik hvězdicových tvorů," oznámil. "Nikdo nevystupuje - zatím. Ale vnímáme impulsy svědčící o přítomnosti inteligentních bytostí."

"Rádiové signály?" zajímal se Šéf. Tylku mírně zavrtěl hlavou.

"Mentální impulsy. Je to jednodušší a nevyžaduje to příliš nákladná zařízení, bratře."

Šéf se usilovně snažil nedat na sobě znát nechuť, kterou zřetelně pociťoval při každé zmínce o výstřednostech místních bláznů. Zatím se nezbavil pocitu, že tu jde o cosi podobného čarodějnictví, magii nebo jinému šarlatánství.

"Hm ..., " přikývl. "Lidi?"

Tylku pokrčil rameny. "V každém případě inteligentních bytostí. Obávám se, že zatím nemohu říci nic více."

"Ale to je přece základní problém celé akce," snažil se Šéf mluvit co nejkliidněji. "Na oběžné dráze kolem Hepteridy se vynořuje v dohodnutých intervalech z mimoprostoru terránský koráb, vybavený dostatečnými možnostmi zakročit, pokud jsou viníky všech těch nehorázností lidé, tylku. Už je těch nesmyslů dost, i když zatím naštěstí i díky vaší pomoci dvěma Terráncům nedošlo k obětem na životech. Chceme se jen předem ujistit, že nejsme ve styku s mimolidskou civilizací - to by pak ovšem zcela měnilo situaci a přinutilo nás k daleko větší trpělivosti, i... i za jakoukoliv rozumnou cenu. Samotné zjištění, že jde o inteligentní bytosti, je mi... chci říci: není mi nic platné!"

Mart se královsky bavil. Představoval si, jak by asi Šéf řádl, kdyby jeho partnerem nebyl právě tenhle důstojný stařík, ale například někdo z Centrální. Lidé, kteří měli cokoli společného s kosmonautikou, užívali v takových případech všeobecně známý termín: stodaapadesátka. Stodaapadesátka znamenala v rychlém nouzovém kódu "zuřivý maniak na palubě, potřebuji pomoc!"

Než mohl dostatečně vychutnat svou myšlenku, pocítil trojí zat'ukání u srdce.

"Momentíček, Šéfe," přerušil další proud Šefovy výřečnosti. "Za tři minuty gravifonická relace. Skočím si pro Eko Darta."

"Pro co si skočíte?" obrátil se Šéf jako kaferský buvol k dalšímu možnému protivníkovi, na němž si mohl případně vylít vztek bez zábran.

"Pro polyvizní hvězdu a ozdobu stěn dívčích pokojíků celé Galaxie," vysvětlil Stam a co nejrychleji zmizel. Vrátil se udýchaný a podobaje se únosci Sabinky mužského rodu právě včas, takže se Šéf ani nedostal k výbuchu zuřivosti nad

znesvěcením nejvzácnějšího spojovacího prostředku Galaxie jeho instalací do nedůstojného panáka, ke všemu polyvizního.

"No, ano, jsem to já, to se rozumí, že jsem šťastně doletěl," huhlal do mikrofonu jako bouřka, pomalu se vzdalující za nejbližší kopce. "Proč bych, ksakru, neměl být v pořádku? Jestli mi nic jiného nechcete, nemuseli jste se obtěžovat." Z reproduktoru, skrytého v útrobach polyvizního hrdiny, se ozval přes propast vesmíru upjatý a dotčený hlas. "Tak už je sdělujte!" skoro zavyl Šéf, měnící se opět ve vzornou stodaapadesátku. "Myslíte si, že gravifonie je zadarmo a že má tolik volných frekvencí?"

Hlas se nevzrušil, spoléhaje na dostatečnou vzdálenost od zuřícího sloupu Centrální galaktické.

"Především jsme zjistili data zrušení a rozebrání nebo demolice všech kosmických lodí na Sadoru pro rozličné zájemce kolem roku ..."

"To vím. Dál!"

"Seznam je úplný. Případný cizí koráb v sektoru Hepteridy i kdekoli jinde tedy absolutně nemůže mít tento původ."

"Hm ..., " zabručel Šéf. "Skoro bych byl raději... Pokračujte!"

"Dále vás geotektonická sekce žádá, abyste se vši energií zabránil dalšímu používání tzv. časoprostorového tunelu, jimž byli dopraveni dva muži - alespoň to tvrdí - z Hepteridy na Zemi, a to pokud možno za všech okolností. V oblasti Himaláje došlo včera k výrazné tektonické aktivitě zcela mimořádného druhu, postihující, i když naštěstí ne katastrofálně, velmi široké okolí, dokonce i oblast Indického oceánu. Geotektonická sekce se domnívá, že otřes je v souvislosti s provedenou ...eh, s provedeným posunem. Rozhodně varuje před opakováním."

"Nic takového se opakovat nebude," ujistil Šéf mikrofon, a pro dva parazity z polyvize už vůbec ne, pomyslel si.

"Všechno?"

"Oficiálně všechno. Několik slov chce s vámi ještě promluvit doktor Meester."

"Jak se máš, Mino?" ozval se zlomený hlas.

"Ohromně, jen kdyby mě pořád někdo nezdržoval," odpověděl Šéf, ale už beze stopy hněvu. Snad si uvědomuje - napadlo Martovi -, že mluví se svým starým, možná nejstarším přítelem naposledy.

"Napadlo mne, že by sis měl vzít ještě tak dvě tři kapsle hyperdrilu. Rozhodně by to nebylo na škodu. A další posuny mimoprostorem už opravdu neriskuj. Prověřil jsem to."

"Vezmu, doktore, a nebudu riskovat. Ještě něco?"

"Ne. Jsem rád, že jsem tě slyšel, Mino. Buď zdrav!"

"Děkuji. Vynasnažím se," řekl Šéf už docela krátce a vypjal přístroj. V tom okamžiku se ozval interkom, který Mart vymontoval ze záchranného člunu Horu a přenesl do bezpečí jeskyně.

"Za posledních pět tisíc let tu nebylo tak živo," podotkl s úsměvem tylku. Šéf přikývl.

"Časem se to, doufáme, zase uklidní," ujistil starce.

"Mluví Aslan," ozval se reproduktor. "Horus na výstupu z mimoprostoru a dočasně na orbitě. Sledujeme kosmickou loď neznámého typu. Přistála nedaleko vás, Šéfe. Souřadnice..."

"Ty znám," přerušil ho Šéf. "Když mám něco u nosu, nepotřebuji na to ani planimetrii, ani vás. Co se děje kolem korábu?"

"Zatím neregistrujeme nic zvláštního. Východy se zdají uzavřeny."

"A co je s vámi?"

"Taky nic extra, Šéfe. Horus je už zase v pořádku. Ovšem až na tu zatracenou polyvizi. Chlapi nadávají."

"Tak je nechte nadávat a doporučte jim, aby ve volných chvílích hráli zajiček v své jamce sedí sám. Alespoň se protáhnou. Přejděte na stabilizovanou oběžnou dráhu a zavěšte se nad nás jako andělíček strážníček, Aslane. A nemusíte se ani moc schovávat. Naopak chci, aby nás viděli. Totiž vás. Kdyby něco, tak zase vklouznete do mimoprostoru. Budete mít čas?"

"Samozřejmě, Šéfe. Spoustu času. Musíme to spočítat, ale odhadnuto od oka budeme nad vámi asi tak dvacet tisíc kilometrů."

"Výborně, zůstaňte na interkomu, kdyby se tady dole náhodou něco dělo ... Ano, a ještě něco: o Hydru nemáte žádné zprávy?"

"To je ta nájemná loď polyvize, že? Ne, nic, Šéfe. Podle magnetometrických měření asi není na planetě. Ani v oceánech. Našli jsme jenom chudáka starý Capax, a to jejich fáro. Lodě, které přistály dříve, jsou už asi rozebrány," domníval se Aslan.

"To tedy asi ano," potvrdil Šéf s nevrlym pohledem na zařízení místnosti, sice spartánské, ale zato s naprostou většinou pocházející z kosmických korábů a sloužící tu buď původnímu, nebo zcela novému účelu. "Tak mějte oči na stopkách, Aslane, a nic neriskujte. Konec!"

Obrátil se k tylkovi. "Pořad se mi zdá, že jste jediný živý Hepteridan. Kde jsou vlastně ostatní?"

"Není nás mnoho," odpověděl stařec. "Sotva několik desítek tisíc. A většina odešla do bezpečí, do hlubokých údolí, hned v okamžiku, kdy se u naší planety objevila kosmická loď, s níž přiletěla slečna Karnová a pan Stam. Netušili jsme, co její přítomnost znamená. Na počátku vznikly jakési oboustranné mylné dohady, jež bylo nutno rozptýlit. Tady, v řídicím středisku obydlené části Hepteridy, zůstala v tomto okamžiku jen Rada starších a několik běžců zajišťujících spojení."

"Běžců?" povytáhl obočí Šéf. "To vypadá jako pohádka. Nemáte z kosmických lodí vznášedla a vrtulníky?"

"Několik jich skutečně máme," připustil tylku, "ale zdaleka ne všechny jsou v dobrém stavu. Kromě toho jsou hory Druhého kontinentu pro obojí druh dopravních prostředků takřka nedostupné. A konečně nemáme nazbyt pohonných látek."

"To všechno se dá dost snadno a rychle napravit," zavrčel Šéf. "Jen říci!"

"Ne, můj bratře," zavrtěl jemně, ale rozhodně hlavou tytku. "Naše civilizace se ubírá jinými cestami. Dosahuje jinými prostředky v podstatě těchže cílů jako vy a hodlá při nich zůstat. Jinak by byla Hepterida a její obyvatelstvo závislé na Zemi a jakékoli přerušení tohoto spojení by nezbytně mělo tragické následky. Rada starších se již dávno rozhodla čelit této možnosti, vlastně ji ani nepřipustit."

"Takže například pobíháte po kopcích s depešemi," poznamenal jedovatě Šéf.

"Takže například někteří z nás, kteří se rozhodli podstoupit pracný a velmi dlouhý výcvik, znovu obnovili prastarou znalost lung-gomu, bratře. Běhu, který jediný kdysi udržoval po dlouhá staletí spojení mezi tibetskými kláštery a vlastně umožnil jejich vznik a existenci. Vzhledem k drsným zimám, jimiž je Hepterida téměř pravidelně navštěvována, ovládá každý z nás neméně staré umění tuma, vnitřního ohně, jehož rozdmýchání umožňuje život i za nejděsnějších podmínek." Tytku sklopil v rozpacích oči. "Musím dokonce přiznat, že se v poslední době mezi naší mládeží objevil pro radu starších nevídaný sport, jenž je v podstatě zneužíváním tuma: mladí mužové se předstihují, kdo z nich za mrazivé noci vysuší více mokřých prostěradel na holém těle ..."

"To snad ..." - Šéf se bouřlivě rozchechtal, pak ale zvážněl a pohlédl úkosem na tytku, zda ho neurazil. Nezdálo se.

"Rozhodně originální sport, tytku, namouduši! Ale když o tom tak přemýšlím, není ani o chlup nesmyslnější než například prohánění míčku z jedné jamky do druhé bez zřejmého logického smyslu a bez zjevné potřeby. Doufám ..., trochu se zarazil - "že po dobu svého pobytu zde nebudu nucen sušit na těle žádné textilie." Stařec zvedl ruce v půvabném, stylizovaném obranném gestu.

"Bratře, jak vás mohlo něco podobného napadnout? Tuma je sice pro značnou část našich bratří a sester nezbytné, ale pokud můžeme, instalujeme všude docela vyhovující ústřední topení..."

"Ano. O tom se tuším zmínil už James Hilton, když popisoval lámaserii Šangri-la, totiž pardon, Hepteridu."

"Jistě. Právě tak dáváme podle možnosti přednost interkomu - jenže přístrojů není dostatek a jistě naše... naše telepatické schopnosti přicházejí občas vhod. Pan Hilton se zcela jistě nemýlil alespoň v jedné charakteristice naší společnosti: v její rozvážené umírněnosti. Nejsme - nebo alespoň se snažíme za žádnou cenu nebýt výstředními."

Šéf si pomyslel, že se těm bláznům z Hepteridy tohleto daří, alespoň podle terránských měřítek, ze všeho nejméně, a kromě toho si do knihy naléhavých úkolů, kterou zatím sepisoval v mysli, poznamenal nutnost podívat se včas na nefungující interkomu a vznášedla, která asi budou ve skandálním stavu. Rozhodně tu nehodlá hopsat po horách jako gumový míček nebo si telepaticky objednávat kávu. Trochu to tu zkrátka rozhýbá.

Tytku rámcově pochopil jeho myšlenky, ačkoli biostimulátory vytvářely dost účinný psychologický blok, zabraňující telepatickému příjmu. Přejel si dlaní ústa, aby zakryl úsměv.

"Že ruším, Šéfe," ozval se Mart, až dosud tichý Jako pění. "Na interkomu máte soldatesku. Zase něco chtějí."

"Měl byste se vyjadřovat přiměřeněji, Marte ..., " řekl káravě Šéf, ale svou myšlenku nedokončil.

"Aslan. Jsme na stabilní orbitě, Šéfe, a máme vás jako na dlani - totiž ne vás, ale vrak Capaxu a tu divnou loď."

"To jsme si konečně dohodli," odsekl Šéf, který nenáviděl, jak bylo v Centrální galaktické notoricky známo, všechny zbytečné řeči - pokud je ovšem nevedl sám. "Mám se pustit radostí do tance?"

"To nechám na vás," odpověděl z reproduktoru nevzrušeně Aslanův hlas. "Chci vám říci, že posádka té - té pirátské lodi vystupuje. Vzhledem k tomu, že o nás docela určitě vědí a že si dovedou rámcově představit, co bychom mohli udělat, to vypadá na kapitulaci nebo něco takového."

Šéf a Mart Stam na sebe překvapeně pohlédli.

"Vidíte je? Jak vypadají?" zajímal se Šéf. "Jako hvězdice?"

V interkomu bylo několik okamžiků hrobové ticho. To neinformovaný Aslan polykal a trávil smutnou skutečnost, že Šéf na stará kolena podlehl vlivu fantastických románů nebo jiné podobně pokleslé literatury. Mart by byl vsadil krk, že zaslechl i tlumené Ligovo chechtání, podobající se bubláni vroucí hrachové polévky.

"Ne, proč? Pokud můžeme soudit, jsou to docela obyčejní lidé, Šéfe. Dvě ruce, dvě nohy, hlava - a tak dále. Těžké zbraně zatím venku nemají, což ovšem nevylučuje poboční anihilátory nebo lasery nebo něco podobného."

"Rozumím. Vejdu s nimi ve styk. Zůstaňte ještě na interkomu, Aslane. Nemyslím, že by hrozilo nebezpečí, ale pro jistotu připravte něco, čím byste mohl okamžitě zasáhnout, kdyby vám dal Mart Stam pokyn. Bude, pokud se mu uráčí uposlechnout, někde poblíž mne. Co navrhuje?"

Aslan zřejmě chvíli přemýšlel. "Vzhledem k tomu, že tam budete také vy, Šéfe, a Mart, tak jedině paralyzační paprsky. Snad se mi podaří zaměřit tak úzký kužel, aby byly účinné. Upozorňuji vás ovšem, že je to prý hrozně nepříjemný pocit..."

"No nebyl by první," zavrčel Šéf. "Souhlasím. Za jak dlouho si všechno připravíte?"

"Nejpozději do pěti minut to bude hotovo, Šéfe," ujistil jej Aslan.

"Takový rychlík zase nejsem. Tak se do toho dejte!" nařídil Šéf a vypjal příjem. "Vezměte to, Marte. Půjdeme se podívat na ty rošťáky, co nám ukradli Hydrus a zničili Capax 37. Dáte nám jako doprovod nějakého zázračného běžce z vaší stáje tytku?"

Stařec si důstojně upravil cíp šafránové řízy.

"Ne, bratře. Doprovodím vás sám. Není to daleko."

20. KAPITOLA

Avšak procitaje zvolna z vytržení, rozeznával jsem zřetelně slabiky, slova i celou řeč, kterou ke mně pronášel. Cyrano z Bergeraku, Cesta do Sluneční říše

Jednou ze základních (a profesionálně zcela nezbytných) schopností božské Kary z hvězd i jejich kolegů a kolegyně

bylo mimořádně rychlé zotavování z nejrůznějších otřesů, jak je přinášela ušlechtilá polyvizní činnost. Také šok, způsobený drzostí bezvýznamného subalterního redaktůrka Stama, odezněl celkem rychle - poněkud déle ji trápila nesporná skutečnost, že ji odhalení existence jeho ženy a dvou fakanů z nepochopitelných důvodů zasáhlo hlouběji a citelněji. Kara nebyla naštěstí zvyklá na příliš hluboké a důkladné rozборы citů a pohnutek svého chování, takže jí v dané situaci nepřišlo zatěžko zatím všechno z mysli vymazat a soustředit se k okamžité situaci. Mizera Stam počká. Neuteče. Ani by mu to neradila.

Poznala cestu, po níž teď opět jednou bez pomoci mechanizačních prostředků a tedy po vlastních nohách postupovala spleť jeskynních chodeb, osvětlených velmi úsporně umístěnými luminofory, tu a tam se skříňkou jakéhosi signálního zařízení, jehož úkol neznala, a ani netoužila poznat. Tudy už jednou procházeli s Martem a s tím oranžovým dědou k šeredným hvězdícím. Z hlavní chodby odbočovalo nedávno anihilátorem proražené schodiště v úzké stoupající chodbě až na úbočí hory, pod níž byl nějaký vrak či co, kde úpěli chudáček Tobiaš a Pét'a Pritt. Mužští mají vůbec vynikající schopnost dostávat se ustavičně do malérů, pomyslela si Kara. Když nad nimi nebdí nějaká moudrá žena, samozřejmě. Jakýmsi záhadným skluzem myšlenek přešla zase rázem na Marta, vlastně na tatíčka Stama, a rázně si zakázala rozvíjení dalších úvah v tomto směru.

Později, ale ne zase tak docela pozdě, aby dojmy z Hepteridy byly překryty dalšími svízelem i radostmi ideálu Galaxie (dokonale je setřít se ostatně nikdy nepodařilo, ale to Kara v tomto okamžiku ještě zdaleka netušila), si na svou pouť jeskynním systémem Druhého kontinentu mnohokrát vzpomínala.

Dráždil a zneklidňoval ji nejasný, ale nutkavý pocit, že chodbami neputovala sama, že spolu s ní stejným směrem kráčelo mnoho mužů i žen, ale Kara si nikdy nebyla schopna vzpomenout, jak vypadali, ba ani - a to už je co říci - jak byly ony ženy (byly-li to ženy) oblečeny. Vzpomínka jí přinášela jakési zamlžené a úlomkovité obrazy moudrých, nevzrušených obličejů a tichých postav. Tehdy už ovšem neměla možnost konzultovat s nikým z těch, kteří by jí mohli vysvětlit, že jednou z výstředních schopností obyvatel Hepteridy bylo i dosažení jakési psychologické neviditelnosti trikem známým už pěkných pár tisíc let a používaným jednak světci, jednak zločinci. Nenápadnost dovedená do krajnosti chováním i zastavením toku myšlenek umožnila téměř absolutně zmizet i v početné společnosti těm, kdo ji využívali, už dávno před tím, než roku 2316 vyřešil problém kouzelné čapky a uskutečnění Wellsova Neviditelného muže pomocí složité elektronické aparatury jakýsi nevzdělanec, netušící, že to je teoreticky nemožné. Snad by bylo toto prostinské vysvětlení Kaře ulehčilo, a zároveň odstranilo jednu z neurotizujících záhad, které v sobě každý z nás ve větším nebo menším souboru nosí - Kara Karnová však takovou přítěž snášela s obdivuhodnou lehkostí a elegancí. Ano - zde odbočovala chodba. Kara na okamžik zaváhala a pak se pod vlivem okamžitého nápadu prosmýkla do jejího temného ústí. Luminofory už tu nebyly - jen několik nouzových světél, označujících v kosmických lodích a v divadlech i polykinech schodiště a prahy, aby se pozdní návštěvníci náhodou nepřerazili. Svítla sice trvale a s přičinlivostí sobě vlastní, ale naprosto nedostatečně, takže spíše prohlubovala temnotu. Kara se opatrně vydala po schodech vzhůru. Jestli se něco semele, jakože asi ano, soudě podle ne zcela jasných řečí toho protivného dědka z Centrální galaktické, stane se to určitě zrovna tady, v údolí vraku, hvězdice a cizí kosmické lodi, věznici ještě nedávno oba nevinné a zcela neškodné reprezentanty polyvize. Kara to shledávala jednak velmi vzrušující, jednak užitečné, a plasticky si představovala palcové titulky tisku i uměle vzrušené hlasy polyvizních komentátorů, líčících její dramatické zážitky. Neboť dobrý osud nedopustí zapomenouti těch, kteří si to nezaslouží. A redaktůrek Stam zjistí, že jeho úsilí komandovat Karu Karnovou je pošetilé a předem odsouzeno k nezdaru. Nehledě na jeho pitomé řeči o letmých dotecích a pohledech a ... a o čem to vlastně plácal. No, snad se na něj opravdu někdy podívala poněkud nesestersky, koneckonců vypadá vlastně moc dobře, skoro líp než Eko Dart, a choval se v těch propleteních určitě líp, než by byl milý Eko ve vrcholné formě schopen, ale... Čert ho vem, náfuku!

Trochu udýchaná doškokortala až na nejvyšší bod schodiště. Tentokrát se jí zdálo kupodivu kratší než při první cestě. Vysoukala se otvorem proraženým v boku hory na stezku. Nad hlavou se jí opět klenulo neuvěřitelně zelené hepteridské nebe a na něm, což ovšem nemohla tušit, protože dvacet tisíc kilometrů je dvacet tisíc kilometrů, bývalý nákladní a nyní ozbrojený kosmický koráb Horus, zavěšený nehybně jako lampión, s ustaraným Aslanem, flegmatickým Ligem a mírně otrávenou posádkou, kterou dvě exploze plutoniových náloží alespoň dočasně ochudily o jednu z mála skromných zábav Výzkumné skupiny. Dole na úpatí hory stál vedle neuvěřitelné a nepopsatelné hmoty vraku Capaxu 37 další kosmický koráb, daleko menší, zhruba vejčitého tvaru, spočívající teď na třech nápadně nízkých a nezvykle tvarovaných teleskopických podpěrách, zakončených mimořádně širokými talíři, určenými spíše pro přistání v bažinatém terénu než na tvrdé skále. Což ovšem Karu nejen nenapadlo, ale ani nezaujalo: z otevřených vstupů lodi, spojených se zemí čímsi, co se na tuto vzdálenost podobalo pohyblivým schodům, vystupovala lidská posádka, na niž lidskými byly právě jen ty Aslanem zjištěné dvě nohy, ruce a hlava. Terráncům se však rozhodně nepodobali. Jejich domovem byla zřejmě planeta s malou přitažlivostí - všichni mužové (pokud mohla Kara soudit, šlo výhradně o muže) byli obrovského zrůstu, v každém případě hodně přes dva metry, spíše vyzábých než štíhlých postav a nápadně bílých, takřka křídově bílých tváří, do nichž se propadaly jako dvě tůně velké výrazné a tmavé oči. Vlasový porost byl (mírně řečeno) skromný; každý Terránc dbal svého zevnějšku by byl už dávno doplnil řídounký chomáč světlé, takřka bílé kštice alespoň ladným přičeskem. Vcelku rozhodně nelze říci, že by byla Kara mužnou krásou posádky cizí lodi nadšena, i kdyby se s ní setkala za příznivějších a méně složitých okolností.

Část mužů postávala kolem korábu, ostatní se pustili do svahu, kam patrně - jak si uvědomila - spatřili před posledním startem zmizet ty podivné svrasklé hvězdice. Kara záhy s jistým zděšením zjistila, že se několik čahounů, pohybujících se po skalách i mimo stezku v gravitačních podmínkách Hepteridy kupodivu svižně a obratně, patrně díky biomechanickým posilovačům, dostalo až nedaleko k ní. Tu a tam se ozval rachot malé laviny kamenů nebo mezi balvany zasvítla stříbrná kombinéza. Posádka korábu zřejmě vystupovala do straně několika cestami - snad hledala, jak Karu napadno, rozběhnuté hvězdice. Kdovíproč, ale třeba jim stály za tu štrapáci.

Chtěla se raději vrátit do skalní chodby, od níž v zaujetí poodešla pár desítek metrů po kryté části stezky, už po několika krocích však uslyšela šramot. Stříbrní habáni se zřejmě dostali až sem - ale nějak na schodiště proklouznout musí.

Šramot kroků se blížil. Čahouni zřejmě objevili stezku a sestupovali po ní. Karu trochu udivilo, že se nad balvany ještě neobjevilo olysalé temeno a oči, poněkud připomínající kukadla polidštěného hmyzu z ilustrací dětských knížek. Popadla vhodný kámen a přitiskla se mezi dva balvany. Když muž konečně vyšel a takřka do ní vrazil, mávla sice starobylo, ale navzdory tomu ještě stále účinnou zbraní způsobenou naučeným vševědem Pětou

(epochy Kara z hvězd mezi neandrtálci a Kara loví mamuta).

Mart Stam řekl cosi jako "glogloglo" a tiše se sesul k zemi. Troskami vědomí, poněkud narušeného Kařiným odborným úderem, pochopil, že musí především chránit interkom před rozbitím, které by nárazem takové skály bylo docela v mezích možnosti, a pokusil se o to, jak nejlépe dovedl.

"Martel!" vyjekla Kara zděšeně a tak hlasitě, že si toho nejbližší stříbrné postavy nejen nutně povšimly, ale některé z nich dokonce reagovaly polekaným trhnutím. "Martel, co jsem vám to ... Martel!"

"Co se děje?" ozval se v krabici interkomu, kterou Stam hrdinně svíral jako zraněný rytíř krále Artuše svatý grál, Aslanův nervózní hlas. "Ozvěte se, Stame! Jinak za tři sekundy vyšlu paralyzující záření do celého okruhu údolí. Jedna, dvě ..."

"Ne! Ne!" zaječela tentokrát Kara, až zpozorněly holohlavé postavy i hluboko v údolí kolem cizího korábu a vaku Capaxu. Nevěděla sice docela přesně, co to je paralýza, tím méně paralyzující záření, ale celkem správně je spojila s představou berlí a vozíku pro ochrnuté. "Prosím vás, nic takového! Prosím vás!"

"Kdo to tam zase je?" zajímal se Aslan, úplně vyvedený z míry, zatímco Kara se obětavě schoulila nad Martem do klubíčka v očekávání katastrofy shůry.

"Ta ... tady Karnová," zakoktala.

Ted' začal pro změnu málem koktat Aslan.

"Slečna ... slečna Kara Karnová? Kara z hvězd?"

"A... a ... ano," připustila Kara a otřela si nos hřbetem ruky, zaprášeným a trochu potřísněným krví z Martovy ranky na čele právě v místech, kde frenologové předpokládají nejžádoucnější centra mozku. "To... to jsem já."

"Ale to je milé," trylkoval Aslan, "to jsem strašně potěšen, slečno ... slečno ... Smím vám říkat Karo?"

Pak zabublala vroucí hrachová polévka. To Ligo dával najevo své hluboké opovržení všemi ženami, které nebyly jeho typu, jinými slovy, které nebyly komponovány přibližně do krychle.

"Říkejte jí, jak chcete, snese všechno, Aslane," odpověděl za Karu mdlým hlasem Mart Stam, když se rotace světa kolem něho poněkud uklidnila a hlava se zmenšila do necelého dvojnásobku původní velikosti. "Ale nepřejte si slyšet, jak jí budu za chvíli říkat já. Proč jste raději nezapojil ty paprsky?"

"Já ... hned ..."

"Ted' už se s nimi jděte vycpat, vy operetní válečná nádhery ...," navrhl Mart a posadil se, opřen zády o balvan. Kolem dokola stál takřka úplný kruh fantasticky vysokých stříbrných chlapíků, kteří by uvedli do extáze každého terránského trenéra košíkové. Pokud to bylo vůbec možné, valili oči ještě více než obvykle. U boků jim viselo v pouzdrech cosi, co se nápadně podobalo anihilátorům nebo malým papskometům, ale nezdálo se, že by některý z nich pomýšlel na jejich použití.

"Prosím za prominutí, jestli ruším," řekl Šéf velmi rezolutně, téměř hrubě odsunul dva stříbrné čahouny, kteří mu na stezce bránili v cestě. "Nerad zasahuji do vašich originálních zábav, ale strašně rád bych se konečně dověděl, co se tu vlastně děje."

21. KAPITOLA

Zbývá mi nyní ještě vysvětlit vám, proč duše filozofů nesplynou celou svou podstatou s hmotou sluneční, jak je tomu u duší jiných lidí.

Cyrano z Bergeraku, Cesta do Sluneční říše

"Když si představím, že jsem vás mohla praštit ještě víc," hořekovala Kara kajícně, "vaše děti..."

"Ano," připustil skomíravým hlasem všech skutečně i zdánlivě nemocných mužů, je-li v doslechu jakákoli žena, Mart.

"Moje ubohá dceruška by už nikdy ..."

"Mluvil jste o dvou chlapečcích!" přerušila jej Kara podezíravě.

"Vidíte ... Ta rána, slečno Karo ... Tedy moji ubozí dva synáčekové by už nikdy ..."

"Jak se jmenují?" nenechala se velice věčná Kara Martovým kňouráním otřást.

"Kdo? Aha, synáčekové ... No, ten starší se jmenuje ... Jmenuje... počkejte, jak jsme to jenom s jeho drahou matičkou domluvili... nějak jako ..."

"Martel?"

"Prosím?"

"Vy nemáte dva chlapečky!"

"Myslíte, že by jeden stačil?" otázal se bolestínsky Stam. "No jestli ano, se mnou se dá konečně rozumně mluvit, Karo."

"Vy nemáte ani jednoho takhle mrňavého chlapečka," naznačila Kara palcem a ukazovákem mikroskopičnost neexistujícího potomka takovým gestem, že by jí celá mužská část Galaxie ležela v tom okamžiku u nohou. "Vy nemáte

ani drahou ženušku. Vy jste jenom mizera."

"A proto brečíte?" zajímal se Mart pojednou zcela normálním hlasem. "Neplačte, slečno Karnová. To není tragédie. To se dá všechno napravit."

"Brečím nad sebou, že jsem se tak hrozně trápila. Tu ránu kamenem jste si už předem poctivě zasloužil. Od tohoto okamžiku žádné další výčitky svědomí."

"Tak alespoň cigaretu," žebrol Mart.

Kara ji odněkud vykouzlila a zapálila jeho zapalovačem, než tomu mohl zabránit. Naštěstí tentokrát fungoval pouze jako zapalovač. Když mu ji podávala ke rtům, povšiml si, že nenese ani stopy rtěnky. Několikrát hluboce s potěšením a zřejmě v dobré míře vdechl kouř a vyfoukl jej směrem ke stropu místnosti, kde se oba nacházeli.

Skutečnost, že šlo o jeskyni, byla skryta závěsy a ornamentálně zdobenými stěnami. Z vedlejší místnosti doléhalo tlumené hučení hlasů, z něhož tu a tam jasněji zazněl vydatný baryton Šéfa, občas zřejmě inklinujícího k možnosti stát se opět akutní stodvaapadesátkou.

"Kdy bude s holohlavci hotov?" uvažovala Kara.

"Buďte trpělivá. Mají si toho moc co povídat. Výroba samotného Capaxu 37 stála, pokud vím ..."

"Nevytahujte se, prosím vás," přerušila ho. "A nehrajte si na vševěda. Co hlava?"

"Děkuji za optání. Naštěstí jste trefila hlavně paruku. Ta zadržela ránu."

"Paruku?"

Kara vjela Martovi do vlasů sice s badatelskou rozhodností, ale zároveň jemně, aby se nedotkla zalepené ranky na čele. Ponechala tam ruku o několik zlomků vteřiny déle, než bylo třeba k orientačnímu průzkumu.

"Mizero!"

"Vůbec nejste originální, slečno Karnová. Opakujete se, jestli chcete, naučím vás celou řadu pěkných nadávek. Víte, já ..."

V tom okamžiku vstoupil Šéf, sice brunátný, ale zřejmě ne v nejhorší náladě. Pohledem plným odsouzení přejel Karu a poklepal Martovi po rameni.

"Máme to v kupě, mládenče. Aslan odveze Centrální galaktické pásek s celou záležitostí, aby se tam taky trochu chytili za frňák. Zaslouží si to."

Mart s podivem registroval podivnou skutečnost, že Šéf nevezme záznamový pásek na Zemi sám a že, což bylo ještě pozoruhodnější, mluví o Centrální jako o Instituci cizí, ne-li dokonce protivné a odsouzené, ačkoli byl jedním z jejich předních činitelů. Zatím si nechal otázky pro sebe. Lépe je nechat Šéfa vymluvit.

"Ti kolohnáti jsou sice cvoci, ale mysleli to dobře, rozumíte? Byla to vlastně jejich první interstelární cesta a jako na potvoru při ní narazili zrovna na Capax 37, nacpaný jadernými výbušninami..."

"Počkejte, počkejte, Šéfe - tomu nerozumím. Nešlo by to trochu popořádku?"

"Šlo - jenomže bychom asi nudili slečnu. Tohle není polyvizní masírování mozku, to je docela obyčejná skutečnost, rozumíte?" řekl Šéf nerudně.

"Jděte si koupit lízátko. Nebo meloun," navrhl Mart Kaře a zakryl si ubohou hlavu zkříženými rukama. "Ať se konečně všechno dozvím, slečno Karnová."

Kara jen pohrdavě odfrkla a přisedla na širokém lehátku blíže k Martovi.

„Jsou z Ramosu," nechal se přece jen oblomit Šéf. "Slyšel jste o tom hnízdě něco?"

Mart jen zavrtěl hlavou.

"Vidíte, já taky ne - musel jsem si nechat vyhledat v archivu Horu patřičné údaje. Moc jich tam není - kdysi kolonizovaná planeta, asi před třemi sty lety byla prý kolonie totálně zničena sopečným výbuchem - což je ostatně skoro pravda. Nějaký idiot tam udělal průzkum jen tak z rychlíku. Ramos byl odepsán ze seznamu pravidelného zajištění a basta. Omluvou pro toho mamlase, ať je mu země lehkou, je, že Ramos asi skutečně vábně nevypadá. Velký sotva jako Merkur ..."

"To je vidět na nich," poznamenal Mart. "A hodně daleko od mateřské hvězdy. Bude tam pořádně šero."

"Samozřejmě, to vidí na první pohled každý trouba," odsekl pomstychtivě, když si povšiml obdivného Kařina pohledu, věnovaného Martovi. "Nenamáhejte se s poučováním, Marte, už vzhledem ke svému zdravotnímu stavu. Sopečný výbuch byl sice pořádný, ale kolonii přece jen úplně nezničili. Zbylí Terránci na Ramosu zůstali bez kosmických prostředků a bez přísunu, protože se už nikdy nikdo neobtěžoval průzkum opakovat."

"No nazdar ... !" poznamenal Mart.

"Přesně tak. Légrace jako v márnici. Ti chlapi ale přežili i za nejhorších podmínek, Marte. Začali se starat sami a dotáhli to se zaťatými zuby až k docela slušnému technickému stupni vývoje. Myslím, že to nemá obdoby v galaktických dějinách. Například tady s Hepteridou to rozhodně nemůžeme srovnávat. Na Ramosu nejsou žádní čarodějníci, žádné kejkle s hopsáním po horách a s rozžhovávaním vlastního pupku, Marte. Šli na to docela poctivou technikou, makali, učili další generace... Nechtěl jsem jim moc podkuřovat, ostatně to vůbec nečekají, ale pasáci to určitě jsou."

"Ohromné! Jejich původní řeč, kterou si přinesli ze Země, se za ta staletí vlastně vůbec nezměnila. Neměla příležitost. Byli jako Robinson na pustém ostrově - a ten tam asi taky moc nových výrazů nepochytil."

"A tak si nakonec postavili i kosmickou loď ...," pokračoval Mart jako v pohádce.

"Tak to už ne, mládenče. Zázraky zase chtít nemůžeme a nesmíme. Byli rádi, že se dohrabali k vlastní výrobě skromnějších mašin pro místní dopravu, a bohatě jim to stačilo. Ramos ostatně ani nemá přírodní zdroje pro stavbu kosmických korábů. Spousta základních surovin tam chybí."

"Pak tedy nechápu ..."

"Pochopíte za okamžik. Našli v odlehlé části Ramosu hvězdice."

"Viděl jste je, Šéfe?"

"Měl jsem už to potěšení. Poznali, že na Ramos jaksi nepatří, že se nehodí do tamější fauny. Jejich zoologové to potvrdili podle krevních rozborů a nevím z čeho všeho. A zoopsychologové došli k názoru, že jde o jakýsi polointeligentní druh živočichů, který není na Ramosu domovem.

"Tedy import z kosmu," řekl sám pro sebe Mart. "Ale jak je potom možné, že na Zemi o hvězdících nikdo nevěděl, a pokud vím, dodnes ani neví?"

"Velmi jednoduše," pásl se Šéf na jeho údivu. Oni to totiž, mládenče, nebyli terránští kosmonauté, kteří ty potvory na Ramos dopravili, ale někdo úplně jiný. V oblasti, kde se hvězdice pohybovaly a pomalu vymíraly hlady - říkají, že to jsou bytosti sice příjemné a přátelské, ale strašně náročné a mlsné - našli naši milí holohlavci kosmickou loď, kterou nikdo nikdy ani na Zemi ani na terránských planetách nepostavil, Marte."

"Je to naprosto jisté?"

"Naprosto," přikývl pyšně Šéf. "Nenamáhal jsem se až sem na Hepteridu nadarmo, kamaráde! Teď máme konečně důkaz, že nejsme sami. Lepší než nějaké otesané kameny a skalní malůvky. O kosmické lodi budou naši moudří páni vědci sotva prohlašovat, že vznikla jako hříčka přírody. Chtěl bych vidět ty jejich obličejky"

"A co dál?" přerušil ho nedočkavě Mart.

"Loď tam určitě stála dost dlouhou dobu - byla nakonzervovaná a dost rafinovaně schovaná, takže objev byl víceméně náhodný. Někdo si ji tam schoval pro strýčka Příhodu a pak už se nevrátil. Jinak si to nelze vysvětlit. Snad nějaká epidemie decimovala posádky dvou lodí tak, že pak kosmonauté sotva stačili obsadit jednu. A hvězdice museli ovšem vyložit, ať se živí, jak umějí. No - a nevrátili se. Alespoň hezkých pár desítek let ne - tak dlouho tam totiž, jak se domnívají ti klackové z Ramosu, loď trčela. Trvalo jim dost dlouho, než ji prostudovali a seznámili se s řízením - a pak se pustili na cestu. Asi jako Robinson, který si udělal nebo našel loď. Byla to trochu frajeřina, ale ... Na Ramosu asi není moc do skoku, Marte."

"Myslela jsem si vždycky, že kosmické lodi odněkud z neznámých částí vesmíru budou vypadat docela jinak než naše," vmísila se poprvé do hovoru Kara. "To v polyvizi..."

Mart jí stiskl ruku, aby zabránil katastrofě. Jakákoli zmínka o polyvizi působila na Šefa jako rudý šátek kombinovaný s bodnutím banderillou ověšenou prskavkami na býka.

"Na přibližně stejném stupni vývoje bude technika zaměřená k těmto cílům, přibližně stejná všude v kosmu a v kterékoliv galaxii, slečno," odpověděl Šéf mentorsky. "To se týká pěstního klínu, jímž jste tak dovedně praštila Stama, hrnčířského kruhu i kosmické lodi. Kde platí fyzikální zákony, lze dříve nebo později nalézt nejvýhodnější tvar výrobku. A ten také dříve nebo později všude nalezen bude."

"Promiňte," špitla Kara pokorně, jako by se v shromáždění pravoslavných dopustila prvotřídního kacířství. "Nechtěla jsem vás rušit."

Ani Šéf nebyl tak zcela obrněn proti tomuto pohledu a dobrácky mávl rukou.

"Nic se nestalo! Startovali nedávno a napíchlí si to k nejbližšímu sektoru, kterým je čirou náhodou zrovna tenhle Sco X/3. Moc daleko se pouštět nemohli, protože jejich - totiž lépe řečeno vypůjčená - loď je technicky trochu pozadu za terránskými, umožňuje jen zcela krátké lineární posuny mimoprostorem, a to ještě s mimořádným zatížením pro posádku. V systému Zelené hvězdy se setkali s Capaxem 37, naloženým plutoniovými hlavicemi a bez posádky. Nevěděli, co si o tom myslet, a chtěli ho přivést k nejbližší planetě, náhodou k Hepteridě, jenomže, to se ví, rozuměli zatím kosmonautice jen o málo více než koza petřeli a bouchli s ním o zem. Odřízli havarijní vysílačku a nálože pro jistotu přeložili na tu svou rachotinu, protože jim bioindikátory prozradily přítomnost jakýchsi tvorů v jeskyních, u nichž museli předpokládat inteligenci. A jaderné nálože v blízkosti živočichů, kteří si s nimi nedovedou přiměřeně poradit, vedou jen a jen k malérům ..."

"...o čemž by mohl vypravovat pan Lot a obyvatelé Sodomy a Gomory," poznamenal chorobně sečtělý Mart, "jestli měli pozdě novověcí romantikové špetku pravdy. Ale nenechte se rušit, Šefe. Co bylo dál?"

"Nic moc. Pochopitelně se rozhlédli trochu lépe, nežli až dosud v předpokládané zcela pusté, prázdné a nesličné periférii Galaxie. A potom ovšem našli váš Hydrus na orbitě kolem Hepteridy. Taky prázdný a pustý."

"Takže si řekli, že jim nějaký dobráček nadělal do punčochy další nebo vlastně už třetí kosmický koráb," doplnil Stam.

"Takže začali docela vážně uvažovat o možnosti, že se s terránskou civilizací děje něco moc podivného a že by bylo lépe vyčkat, sledovat cvrkot a držet se zatím stranou, dokud nebude jasné, co a jak. Považují to celkem za rozumné stanovisko," řekl Šéf útočně a podíval se kolem sebe, zda se někdo odváží mu odporovat. Nikdo se neodvážil. Stam jen podotkl:

"Pak ovšem nechápu, proč zničili pobočný člun Hydru a v něm chudáčkovi Tobíášovi jeho ustavičně zlobící mašinky. A kde je vůbec Hydrus?"

"Hydrus je na cestě k Ramosu. Doufejme, že tam s ním přistanou šikovněji a že si ho tam Aslan vyzvedne v lepším stavu než Capax. Zrovna tam vedle dojednávají podrobnosti a protokolují zničení vašeho člunu. Jednomu mladému mamlasovi z Ramosu se utrhla ruka, když byl pověřen vedením raketoplánu, a bral sám sebe moc vážně. Napřed uzemnil paprskovým paralyzátorem vašeho nenahraditelného chudáčka Tobíáše a toho druhého parazita lidské společnosti, jehož jméno si rozhodně nehodlám zapamatovat..."

"Jedinečný Pét'a. Petr Pritt," poučil ho Mart.

"Nemusel jste se namáhat. Když zjistili, že tam jsou lidé, trochu zpanikařili a ten pošuk poslal do vašeho člunu jednu raketu s klasickou hlavicí, aby zakryl stopy zlého činu. Bůh ví, co ho to napadlo."

"Bojové rakety jim také odkázali záhadní strýčkové, co jim přenechali kosmickou loď?"

"Ne. To je jejich výrobek. Mají na Ramosu v oceánech nějaké potíže s čímsi podobným obrovským žralokům, co jim

občas žere plavce i s loděmi. Musí udržovat jejich stav na únosné výši. Tohle je prý nejúčinnější prostředek." Mart si vzpomněl na surrealistickou siluetu rozervaného člunu, zprohýbané titanové pláty a vyhořelé sekce. Rybičky z Ramosu musejí být asi k pomilování, podobně jako fredegarské supersépie. Časem se na ně musí podívat na vlastní oči.

"Inu, stalo se, stalo," pokračoval Šéf. "Potom zpanikařili všichni a rozhodli se zahrát to do autu. Tobíáše a toho... toho ..."

"Pét'a Pritta."

"Ano. Předvedli jim jenom hvězdice, aby vyvolali dojem, že se z vesmíru vykulila nějaká docela cizí loď, a umožnili jim útěk. Samozřejmě že všechno nakonec prasklo díky Aslanovi, který se tu objevil, než mohli zmizet."

"Nechápu, proč s sebou vezli ty ohavné hvězdice," řekla Kara štitivě. "Já vím, že jsou možná inteligentní, ale ty jejich hrozné obličejce ..."

"Neporadili se včas s vámi o kosmetických úpravách, madame," odpověděl Šéf kousavě, "to byla chyba. Tak abyste věděla, právě tohle byl jeden z mála bodů pro ně. Jinak za ta staletí ztratili schopnost, jak se zdá, vyhýbat se malérům. No - ani se moc nedivím.. Oni totiž ty hvězdice s hroznými obličejci, co se vám tak nelíbí - já myslím, že jim to, chudinkám, drásá srdce - vezli s sebou, aby je usadili na nějaké vhodnější planetě, než je Ramos. Tam jim zřejmě nijak zvlášť nesvědčí. A víte, co je zajímavé, Marte?"

"Dám se poddat," řekl Mart povolně.

"Ta loď, co jim spadla z nebe, byla asi původně zařízení především na přepravu hvězdic. Všechno tomu nasvědčuje. Bůhví, proč a kdo je vozil od hvězdy ke hvězdě. Je vlastně divné, že jsme se s nimi ještě nesetkali."

"Co není, může být," zafilozofoval si Stam. "Teď už jenom ..."

Než mohl dokončit svou myšlenku, vpadl dovnitř Aslan následovaný Ligem. Aslan byl tak fascinován přítomností Kary, že zakopl o koberec a málem se jí složil k nohám, nad čímž Ligo pobaveně zabublal. Konečně odtrhl zrak od zázrazku Galaxie.

"Už jsme to našli, Šéfe," hlásil. "Mluvil pravdu. Ty plutoniovky byly automaticky odpáleny ohromně šikovným zařízením, reagujícím na jaderné nálože cizích kosmických lodí. Takový detektor, řekněme. Asi měli pánové, co stavěli tuhle loď, špatné zkušenosti se sousedstvem."

"Neblázněte, Aslane," zavrčel Šéf. "Kosmické války a podobné nesmysly si nechte pro alkoholické halucinace, které vás stejně k stáru neminou. A nemalujte mi tu čerta na zeď, člověče! Země má i tak dost svých starostí - ale jedno je jisté: musíme je najít. Za každou cenu."

"K službám ochotná Výzkumná skupina," poklonil se Aslan teatrálně. "Uděláme, co bude v našich skromných silách." Se zvuky podobajícími se probublávání sopečného plynu magmatem signalizoval svůj diskusní příspěvek Ligo.

"Za chvíli začneme překládat ty nálože z Capaxu," zahudroval. "Na Horu jim bude líp. A já budu mít klid," skončil mimořádně dlouhý a obsažný projev.

Šéf kývl, a podíval se na hodinky a povstal.

"Pomalu by tu měla být pomocná loď ze Země," řekl. "Horus teď musí na Ramos, aby měly dušičky v Centrální pokoj, a na Hydrus ať se raději podívají technici, jestli si s ním ty holohlavé dětičky náhodou nehrály a nepokazily něco. Vaše vyhnanství končí, panstvo," podíval se směrem ke Kaře a Martovi. "Země vám zanedlouho otevře svou pohostinnou náruč. Říká, že to tak, či ne?"

Mart opatrně vstal a zjistil, že to jde docela dobře, ba i bez pomoci Kary, jinak ovšem docela příjemně. Všichni vyšli dlouhou chodbou, kterou kdysi Kara a Mart vstoupili do podzemí Hepteridy, na plochý, balvany tu a tam potečkovany břeh. Mart viděl v dálce, u samé čáry příboje, vznášedlo, které je sem před necelými třemi dny (je to vůbec možné? tak málo!) přineslo z Prvého kontinentu od nešťastných polyvizních hvězd, hepteridských turů a kterým sem před několika hodinami (to je tak dlouho) dopravil Šéfa.

"Tak si myslím, že je nás tu už regiment," zahučel Šéf, stíně si rukou oči. Teď i ostatní spatřili dvě tmavé tečky, rychle se zvětšující, dva pobočné čluny, které zřejmě spustily kosmický koráb, setrvávající někde na oběžné dráze a neviditelný v paprscích Zeleného slunce. Za chvíli bylo možné i pouhým okem rozeznat štíhlé, proudnicové obrysy člunů.

Menší z nich měl; zřejmě naspěch - přet'al v rozporu se všemi předpisy elegantní křivku přistávacího manévru většího člunu a rychle se přiblížil ke skupině, dokonce až příliš rychle. Automaty zřejmě pracovaly na samých hranicích možností povelového systému. Šéf sraštil obočí - takové frajeřinky nikdy neviděl rád. Potom vytřeštil oči.

Z člunu se vypotácel nejprve nenahraditelný chudáček Tobíáš s ruční kamerou (nazývanou od samého pravěku polyvize "handka") a. vzápětí za ním neznámý, neprůstělný a nerezavějící parazit lidské společnosti Pét'a.

Kara radostně vyjekla, popadla Marta za ruku a rozběhla se k oběma hvězdám, které zatím zaujaly pracovní postavení, přičemž Tobíáš jaksi ze zvyku předvedl malé pantomimické představení na téma UBOHÝ - KAMERAMAN - JEMUŽ - NEBYL - PŘIDĚLEN - ASISTENT - ČILI - POSKOK a manifestačně vrávorl pod kamerou, vážící sotva tolik jako papírová krabice s párem sandálů.

Už po několika krocích Kara zjistila, že Pét'a Pritt cosi volá a zjevně svrchovaně nespokojen poskakuje a mává rukama. Zanedlouho pochopila, o čem je řeč.

"Pusťte ji!" hulákal Pét'a. "Pusťte ji, vy... vy... vy, jak se vůbec jmenujete! Koukejte vymáznout z obrazu! Rozumíte?"

Kara z hvězd se držela Marta ještě silněji a vlekla ho za sebou, což se stalo konečně zjevným i záhadnému intelektuálovi Pét'ovi.

"Karo, co jste mi to udělala ... ?" zakvílel hlasem Františka z Assisi, s nímž jsme se však seznámili již v úvodu.

Tyto vývody jsou dostačující k tomu, aby tě přiměly vypít onu hořkou číši s potřebnou odevzdaností, nicméně mi zbývají další, ještě závažnější vývody, které bezpochyby, pohnou k tomu, že se na ni budeš těšit.
Cyrano z Bergeraku, Cesta do Sluneční říše

"Tato už dost, prosím vás," utišil Šéf všeobecný rozruch, gestem, které rozhodně bylo mírnější než ta, jež důvěrně znali příčinliví mládenci z Centrální. "Nejde to jinak. Meester ví svoje - nechal analyzovat moje biokarty a docela určitě by mě tu nepřikoval, kdyby to nebylo opravdu nutné. Ostatně proč ten křik? Už dávno jsem si přál někde klidně rybařit a koukat se do nebe a... a podobně. Na Hepteridě to půjde stejně dobře jako na Zemi. Mohu tu třeba ve volných chvílích pást ty rohaté hvězdice. Mimochodem..."

Tylku, stojící opodál se sklopenýma očima, odpověděl na nevyřčenou otázku. "Zůstanou zde. Mužové z Ramosu nám o nich řekli vše potřebné. Pokusíme se s nimi později navázat styk."

"No prosím," řekl Šéf, ale v jeho hlase nebyla ani stopa zadostiučinění, nebo dokonce vítězoslávy, "naváží styk s hvězdicemi a na stará kolena mne třeba naučí i několika fakířským trikům. Co mně bude chybět, Marte? Nechte už toho a nehrajte si na chůvu. Starejte se raději o svou čerstvě získanou křehkou bytost, než vás začne podezírat z počinajícího nedostatku zájmu a praští vás ještě jednou."

Kara zrudla.

"Už se mu to skoro úplně zahojilo," prohlásila vzdorovitě. "Ostatně on..."

"Nic si z toho nedělejte, slečinko," uklidnil ji Šéf. "Teprve od toho okamžiku jsem vás začal brát na vědomí jako osobnost. Dát přes hlavu člověku, který mně pil krev už hezkých pár let, je záslušnější než ty vaše špumpnákly v polyvizi. Já vím, nic ve zlém," pokynul Pét'ovi, jenž se chystal hájit společenskou důležitost, záslušnost a vůbec vesmírnou významnost tohoto řemesla.

"Budeme vás sem jezdit navštěvovat," řekl melancholicky Stam. "Jestli si to totiž přec jenom ještě nerozmyslíte, Šéfe."

"Nerozmyslím a jezdit sem nebudete," řekl rozhodně Šéf. "Jednak proto, že vás Centrální neplatí, a ani nadále nebude platit za výlety, jednak - a to hlavně - vzhledem k tomu, že na Hepteridu nebude jezdit nikdo. Ani polyvize. Rozumíte, pane ... pane ... eh ..."

"Pritte," odpověděl utrápeně Mart.

"Správně. Odevzdávám Martu Stamovi další, druhý autentizovaný pásek s posledními pokyny a se svou výpovědí v Centrální. Doufám, že mé pokyny budou respektovány už proto, že jsou poslední. Hepterida je poněkud ... poněkud zvláštní planeta. Je v zájmu terránského svazu, aby byla ponechána bez násilných zásahů - i když, připouštím, že její kolonisté zvolili značně ... ehm, značně osobitou cestu. Kdo ví, kdy se to může ostatním vesměs technickým civilizacím hodit. Už teď jsem se tu toho dost naučil o stabilitě, nevykoupené diktátem ustavičného technického rozvoje, a nebude na škodu mít takovou experimentální zkumavku, jakou Hepterida je, v záloze. Takže zákaz, blokáda a věnec jaderných min, plujících kolem celého sektoru, Marte."

To poslední ovšem nemínil Šéf vážně, jinak byl - což Mart Stam pochopil - rozhodnutý připravit osobní peklo každému, kdo by mu jeho poslední projekt naboural nebo se o to jenom pokusil. Marta samotného nevyjímaje.

"Ale hepteridští turové ...," namítal zoufale Pét'a. "A teď ke všemu ještě hvězdice! Mám připraveny dva scénáře ..."

"Tak je zahodte, přáteli," poradil mu Šéf roztomile a proti svému zvyku zcela slušně. "Nebo si ty potvory udělejte z plastiku. Stejně je u vás všechno podfuk," prohlásil s hlubokým přesvědčením profesionálního skeptika.

"To znamená ...," řekl po chvíli všeobecného mlčení Mart.

"To znamená přesně to, co máte na mysli," přikývl Šéf. "Vidíme se patrně naposledy. Nechám si tu pro výstředního strýčka Příhodu gravifonní přijímač. Snad jsem si ho za ta léta rozčilování poctivě vysloužil. Jinak mám ze Země jen kartáček na zuby a rezervní soupravu prádla. To stačí. Kdyby něco, ozvěme se. Jen žádný strach. Teď se starejte, Marte, hlavně o Ramos. Tam máme pořádný dluh. Snažte se to dát co nejdříve do pořádku, ano?"

"Určitě, Šéfe! Když to Centrální schválí, vypravím se tam třeba zítra."

"O to nemějte péči, Centrální to schválí," řekl s přesvědčením Šéf. "Pořádně jsem jim to vysvětlil. Ale, ale - podívejme se! Totiž podívejte se honem, vy, Marte! Už začínají potíže. Jako bych to netušil!"

Kara popotáhla a bránila se.

"Nic takového! Když bude muset letět, tak poletí. Já neřeknu ani slovo."

"To jsem zvědav," řekl Šéf pochybovačně. "No, konečně třeba i ne. Vy spíše odpovídáte činem, že? Taky jsem to tak dělával. Ale teď už je čas. Nastupujte, panstvo!"

"Myslím, že váš odpočinek přišel dříve, bratře, než jste čekal," řekl zcela neočekávaně tylku, na jehož skromnou a nenápadnou existenci zřejmě všichni zapomněli v témž okamžiku, jak naposledy promluvil. "Nemám pravdu?"

Šéf se noněkud kysele usmál. "Ne, že byste tak docela neměl," připustil.

"Obávám se, že byste v naší společnosti, řekněme," trochu se pousmál tylku, "mezi bláznů z Hepteridy, nebyl příliš šťasten. Ostatně nikde ve vesmíru, kde by se neuplatnily vaše zkušenosti a schopnosti."

Šéf pokrčil rameny. Čekal, co bude dál. Rozhodně mu nebylo příliš příjemné, že ten šafránový děda (naprosto správně - to věděl) bořil jeho chabé sebeklamy o poněkud snesitelné budoucnosti mezi hopsaly, ohříváči vlastního těla a hvězdicemi. Nehledě na čtení myšlenek, které jej na téhle planetě zcela nesmyslně rozčilovalo a popuzovalo.

"Rada starších se usnesla naposledy použít časoprostorového tunelu ..."

"Ale to je naprosto vyloučeno!" vyletěl Šéf jako čertík ze škatulky. Celý dlouhý život věnoval prospěchu člověka v kosmověku a nehodlal ustát až do posledního okamžiku. "Absolutně vyloučeno! Vysvětloval jsem vám přece proč."

Tylku zdvihl dlaň v odmítavém a omluvném posunku.

"Samozřejmě. Země však nebude ohrožena. Jde o posun místním časem zde na Hepteridě. Rada starších hodlá pak

tunel blokovat - má k tomu prostředky. Navždy. Než se však tak stane, musí být naplněna minulost."

"Krásný výraz, ten si musím zapamatovat," zašeptal Mart Kaře.

"Na březích hepteridského moře mají čekat první kolonisty dva mužové. Rada je po pečlivém uvážení vybrala."

"Jenom proto, že o tom vypráví nějaká stará pověst?" tázal se Šéf a Mart postřehl v jeho hlase ironii. Znal už Šéfa dost dlouho.

"Ne, vůbec ne proto, bratře," odpověděl tylku. "Učinili bychom to i tehdy, kdybychom se o dvou podivných mužích, čekajících na pobřeží, nikdy nedozvěděli. Pomoc poskytnutá trosečníkům ..."

"Pradědečkům ...," nezdržel se Mart, ale tylku se nedal vyrušit.

"... je patrně v kole osudu tím nejlepším a nejzasluženějším, co můžeme při posledním použití tunelu času učinit.

Původně jsme se domnívali, že se oněmi dvěma muži mohli nějakým omylem stát pan Pritt a jeho společník."

"To by to chudáci trosečníci vyhráli...," zahučel Šéf tak, aby jej žádný z jmenovaných nezaslechl. "A kdo tedy bude tím šťastným?" zeptal se hlasitě.

"Vzhledem k nutnosti naučit první osídlence planety i jistým znalostem, usnadňujícím obtížné úvodní kroky i bez nezbytných technických předpokladů, jsem byl Radou poctěn tímto úkolem já. Je však také třeba organizovat život a společnost planety, otevírat vodní a nerostné zdroje, vytvářet základy civilizace. Rada starších shledala, že nejschopnějším pro tento úkol jste vy, bratře. A prosí vás o pomoc."

Nastalo velké ticho. První se vzpamatoval Šéf.

"Znamená to, že mám skočit o pět tisíc let zpátky?" Tylku němě přikývl. "Přesně řečeno o pět tisíc osm set šedesát let. K samotnému počátku."

"Bude možné vzít si s sebou - některé věci z korábů? Alespoň paměťový okruh? Archiv?"

"Bohužel ne. Nic takového tunelem neprojde, bratře."

"Tak tedy zase jenom starobylý neelektronický mozek ...," uvažoval tiše a sám pro sebe Šéf. "No konečně ... Ale co když brzy zemřu? Nejsem už zrovna mladík, tylku. Sto dvacet let je přece jen sto dvacet let."

Stařec se usmál.

"Naše planeta je milosrdná a shovívavá k létům, bratře. Pokud nenastane nic mimořádného, čeká vás ještě řada plodných let. Pomůžete těm, kteří to budou velmi potřebovat."

Šéf se pomalu podíval po všech přítomných a přejel si čelo dlaní. Pak se obrátil k Martovi.

"Co myslíte, mladíku, jsem dost podivný dědek, abych splňoval podmínku té jejich bláznivé pověsti?"

"To docela určitě, Šéfe," odpověděl Mart. Hlas se mu trásl. Kara brečela zcela nezakrytě a Tobiáš i Pét'a na chvíli vypadli z oblíbených rolí. Jen tylku pozoroval s kamennou tváří moře, vlnící se pod nimi.

"Takže si tu gravifonní mašinku zase odvezte, Marte," řekl po chvíli mlčení Šéf. "Bude se vám třeba na Ramosu hodit.

Já už nějak vyjdu s tím kartáčkem na zuby. A vy mi tu, ženská, neřvěte. Tohle není pohřeb a já už se postarám, aby ještě dlouho nebyl. A vůbec, vy všichni, zmizte odtud! Udělejte místo pro první kolonisty a jejich dobré stařečky. No tak, bude to?"

23. KAPITOLA

Nuže, železo se živí magnetem a magnet železem; což jest tak zjevné, že nesvedeme je dohromady, aby mohl každý nahradit ztrátu své substance, železo reziví a magnet ztrácí cílu.

Cyrano z Bergeraku, Cesta do Sluneční říše

Zelené slunce Hepteridy stálo vysoko na obloze a moře bylo naprosto stejné jako před tisíci, desetitisíci a statisíci lety. Duhové koule datů pomalu, téměř rozkošnicky stoupaly do výše a rozpadaly se v hejna čehosi podobného motýlům. A nikdo by netušil - a ani nemohl tušit - že se čas vrátil zpět proti svému vlastnímu mocnému proudu, že na vzdálené Zemi teprve rozkvétají civilizace nezníčitelného života po obrovské katastrofě, jež zničila Atlantidu i Mu a uvrhla tuto planetu do dočasného barbarství temného mezolitu. Že jsou teprve vytyčovány první megality, ukazující dávno známé cesty ke hvězdám. Že se v povodí Indu, v Egyptě, Mezopotámii a na vyprahlých pláních And znovu sbírá lidský duch k protiútoku na přírodu a její drtivé kosmické síly. Že v dálné budoucnosti dríme epos o Gilgamešovi i o Homérových hrdinech, pyramidy, Tíwanaku i všechna krev, která bude prolita.

A nikdo by netušil - a ani nemohl tušit - že právě tento okamžik spíná minulost člověka s jeho přítomností a budoucností a vytváří mohutnou klenbu, které je určeno stát se kosmickou, galaktickou architekturou, hlásající slávu člověka a nepatrného prášku planety Země.

Šéf rozkousl kapsli hyperdrilu. Záhy pocítil, že slabost v kolenou a závrať mizejí spolu s bolestmi hlavy, které se dostavují při každém posunu mimoprostorem. Příznaky byly tentokrát rozhodně nesrovnatelně mírnější. Zdálo se, že posun časem, tou podivnou a nevysvětlitelnou dimenzí, provokující fyziky a filozofy ke stále bláznivějším a nepravděpodobnějším hypotézám, je pro lidský organismus zřejmě snazší, ne-li dokonce přirozenější. Tylku vypadal naprosto stejně jako jindy, ale tomu se už Šéf ani trochu nedivil. Kdyby přišel o nohu, poznal bych to asi teprve podle chůze, pomyslel si. A to ještě kdoví jestli. Tihle fakiři ...

Shrnul do dlaně zbytek kapsli léku a uvažoval, jestli je nemá hodit do moře - gesto se mu však zdálo zbytečně teatrální, a tak opět ruku stydlivě schoval do kapsy.

Hladina byla pustá a nesličná, pokud ovšem nesličností rozumíme nedostatek jakýchkoli známek života. Lehký vítr přiháněl k písčitému lemu kolem balvanů drobné vlnky, vytvářející na miniaturních plážích členité ornamenty.

"Jak dlouho budeme čekat?" zeptal se konečně Šéf.

Tylku pokrčil rameny. "Nevím - ale určitě se dočkáme, bratře. Jsme dva mužové ..."

"... dva zatraceně podivní mužové ...," zavrčel Šéf na doplnění.

"... dva zatraceně podivní mužové," přijal tylku obohacení, "čekající na pobřeží moře dosud nepojmenované planety na první sedmiveslici, která jí dá jméno, bratře. To přece stojí za nějakou dobu čekání."

"Moc velká tlačnice tu zrovna není."

"A ještě dlouho nebude, pokud můžeme předpokládat. Ovšem, kdo ví?"

Šéf přemýšlel a poklepával prsty na chladný, žilkovaný balvan. "Celá tahle záležitost je od začátku do konce bláznivá, tylku. A já bych byl možná přece jen raději riskoval další čtyři nebo třeba dalších deset lineárních posunů v mimoprostoru, kdybych nebyl přesvědčen, že se nám podaří trochu opravit čas. Víte, nesl bych myšlenku, že mám jenom jedny jediné koleje, po kterých musím a musím a nic jiného než musím jedním jediným směrem dopředu. Pokusím se vám to dokázat. Těm ztroskotancům z Harappy, kteří by se měli podle vás každou chvíli objevit, ukáži celou spoustu zajímavých triků. Když se mi podaří dát jim slušný štulec do začátku, objeví možná za pět tisíc let kosmický koráb z Hepteridy planetu Zemi, a ne naopak."

"Je to snad - možné," připustil váhavě tylku. "Nikdo neví, co se v těchto případech může stát a do jaké míry mohou být změněny dějiny vesmíru, jehož zcela nepatrnou a pramálo významnou součástí je nejen Hepterida a Země, ale i celá Galaxie. A tak nepatrná korektura neznamená asi v kosmickém měřítku nic. Nebo téměř nic."

"Ano?" pohlédl na něho Šéf.

"Riskujete tím, nebo zvyšujete riziko, že se za pět tisíc let nenarodíte. Nebo že přinejmenším nebudete na Zemi Šéfem."

"Tak to mne trápí úplně ze všeho nejméně," zašklebil se Šéf. "Budeme teď mít jiné starosti než se starat o znovuzrození nebo bývalé zrození nebo reprízu zrození - vlastně proč bychom se měli rodit, když už se to jednou stalo?" Mávl rukou.

"Nechme toho, stejně to nerozmotáte. Čeká nás určitě hromada práce, tylku. Dva - promiňte - dva dědkové na kolonizaci pusté planety nejsou zrovna moc impozantní silou, i když se o tom navzájem usilovně přesvědčují, nemyslíte?"

Tylku si zimomřivě přitáhl cíp šafránového pláště přes rameno. Od moře zavanul náhle chlad. "Ne, to jistě ne, bratře. Ale k vašim schopnostem dát věcem tvar a řád, a snad i k mým skromným znalostem několika dovedností, které tamtém -," pokynul směrem k pustému moři - "pomohou přežít a přizpůsobit se i bez příliš náročných příprav, můžeme připočítat ještě jejich pomoc."

"Či?" nechápal Šéf.

"Jejich. Původních obyvatel této planety, i když ovšem už tuto planetu dávno opustili. Sama skutečnost, že sem bude - doufejme - zanedlouho přenesena sedmiveslice z harappského Lotharu, svědčí o jejich neustávající aktivní účasti."

"To jsem zvědav," řekl s mírnými pochybnostmi v hlase Šéf. "Vždycky jsem si strašně přál setkat se s nějakými nepozemšťany rodem a původem. Zatím se mi to za sto dvacet let nepodařilo. Když nám trochu píchnou, dobře. Ale bez nich si, doufejme, taky nějak poradíme. Žádné panbíčky hned od začátku."

Vítr od moře silil a zaháněl daty, kteří se schovali do vysoké trávy. Šéf si povšiml, že se půda lehce chvěje - jako ladička. A pak měl pojednou na prchavý okamžik dojem, že je opět uvnitř absolutně hladké roury, složené z kouře tisíckrát tvrdšího než ocel, a zároveň průsvitného, takže jím byly vidět hvězdy - čehož si ani Tobáš, ani Pět'a nepovšimli, ale Šéf si tím byl jist. Tentokrát se nepropadal šílenou rychlostí on, ale svět kolem. Dojem trval krátký okamžik. Pak se opět rozjasnilo, jen rozkmitané kontury obzoru i balvanů a vůbec všeho kolem prozrazovaly úžasnou intenzitu silového pole, které právě prolomilo bariéru času i prostoru.

Několik set metrů od břehu plula loď daleko větší než jakou Šéf, předem smířený s každou kocábkou, očekával. Její stožár byl sice zlomený a ráhna v beznadějném nepořádku, ale boky se sedmi řadami dlouhých vesel, teď zčásti roztrfštěných nebo bezmocně visících, stoupaly elegantní křivkou k palubě ve výši několikapatrového domu nad hladinou. Příď byla protažena do výšky a končila vyřezávanou figurou hlavy pohádkového zvířete s očima z lesklých rudých kamenů.

Loď byla zdánlivě prázdná - ale už za několik okamžiků se na palubě počaly vrávoravě vztyčovat první snědé postavy. Kormidlo opět pracovalo a loď se vyrovnala. Objevovalo se stále více mužů i žen v pestrých šatech, tísnicích se u brlení paluby a s úžasem pohlížejících na cizí, neznámý břeh a na dva tak rozdílné muže na něm.

Šéf vypjal prsa, zaujal důstojnou pózu a sledoval, jak se několik prvních vesel zvedlo a zabralo. Ti lidé měli pro strach uděláno - pochopitelný a za daných okolností naprosto omluvitelný šok trval takřka neuvěřitelně krátkou dobu.

Rozhodně kratší, než na jakou měli právo bez hyperdrilu. Na okamžik si přál, aby měl takové kosmonauty, jakými byli muži u kormidla - pak si ovšem uvědomil, že jej od kosmověku dělí plných pět tisíc let a že již žádné kosmonauty nebude vychovávat, a ani se s nimi nesetká.

Násilně přerušil myšlenky. Koráb se pomalu a opatrně, teď už rytmickými pohyby zbylých vesel (bubeník v podpalubí se zřejmě dal do práce), blížil k pobřeží.

"Domluvíme se s nimi, tylku?" obrátil se Šéf na starce v šafránovém rouše, sledujícího s kamenným obličejem události.

"Doufám. Náš vlastní jazyk je odvozen z jazyka Harappy a neměl mnoho příležitostí podléhat cizím vlivům."

"Taky si myslím," přikývl Šéf. "Tak jim laskavě řekněte, pokud možno hlasitě, ať dají pozor a raději zakotví kus od břehu. Zatím si nemůžeme dovolit ztratit jedinou loď, kterou momentálně máme, i když za moc nestojí a budeme ji brzy gruntovně vylepšovat. Musíme se tu trochu poohlédnout kolem."

Tylku přikývl a pomalými krůčky sestupoval ke břehu. Šéf přimhouřil oči, do nichž mu svítilo Zelené slunce Hepteridy, klonící se pomalu k obzoru.

Půjde to. Určitě to půjde. S těmihle lidmi ano.

